

3549

UCHWAŁA Nr XXXVIII/288/09 RADY GMINY PRZEMĘT

z dnia 29 września 2009 r.

**w sprawie: przyjęcia Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami
na lata 2009 – 2012 dla Gminy Przemęt**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591; z 2002 r. Nr 23, poz. 220, Nr 62, poz. 558, Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271, Nr 214, poz. 1806; z 2003 r. Nr 80, poz. 717, Nr 162, poz. 1568; z 2004 r. Nr 102, poz. 1055, Nr 116, poz. 1203; z 2005 r. Nr 172, poz. 1441 i Nr 175, poz. 1457; z 2006 r. Nr 17, poz. 128, Nr 181, poz. 1337; z 2007 r. Nr 48, poz. 327; Nr 138, poz. 974 i Nr 173, poz. 1218; z 2008 r. Nr 180, poz. 1111, Nr 223, poz. 1458; z 2009 r. Nr 52, poz. 420) oraz na podstawie art. 87. ust. 3 i 4 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U. Nr 162, poz. 1568; z 2004 r. Nr 96 poz. 959 i Nr 238, poz. 2390; z 2006 r. Nr 50 poz. 362 i Nr 126 poz. 875; z 2007 r. Nr 192, poz. 1394; z 2009 r. Nr 31, poz. 206, Nr 97, poz. 804), po uzyskaniu pozytywnej opinii Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków Rada Gminy Przemęt uchwała, co następuje:

§1. Przyjmuje się Gminny Program Opieki nad Zabytkami na lata 2009-2012 dla Gminy Przemęt stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Przemęt.

§3. Uchwała wchodzi w życie po 14 dniach od daty ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Wielkopolskiego.

Przewodniczący
Rady Gminy
(-) *Zenon Klecha*

Załącznik
Do Uchwały Nr XXXVIII/288/09
Rady Gminy Przemęt
z dnia 29 września 2009 r.

GMINNY PROGRAM OPIEKI NAD ZABYTKAMI

Spis treści:

1. Wstęp.

Postanowienia ogólne.

Cel opracowania gminnego programu opieki nad zabytkami.

1.2. Podstawa prawna opracowania gminnego programu opieki nad zabytkami.

2. Uwarunkowania zewnętrzne ochrony zasobów dziedzictwa kulturowego.

2.1. Relacje gminnego programu opieki nad zabytkami z opracowaniami wykonanymi na poziomie województwa:

2.1.1. Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego.

2.1.2. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego.

2.1.3. Wielkopolski Wojewódzki Program Opieki nad Zabytkami.

2.2. Usytuowanie geograficzne Gminy Przemęt – atrakcje krajobrazowe i turystyczne.

3. Zasoby dziedzictwa i krajobrazu kulturowego gminy.

3.1. Obiekty zabytkowe nieruchome wpisane do rejestru zabytków.

3.2. Obiekty zabytkowe nieruchome z terenu gminy ujęte w ewidencji zabytków.

3.3. Obiekty zabytkowe ruchome z terenu gminy Przemęt.

3.4. Krajobraz kulturowy.

3.5. Stanowiska archeologiczne.

4. Uwarunkowania wewnętrzne ochrony zasobów dziedzictwa i krajobrazu kulturowego.

4.1. Stan zachowania i istotne zagrożenia dla zabytków.

4.1.1. Stan zachowania i zagrożenia dla zabytków nieruchomych.

4.1.2. Stan zachowania zabytków ruchomych wpisanych do rejestru zabytków.

4.1.3. Stan zachowania zabytków archeologicznych, istotne zagrożenia, obszary największego zagrożenia dla zabytków archeologicznych.

4.2. Uwarunkowania wynikające ze studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Przemęt.

4.3. Uwarunkowania wynikające z miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego gminy.

4.4. Uwarunkowania wynikające z ochrony przyrody i równowagi ekologicznej.

5. Cele gminnego programu opieki nad zabytkami. (art. 87 ust. o ochronie zabytków oraz inne określone przez gminę).

6. Kierunki działań dla realizacji gminnego programu opieki nad zabytkami.
- 6.1. Gminna ewidencja zabytków.
- 6.2. Inwentaryzacja zabytków tzw. małej architektury sakralnej.
- 6.3. Zabytki nieruchomości – udostępnienie i promocja.
- 6.4. Popularyzacja i edukacja.
- 6.5. Aktywizacja społeczności lokalnych na rzecz opieki nad zabytkami.
- 6.6. Określenie zasobów dziedzictwa archeologicznego, które można wykorzystać dla tworzenia np. tras turystycznych, ścieżek dydaktycznych, organizacji festynów.
7. Określenie sposobu realizacji poszczególnych celów gminnego programu.
8. Instrumentarium realizacji gminnego programu opieki nad zabytkami określone przez gminę.
9. Monitoring działania gminnego programu opieki nad zabytkami – forma organizacyjno-instytucjonalna określona przez gminę.
10. Niektóre zewnętrzne źródła finansowania gminnego programu opieki nad zabytkami określone przez gminę.
11. Załączniki
- 11.1. Wyciągi ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Przemęt – Wykaz zabytków architektury i budownictwa – załącznik nr 1.
- 11.2. Wyciągi ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Przemęt – Wykaz stref ścisłej ochrony konserwatorskiej - załącznik nr 2.
12. Załączniki graficzne:
- 12.1. Obszar Przemęckiego Parku Krajobrazowego – załącznik graficzny nr 1.
- 12.2. Usytuowanie szlaków turystycznych w gminie Przemęt – załącznik graficzny nr 2.
- 12.3. Przebieg Konwaliowego Szlaku Kajakowego – załącznik graficzny nr 3.
- 12.4. Przebieg Szlaku Cysterskiego – załącznik graficzny nr 4.
- 12.5. „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Przemęt – uwarunkowania kulturowe” - załącznik graficzny nr 5.
- 12.6. Rysunki planów miejscowych
- 12.6.1. Rysunek miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego osiedla letniskowego Osłonin – Wieleń - załącznik graficzny nr 6.
- 12.6.2. Rysunek miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obejmującego dotychczasowy obszar ośrodka wypoczynkowego Świdnickiej Fabryki Urządzeń Przemysłowych i przyległych terenów komunikacyjnych w Wieleń - załącznik graficzny nr 7.
- 12.6.3. Rysunek miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego zespołu zabudowy Wieleń - Południe - załącznik graficzny nr 8.
- 12.6.4. Rysunek miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Przemęt doty-

czący terenu położonego we wsi Mochy - załącznik graficzny nr 9

12.6.5. Rysunek miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „ OSŁONIN 15,7 ha” - załącznik graficzny nr 10.

12.6.6. Rysunek miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu zabudowy mieszkaniowej - Bucz - załącznik graficzny nr 11.

12.7. „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Przemęt – uwarunkowania przyrodnicze” - załącznik graficzny nr 12.

WSTĘP

1.1. Postanowienia ogólne

1.1.1. Ilekroć w niniejszym programie mowa o:

- a) Ustawie – rozumie się przez to ustawę z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U. Nr 162, poz. 1568 oraz z 2004 r. Nr 96 poz. 959, Nr 238, poz. 2390, nr 50 poz. 362 z 2006 roku),
- b) Gminie – rozumie się przez to Gminę Przemęt,
- c) Programie - rozumie się przez to Gminny program opieki nad zabytkami Gminy Przemęt na lata 2008-2011,
- d) Konserwatorze – rozumie się przez to Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Poznaniu,
- e) Planie – rozumie się przez to Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego z dnia 26 listopada 2001 roku,
- f) Strategii – rozumie się przez to Strategię Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do roku 2020 z dnia 19 grudnia 2005 roku,
- g) Raporcie – rozumie się przez to Raport o stanie zabytków w Gminie Przemęt z marca 2004 roku.

1.2. CEL OPRACOWANIA GMINNEGO PROGRAMU OPIEKI NAD ZABYTKAMI.

Podstawowym założeniem niniejszego „Programu opieki nad zabytkami” jest ukierunkowanie działań Samorządu Gminnego mające na celu poprawę stanu zachowania i utrzymania zabytków zlokalizowanych na terenie Gminy Przemęt. Program ten potraktowany winien być jako jeden z elementów składających się na zbiór zadań strategicznych przeznaczonych do realizacji w najbliższej przyszłości oraz jako uzupełnienie do głównych aktów planowania gminnego. Powinien być on aktualizowany co cztery lata (Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami - art. 87 ust. 1).

Głównym celem niniejszego programu jest określenie zadań, jakie muszą być realizowane w zakresie będącym jego przedmiotem. Zadania te określone zostały dla terenu całej gminy jako regionu administracyjnego, co oznacza, że odnosi się on do

wszystkich obiektów zabytkowych tu zlokalizowanych oraz całości problematyki opieki nad zabytkami.

Program powinien być wpisany w zrównoważony rozwój gminy, tak by nie stanowił zagrożenia dla postępu cywilizacyjnego z jednej strony, a z drugiej umożliwić zachowanie w jak najlepszym stanie dziedzictwa kulturowego znajdującego się na obszarze gminy.

W parze ze zrównoważonym rozwojem gminy, idzie także zrównoważony rozwój kultury jako najwyższej wartości przenoszonej ponad pokoleniami, określającej całokształt historycznego i cywilizacyjnego dorobku Polski, wartości warunkującej tożsamość narodową i zapewniającą ciągłość tradycji i rozwój regionów.

Główną ideą Programu jest wytyczenie dróg pozwalających osiągnąć odczuwalną i akceptowaną społeczną poprawę w zakresie stanu zachowania i utrzymania obiektów zabytkowych znajdujących się na terenie gminy Przemęt. Niezwykle ważnym jest, aby działania czynione w tych kierunkach były wykonane przy czynnym i świadomym współdziałaniu społeczności lokalnej. Obowiązkiem Samorządu Gminy Przemęt jest z kolei podnoszenie świadomości społecznej w zakresie opieki nad zabytkami oraz efektywne usprawnienie mechanizmów regulujących te kwestie. Do podstawowych zadań Samorządu należy przede wszystkim tworzenie i wspieranie wszystkich inicjatyw mających na celu taką opiekę.

Program już z samej swej definicji określonej w Ustawie jest dokumentem wymagającym cyklicznej aktualizacji dokonywanej co cztery lata. Podstawowe znaczenie dla realizacji zawartych w nim zadań będzie miał pierwszy program określający kierunki działań na pierwsze cztery lata. Będzie miał on także kluczowe znaczenie dla dalszych programów, które będą opierać się na szerokim rozpoznaniu złożonej problematyki ochrony dziedzictwa kulturowego. Wyznaczać będzie priorytetowe kierunki oraz określać najważniejsze etapy realizacyjne dla programów konstruowanych na następne okresy.

1.3 PODSTAWA PRAWNA OPRACOWANIA GMINNEGO PROGRAMU OPIEKI NAD ZABYTKAMI.

1. Uregulowania formalno prawne ochrony i opieki nad zabytkami.

Wykonanie programu wynika z:

- Ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2001 r. Nr 142 poz. 1591 z późniejszymi zmianami). Ustawa ta włącza do zadań własnych gminy ochronę zabytków i opiekę nad zabytkami (art. 7 ust. 1 pkt),

- Ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U. Nr 162, poz. 1568 oraz z 2004 r. Nr 96 poz. 959, Nr 238, poz. 2390) przeanalizowano akty prawne określające możliwości oraz warunki ochrony i opieki nad zabytkami. Ustawa o ochronie zabytków określa przedmiot, zakres i formy ochrony zabytków oraz opieki

nad nimi, zasady tworzenia krajowego programu ochrony zabytków i opieki nad zabytkami oraz finansowania prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy zabytkach, a także organizację organów ochrony zabytków (rozdz. 1 art. 1) W ustawie określono podział kompetencji w zakresie ochrony zabytków. Zgodnie z art. 87. 1 wójt ma obowiązek sporządzenia na okres 4 lat odpowiednio gminnego programu opieki nad zabytkami. Ustawa nakłada na gminę obowiązki i uprawnienia,

- zgodnie z art. 16 ust. 1 rada gminy, po zasięgnięciu opinii wojewódzkiego konserwatora zabytków, ma możliwość stworzenia parku kulturowego na podstawie podjętej uchwały, celem objęcia skuteczną ochroną krajobrazu kulturowego oraz wyróżniających się krajobrazowo terenów, na którym występują zabytki charakterystyczne dla danego regionu (po uprzednim zasięgnięciu opinii właściwego konserwatora zabytków),

- art. 18, art. 19, art. 20 wprowadzają obowiązek uwzględniania ochrony zabytków i opieki nad zabytkami przy sporządzaniu i aktualizacji miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz uzgodnienia ich projektów zmian z wojewódzkim konserwatorem zabytków,

- art. 22 ust. 4 nakłada na Wójta Gminy Przemęt obowiązek prowadzenia gminnej ewidencji zabytków w formie zbioru kart adresowych zabytków nieruchomości z terenu gminy, objętych wojewódzką ewidencją zabytków,

- art. 31 ust. 1 pkt 2, ust. 2 oraz art. 33 ust. 1 i ust. 2 zobowiązuje wójta (burmistrza, prezydenta miasta) do przyjęcia zawiadomienia o odkryciu lub znalezieniu przedmiotu, co do którego istnieje podejrzenie, że jest zabytkiem lub zabytkiem archeologicznym oraz natychmiastowego przekazania tej wiadomości wojewódzkiemu konserwatorowi zabytków,

- art. 71 ust. 1 i ust. 2 – w przypadku, gdy jednostka samorządu terytorialnego posiada tytuł prawny do zabytku, do jej zadań własnych należy sprawowanie opieki w tym finansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich i budowlanych przy tym zabytku,

- art. 81 – organ stanowiący gminy lub powiatu może udzielać dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru według zasad określonych w podjętej przez ten organ uchwale,

- art. 87 - Wójt Gminy Przemęt sporządza na okres 4 lat „Gminny program opieki nad zabytkami”, z którego sporządza co 2 lata sprawozdanie, które przedstawia Radzie Gminy Przemęt.

2. UWARUNKOWANIA ZEWNĘTRZNE OCHRONY ZASOBÓW DZIEDZICTWA KULTUROWEGO.

2.1. RELACJE GMINNEGO PROGRAMU OPIEKI NAD ZABYTKAMI Z OPRACOWANIAM WYKONANYMI NA POZIOMIE WOJEWÓDZTWA.

2.1.1. Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego

„Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do roku 2020” została opracowana przez Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego a przyjęta przez Sejmik Województwa Wielkopolskiego w dniu 19 grudnia 2005 roku. Dokument ten stanowi podstawę do sporządzenia planu zagospodarowania przestrzennego województwa oraz określa najważniejsze kierunki rozwoju społeczno-gospodarczego regionu. Strategia wyznacza kierunki działań i pozwala zorientować priorytety na konkurencyjność regionalną, wzrost zatrudnienia oraz wzrost wykształcenia mieszkańców.

Jednym z głównych celów kierunkowych strategii jest zwiększenie konkurencyjności regionalnej po przez promocję dziedzictwa kulturowego miast i obszarów wiejskich (budowa marki i wizerunku regionu) oraz zwiększenie spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej dzięki zachowaniu i wykorzystaniu dziedzictwa kulturowego, przyrodniczego i rozwój turystyki.

Główny cel strategiczny - dostosowanie przestrzeni do wyzwań XXI wieku ma zostać osiągnięty za pomocą zróżnicowanych celów operacyjnych. Jednym z nich jest wzrost znaczenia i zachowanie dziedzictwa kulturowego. Dziedzictwo kulturowe wykorzystane w sposób efektywny może stanowić jeden z elementów rozwoju gospodarczego regionu jako baza dla turystyki i usług kulturalnych oraz czynnikiem integracji społecznej. Cel ten ma być realizowany poprzez: „inwestycje w instytucje kultury, ochronę dorobku kulturowego, wsparcie działań powiększających dorobek kulturalny regionu, promocję aktywności kulturalnej mieszkańców”. Jego miarą będzie m.in. ilość odrestaurowanych obiektów dziedzictwa kulturowego.

2.1.2. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego został uchwalony w dniu 26 listopada 2001 roku przez Sejmik Województwa Wielkopolskiego (Uchwała nr XLII/628/2001). Jest to dokument planowania strategicznego określający działania, za pomocą których samorząd województwa wpływa na rozmieszczenie funkcji terenów w przestrzeni i ich wzajemne powiązanie.

Za cel przewodni przyjęto doprowadzenie do zrównoważonego rozwoju całego terytorium województwa poprzez tworzenie m.in. ładu przestrzennego, ekonomicznego i ekologicznego. Ład przestrzenny wyrażający się dążeniem do harmonijności i proporcjonalności wszystkich elementów środowiska człowieka, który można uzyskać przez realizowanie następujących zasad stosowanych w czasie tworzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, w aspekcie szeroko rozumianej ochrony zasobów kulturowych:

- ochrona dziedzictwa kulturowego, tożsamości i tradycyjnych elementów środowiska (zabytkowe dzielnice, budynki, dominanty przestrzenne, panoramy, tereny zielone, tereny otwarte),

- respektowanie wytycznych konserwatorskich nie tylko w przypadku obiektów objętych ochroną, ale także w przypadku zagospodarowania zabytkowych układów urbanistycznych i ruralistycznych,

- wykorzystanie atutów wynikających z ukształtowania terenu, osi widokowych, panoram,

- w zapisach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego kładzenie nacisku na harmonijne wkomponowywanie nowej architektury w historyczną zabudowę w obszarach śródmiejskich oraz w pobliżu terenu o najwyższych walorach kulturowych i przyrodniczych,

- podejmowanie opracowań dotyczących rewalizacji zabytkowych dzielnic.

Plan zagospodarowania województwa wielkopolskiego określa zasady kształtowania przestrzeni zarówno miejskiej jak i wiejskiej, ochronę charakterystycznych układów ruralistycznych, zespołów sakralnych, pałacowo-parkowych, folwarków, zabytkowych budynków mieszkalnych, gospodarskich, użyteczności publicznej oraz pozostałych elementów typowych dla architektury wiejskiej (przydrożne krzyże, kapliczki). W przypadku kształtowania przestrzeni miejskiej przyjęto ochronę dziedzictwa kulturowego.

2.1.3. Wielkopolski Wojewódzki Program Opieki nad Zabytkami na lata 2008-2011

Wielkopolski Wojewódzki Program Opieki nad Zabytkami na lata 2008-2011 uchwalony został w dniu 17 grudnia 2007 roku przez Sejmik Województwa Wielkopolskiego (Uchwała nr XVIII/243/07). Pracami zespołu opracowującego powyższy program kierował Pan Jacek Bartkowiak – p.o. Dyrektora Departamentu Kultury Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego. Wielkopolski Wojewódzki Program Opieki nad Zabytkami zawiera wiele ważnych informacji, których źródłem jest: Raport o stanie zabytków na terenie Województwa Wielkopolskiego oraz Założenia Programu Ochrony Zabytków. Raport powstał w Wojewódzkim Urzędzie Ochrony Zabytków w Poznaniu, pod kierunkiem Pana Aleksandra Starzyńskiego – Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. Program będzie obowiązywał od stycznia 2008 roku do końca 2011 roku. Celem programu w szczególności jest:

- włączenie problemów ochrony zabytków do systemu zadań strategicznych, wynikających z koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju;

- uwzględnianie uwarunkowań ochrony zabytków, w tym krajobrazu kulturowego i dziedzictwa archeologicznego, łącznie z uwarunkowaniami ochrony przyrody i równowagi ekologicznej;

- zahamowanie procesów degradacji zabytków i doprowadzenie do poprawy stanu ich zachowania;

- wyeksponowanie poszczególnych zabytków oraz walorów krajobrazu kulturowego;
- podejmowanie działań zwiększających atrakcyjność zabytków dla potrzeb społecznych, turystycznych i edukacyjnych oraz wspieranie inicjatyw sprzyjających wzrostowi środków finansowych na opiekę nad zabytkami;
- określenie warunków współpracy z właścicielami zabytków, eliminujących sytuacje konfliktowe związane z wykorzystaniem tych zabytków;
- podejmowanie przedsięwzięć umożliwiających tworzenie miejsc pracy związanych z opieką nad zabytkami.

W skali województwa podstawowym celem programu jest koordynacja i stymulacja działań związanych z opieką nad zabytkami.

2.2. USYTUOWANIE GEOGRAFICZNE GMINY PRZEMĘT – ATRAKCJE KRAJOBRAZOWE I TURYSTYCZNE

Gmina Przemęt według podziału fizjograficznego leży na Nizinie Wielkopolskiej, w regionie Wysoczyzny Leszczyńskiej, w subregionach Pagórków Kaszczorskich i Rowu Sławińskiego, Równiny Kościańskiej oraz częściowo w Pradolinie Warszawsko – Berlińskiej. Gmina Przemęt położona jest na południowo-zachodnim skraju województwa wielkopolskiego, około 60-80 km od Poznania i 20-40 km od Leszna. Zajmuje południową część powiatu Wolsztyn. Graniczy z wielkopolskimi gminami: Wolsztyn, Rakoniewice, Wielichowo, Śmigiel, Włoszakowice, Wijewo oraz gminą Sława, wchodzącą w skład województwa lubuskiego. Powierzchnia gminy wynosi 225,14 km², co stanowi 0,75% powierzchni województwa. Gmina ma charakter rolniczy, jednak walory przyrodniczo – krajobrazowe predysponują ją również do uzyskania statusu gminy turystycznej. Walorem gminy jest zróżnicowana struktura przyrodniczo krajobrazowa. Gmina Przemęt w części północnej położona jest w obrębie pradoliny tworzącej najniższy stopień terenu. Jest to szeroka, płaska dolina przecięta przez Południowy Kanał Obry, płynący od północy ku południowi i skręcający w okolicy Przemętu w kierunku zachodnim. Na wschód od ciągu jezior występują stopnie tarasowe wznoszące się fragmentami na wysokość 70 m n.p.m. (Przemęt - Perkowo, Błotnica - Radomierz, Starkowo - Sączkowo). Powyżej wysokości 70 m n.p.m. występują ostańce, np. między Radomierzem i Górkim, Poświętnem - Popowem Starym. Najniższy poziom terenu znajduje się na wysokości 60 m n.p.m. Jest to poziom lustra wody w jeziorach oraz terenów bagiennych i torfowiskowych leżących w obniżeniach doliny Kanałów Obrzańskich i dolin jezior. Natomiast kulminacje występują w rejonie Pagórków Kaszczorskich i dochodzą do 100 m n.p.m.

Ukształtowanie krajobrazu gminy Przemęt jest wynikiem ostatniego zlodowacenia zwanego bałtyckim lub północno - polskim, które miało miejsce

około 15 000 lat temu. Łądolód idący od Skandynawii i niosący ze sobą masy piasku, żwiru, gliny i kamieni, zatrzymał się na linii Zielona Góra - Leszno - Żerków i dalej Września - Konin - Gostyń. Gdy nastąpiło ocieplenie klimatu łądolód zaczął się cofać, pozostawiając za sobą duże masy niesionego materiału. Topniejący lodowiec pozostawiał na dnie piaski, żwiry - tzw. morenę denną rozciągającą się w okolicach Kaszczoru i Przemętu oraz od skrzyżowania dróg Śmigiel - Przemęt z drogą lokalną Biskupice - Popowo Stare w kierunku południowym przez Dłużynę i Dominice, aż do Lginia. Od przodu lodowca tworzyła się tzw. morena czołowa w postaci drobnych pagórków. Niektóre z nich wznoszą się dosyć wysoko nad poziomem morza np. Bucza Góra (95,7 m.) na południe od Barchlina, Góry Karpaty (84 m.) wzdłuż drogi z Bucza do Boszkowa. Wody wypływające spod topniejącego lodowca przebiły się przez morenę czołową i na jej przedpolu usypywały tzw. sandry. Równiny sandrowe można spotkać w okolicy Wielenia. Elementem charakterystycznym są również głębokie i szerokie rowy, które złobiły wody lodowca pod jego czaszą. Po całkowitym stopnieniu lodowca pozostały olbrzymie rynny wypełnione wodą - tak powstały jeziora na terenie gminy Przemęt. Wysoka atrakcyjność przyrodnicza i krajobrazowa gminy, reprezentowana przez urozmaicony krajobraz polodowcowy, bogatą szatę roślinną w połączeniu z zachowanymi na terenie gminy obiektami zabytkowymi stwarzają możliwości dla rozwoju funkcji turystycznej i rekreacyjnej. Niewątpliwie jedną z największych atrakcji turystycznych Gminy Przemęt jest Przemęcki Park Krajobrazowy. Powstał on 25 listopada 1991 roku, a jego celem stała się ochrona i zachowanie jednego z najciekawszych fragmentów krajobrazu polodowcowego w Polsce i związanych z tym krajobrazem zespołów leśno-łąkowo-jeziornych. Przemęcki Park Krajobrazowy położony jest na obszarze gmin Przemęt, Włoszakowice, Wijewo i Wschowa. Powierzchnia parku wynosi 21 450 ha. Zdecydowanie największą jego część stanowią użytki rolne - 11 640 ha. Jednak to, co decyduje o uroku tego terenu to lasy - 8 330 ha oraz jeziora - 1 480 ha. Przepiękne krajobrazy, lasy, jeziora, walory przyrodnicze i zabytki kultury materialnej, a także łagodny klimat są czynnikami ściągającymi na teren parku rzesze wczasowiczów. Piękno i niepowtarzalność przyrody sprawiły, że właśnie tu powstały trzy rezerwy przyrody – Wyspa Konwaliowa, Torfowisko nad Jeziorem Świętym i Jezioro Trzebidzkie.

Obszar Przemęckiego Parku Krajobrazowego – załącznik graficzny nr 1.

Na terenie gminy Przemęt, wyznaczone są liczne szlaki turystyczne: piesze, rowerowe, konne oraz kajakowe. Wybierając się na wycieczkę powyższymi szlakami, poznamy bogactwo przyrody tego terenu, rzadko spotykane gdzie indziej. Bogactwo jezior w rejonie Przemętu znakomicie sprzyja roz-

wojowi turystyki wodnej. Szczególnym powodzeniem cieszą się wyprawy kajakowe. Dla chcących spróbować swych sił w wiosłowaniu przygotowano dwa ciekawe szlaki kajakowe – „Konwaliowy Szlak Kajakowy” oraz „Kajakową Pętlę Cysterską”. Lasy w gminie Przemęt poprzecinane są licznymi traktami. Sprawia to, że teren ten jest wspaniałym miejscem dla rowerzystów. Miłośnicy dwóch kółek znajdują tu 87 km oznakowanych szlaków rowerowych: „Szlak Kaszczorski” (19 km), „Szlak Konwali” (23 km), „Szlak Słoneczny” (23 km) i „Szlak Górski” (22 km). Wspaniałym miejscem na wycieczkę rowerową jest ścieżka pieszo-rowerowa z Olejnicy do leśniczówki w Perkowie (8 km). Rowerem wybrać można się także z Olejnicy do Górka (ścieżka rowerowa na odcinku 750 m), z Przemętu do Błotnicy (500 m), z Przemętu do Zaborowa (750 m) i z Wielenia do Osłonina (2 km). Bezpiecznie na rowerze dotrzeć można także z Wielenia do Kaszczoru (1 km). Również miłośnicy jazdy konnej, na terenie gminy Przemęt mają możliwość zwiedzenia okolicy jednym z czterech szlaków konnych. Są to szlaki: „Szlak Pałacowy”, „Szlak Trzebidzki”, „Szlak Białogórski” i „Szlak Konwaliowy” – w sumie o łącznej długości 132 km.

Usytuowanie szlaków turystycznych – załącznik graficzny nr 2.

O atrakcyjności turystycznej gminy Przemęt decyduje, obok pięknej przyrody, 14 jezior zróżnicowanych pod względem walorów i dostępności do rekreacji. Do najbardziej atrakcyjnych jezior należą: Dominickie, Radomierskie z Wyspą Konwaliową, Olejnickie, Górskie, Osłonińskie, Trzebidzkie z łągowiskiem niespotykanych ptaków i Przemęckie. Do sportowego połowu ryb udostępnione są jeziora: Górskie, Dominickie, Osłonińskie i Przemęckie. Wśród tras pieszych do najciekawszych należy szlak z Przemętu do Olejnicy, wzdłuż Jeziora Przemęckiego. Duże atrakcje okolice Przemętu stanowią dla wodniaków. Przez jeziora przemęckie przechodzi bardzo malowniczy szlak kajakowy, który na odcinku Boszkowo - Olejnica - Boszkowo nosi nazwę „Konwaliowego Szlaku Kajakowego”. Ze względu na wyjątkowe walory krajoznawcze oraz wypoczynkowe jest on zaliczany do najpiękniejszych szlaków kajakowych w Polsce.

Konwaliowy Szlak Kajakowy prowadzi jeziorami leżącymi na terenie Przemęckiego Parku Krajobrazowego po zamkniętym kręgu o długości 37 km. Jeziora są połączone strumieniami i kanałami o niewielkim spadku, co umożliwia pokonanie jego trasy w obu kierunkach. Początek i koniec szlaku został zlokalizowany w Wieleniu, gdzie można wypożyczyć kajaki oraz uzyskać szczegółowe informacje na temat organizacji spływu. W celu ułatwienia poruszania się po szlaku, na jego trasie ustawiono szereg znaków w postaci piktogramów.

Przebieg Konwaliowego Szlaku Kajakowego – załącznik graficzny nr 3.

Szlak cysterski to europejski szlak turystyczny, wiodący także przez polskie klasztory zakonu cystersów. Decyzje o utworzeniu szlaku podjęła Rada Europy w 1990 roku - w 900-rocznicę urodzin św. Bernarda z Clairvaux, mistyka i głównego duchowego twórcy zakonu. Głównym celem programu jest ukazanie wspólnego, wielowiekowego dziedzictwa łączącego wszystkie kraje naszego kontynentu. Jedno z odgałęzień Szlaku biegnie od Portugalii przez Francję - kołębę zakonu Cysterskiego - Niemcy, aż po Polskę.

Polska część europejskiego szlaku obejmuje wszystkie klasztory w Polsce i ujęta została w czterech pętlach: małopolskiej, śląskiej, wielkopolskiej i pomorsko-kujawskiej. Pętla wielkopolska obejmuje klasztory pocysterskie w Paradyżu, Zemsku-Bledzewie, Łeknie-Wągrowcu, Łądzie, Wieleniu-Przemęcie i w Obrze oraz klasztory żeńskie w Owińskach i Ołoboku.

Przebieg szlaku cysterskiego – załącznik graficzny nr 4.

W skład gminy wchodzi 25 sołectw obejmujących 26 wsi: Barchlin, Biskupice, Błotnica, Borek, Bucz, Bucz Nowy, Górsko, Kaszczor, Kluczewo, Mochy, Nowa Wieś, Olejnica, Osłonin, Perkowo, Popowo Stare, Poświętno, Przemęt, Radomierz, Sączkowo, Siekowo, Siekówko, Sokołowice, Solec, Solec Nowy, Starkowo, Wielen.

Gmina Przemęt posiada gęstą sieć dróg. Przez teren gminy przebiega droga wojewódzka nr 305 wiodąca ze Wschowej do Wolsztyna. Jest to droga o dosyć dużym natężeniu ruchu, przebiegająca przez Wielen, Kaszczor, Mochy i Solec. W Kaszczorze droga ta krzyżuje się z równie ważną drogą biegnącą w kierunku Ślawy. Ważną rolę odgrywa też droga nr 3820, która stanowi szkielet komunikacyjny dla całej gminy. Droga ta przebiega przez Mochy, Przemęt, Bucz, Popowo Stare i wiedzie do miejscowości Śmigiel. Przemęt posiada połączenie z Włoszakowicami drogą nr 3823. Wszystkie miejscowości poza Biskupicami i Sokołowicami posiadają połączenia komunikacji autobusowej. Jest to komunikacja międzygminna. Wsie mają bezpośrednie połączenia z Leszmem, Wolsztynem i Kościanem. Przez centralną część obszaru gminy przebiega jednotorowa linia kolejowa (w nomenklaturze kolejowej drugorzędna) relacji Leszno - Wolsztyn - Zbąszyń z szeregiem przystanków osobowych w następujących miejscowościach: Starkowo, Błotnica, Perkowo, Nowa Wieś/Mochy, Solec Nowy. Komunikacja ta zapewnia obsługę dojazdów do pracy i szkół w głównych ośrodkach położonych poza obszarem gminy.

3. ZASOBY DZIEDZICTWA I KRAJOBRAZU KULTUROWEGO GMINY.

Miejscowość Przemęt – wieś, siedziba Urzędu Gminy posiada zachowany czytelny układ urbanistyczny z prostokątnym Rynkiem wraz zabudową małomiasteczkową. Liczy 1576 mieszkańców (stan na 31.12.2007 roku). Pierwsze ślady pobytu człowieka pojawiają się tutaj już w IV tysiącleciu przed naszą erą. Około 1200 roku p.n.e. powstał tu i roz-

wijał się pierwszy ośrodek osadniczy kultury łużyckiej. Trafiono na ślady znacznego grodu prawdopodobnie z około połowy I tysiąclecia p.n.e. Leżał on na szlaku wodnym prowadzącym rynną jezior przemęckich, posiadających połączenie z Obrą i Odrą. W IV wieku p.n.e. napłynęła ludność kultury pomorskiej. Rejon ten słabo zaludniony, leży na uboczu ówczesnych szlaków handlowych. W bardzo małym stopniu uczestniczył w wymianie handlowej z Imperium Rzymskim. W czasach wczesnopiastowskich w XI wieku wzniesiono tutaj gród leżący przy trakcie prowadzącym z Bytomia nad Odrą przez bród w Ziemię do Poznania. W 1210 roku istniało tu opole i okręg kasztelański - oparty na północy o bagienną dolinę Obry, na wschodzie wzdłuż rzeki Samicy i Rowu Polskiego, na południu obejmujący Wschowę i dochodzący do Odry, na zachodzie obejmujący jezioro Sławskie. Od połowy XIII wieku do 1343 roku tereny te należały do książąt śląskich. Około 1300 roku Przemęt uzyskuje prawa miejskie. W 1395 roku król Władysław Jagiełło zastawił miasto wraz ze wsiami: Błotnica, Radomierz, Sączkowo i folwarkiem w Zaborowie właścicielom z Gryżyny w zamian za pożyczkę 600 grzywien srebra. Nie mogąc spłacić tej pożyczki król w 1408 roku zezwolił klasztorowi cystersów z Wielenia wykupić Przemęt i zastawione wsie. Cystersi przenieśli się do Przemętu w 1418 roku. Posiadłości cysterskie stanowiły zwarty kompleks ciągnący się od Przemętu, Błotnicy i Starkowa w kierunku zachodnim do granicy ze Śląskiem, były to: Błotnica, Ciosaniec, Górsko, Kaszczor, Łupica, Mochy, Ostolin, Radomierz, Starkowo, Szreniawa, Wielen i Zaborowo. Na początku XVI wieku istniała w mieście szkoła. W 1656 roku podczas „Potopu szwedzkiego” na południowo - zachodnią Wielkopolską dokonały najazdu wojska brandenburskie. Przemęt i okolice zostały zniszczone a znaczna część ludności wymordowana. Miasto zostało odbudowane, a w końcu XVII wieku nastąpiło znaczne ożywienie gospodarcze. Okres pokoju został gwałtownie przerwany wypadkami wojny północnej, w latach 1702 - 1710 liczne przemarsze wojsk saskich, szwedzkich i rosyjskich spowodowały wiele zniszczeń i przyczyniły się do wybuchu epidemii chorób zakaźnych, co wywołało długotrwałe obniżenie liczby ludności. W latach 1756 - 63 podczas wojny siedmioletniej przez tereny te przechodziły wojska pruskie i rosyjskie. W 1793 roku w wyniku rozbioru Przemęt dostał się pod panowanie Prus, liczył wtedy 189 mieszkańców w tym 28 zakonników, było 35 domów z gliny. Ulice nie były brukowane. Od 1793 roku Przemęt należał do powiatu babimojskiego. Władze pruskie z dniem 1 czerwca 1797 roku pozbawiły Przemęt praw miejskich. Na mocy deklaracji z 1796 roku o konfiskacie dóbr polskich - duchownych, starostw i królewskich - i przejęciu ich przez skarb pruski, sprzedano w 1805 roku dobra cysterskie marszałkowi dworu pruskiego hrabiemu von Keyserlingk. Z części dóbr pocysterskich utworzono tzw. domeny,

m. in. w Wieleniu, Zaborowie, Mochach – pozostały one w rękach skarbu pruskiego. Część domen przeznaczono na cele kolonizacyjne. W 1831 roku zaczęto całkowitą likwidację klasztoru. Zakonników usunięto, a bogatą bibliotekę wywieziono do Berlina. W 1835 roku przystąpiono do częściowej rozbiórki klasztoru. W 1896 roku w okolicy Przemętu przeprowadzono linię kolejową z Leszna do Wolsztyna. Do Przemętu przyłączono Zaborowo. Była poczta i telegraf. Znajdował się tu przytułek dla ubogich i starych ludzi, utrzymywany przez kościół. Podczas Powstania Wielkopolskiego sformowano w Przemęcie w 1919 roku dwustuosobowy oddział. W 1935 roku utworzono gminę wiejską Przemęt. 5 września 1939 roku do Przemętu wkroczyły wojska niemieckie. Zlikwidowano siedzibę urzędu gminnego. Przemęt wyzwolony został 22 stycznia 1945 roku. W 1975 roku na nowo powołano gminę w Przemęcie. W 1993 roku włączono w skład Przemętu Przedmieście i Zaborowo.

Na terenie gminy znajduje się znaczna ilość obiektów: sakralnych, dworów, pałaców, parków i zespołów folwarcznych związanych z tradycją wiejską.

Zachowane kościoły to obiekty pochodzące z różnego czasu. Z 14 istniejących kościołów 13 to świątynie rzymsko - katolickie, jedna znajdująca się w Kaszczorze ewangelicka - obecnie nie jest użytkowana. Cennymi świątyniami o najstarszej metryce, na terenie gminy są dwa XVII wieczne świątynie w Przemęcie: p.w. .św. Jana Chrzciciela i p.w. śś. Piotra i Pawła. Do najcenniejszych zabytków sakralnych należą również kościoły znajdujące się w Buczu, Kaszczorze i Wieleniu pochodzące z XVIII w. Pozostałe świątynie pochodzą z XIX i XX w.

Na terenie gminy znajduje się sześć zespołów dworsko i pałacowo parkowych wpisanych do rejestru zabytków. Wszystkie obiekty są użytkowane i utrzymywane w zadowalającym stanie technicznym. Do najcenniejszych obiektów należy barokowy dwór w Popowie Starym. Z terenu gminy sześć parków objętych jest wpisem do rejestru zabytków. Są to parki w miejscowościach: Barchlin, Bucz, Popowo Stare, Siekowo, Sokołowice i Wielen. Stan parków jest zróżnicowany, jednak generalnie stan parków na terenie gminy jest dostateczny.

Na obszarze gminy Przemęt znajduje się 14 zewidencjonowanych cmentarzy. Jedenaście z nich to cmentarze rzymsko - katolickie, w tym sześć przykościelnych w: Buczu, Kaszczorze, Mochach, dwa w Przemęcie, Wieleniu i trzy ewangelickie: w Buczu tzw. Holm, Kaszczorze i Solcu.

Na terenie gminy istnieje dziesięć obiektów pamięci narodowej upamiętniających ofiary I i II wojny światowej. Są to dwie tablice w miejscowościach: Starkowo i Kaszczor oraz osiem pomników w miejscowościach: Błotnica, Mochy, Perkowo, Przemęt, Sączkowo, Siekowo, Siekówko.

3.1. OBIEKTY ZABYTKOWE WPISANE DO REJESTRU ZABYTKÓW NIERUCHOMYCH:

Do rejestru zabytków wpisano najcenniejsze obiekty sakralne, założenia pałacowo-dworsko-parkowe, domy mieszkalne oraz wiatraki.

Barchlin

- zespół dworsko - parkowy XIX/XX w., nr rej.: 1567/A z 09.11.1995 r.:

- dwór, stan własnościowy prywatny, dobry stan zachowania,

- park, stan własnościowy: prywatny, stan zachowania: dostateczny, brak prac porządkowych, pielęgnacyjnych i sanitarnych.

- wiatrak koźlak, 1824, nr rej.: 1087/A z 28.03.1988, stan własnościowy: prywatny, stan zachowania: ruina, śladowe pozostałości.

Biskupice

- kapliczka, przy domu nr 45, 2 poł. XIX w., nr rej.: 953/A z 21.05.1977 r., stan własnościowy: prywatny, zły stan zachowania; cegła na elewacjach jest silnie zmurszała i zawilgocona – wymaga podjęcia prac remontowych.

Błotnica

- dom – część na ul. Wiejska 2 i część na ul. Szkolnej 1(d. nr 101), 3 ćw. XIX w., 1912 r., nr rej.: 1102/A z 21.04.1988 r., stan własnościowy: prywatny. Budynek w dobrym stanie technicznym, na bieżąco przeprowadzane prace remontowe.

- wiatrak koźlak, przy drodze do Przemętu, 1802 r., nr rej.: 1126/A z 30.03.1988 r., stan własnościowy: prywatny, bardzo zły stan zachowania – w szczytowej formie, grozi katastrofą budowlaną.

Bucz

- kościół par. p.w. św. Barbary, drewn., 2 poł. XVIII w., nr rej.: 243 z 25.11.1932 r. nowy nr rej. zab.: 165/Wlkp./A (19.04.2004 r.), stan własnościowy: kościelny stan zachowania dostateczny. Kościół przeszedł w ostatnich latach wymianę pokrycia dachowego oraz szalowania, oraz szalowania i impregnację elewacji. W Najbliższym czasie planuje się wykonanie nowej instalacji elektrycznej oraz przeprowadzenie znaczących prac remontowo-renowacyjnych. Polegać one będą m. in. na wzmocnieniu i izolacji ław fundamentowych, remoncie ścian ryglowo- słupkowych konstrukcji ciesielskiej, częściowej wymianie belek stopowych, demontażu i montażu nowego pokrycia dachowego wraz z remontem więźby dachowej. Zaplanowano również remont posadzki i tynków wewnętrznych

- dzwonnica, drewn., dawny nr rej.: 573/A/Le z 30.04.1969 r., nowy nr rej. zab.: 165/2/Wlkp./A z 19.04.2004 r., stan własnościowy: kościelny, stan zachowania dostateczny, planowane do przeprowadzenia prace remontowe: wykonanie opaski drenarskiej, wzmocnienie i izolacja ław fundamentowych, remont ścian ryglowych i elementów więźby dachowej, wymiana pokrycia dachu i remont posadzki

- zespół pałacowo - parkowy, XIX/XX w., nr rej.:

1539/A z 08.01.1996 r.:

- pałac,

- park,

stan własnościowy: samorządowy. Pałac jest zachowany w dobrym stanie, obecnie w budynku znajduje się szkoła podstawowa, wszelkie naprawy i remonty wykonywane są na bieżąco, oprócz tego przeprowadzono remont generalny dachu wraz z naprawą drewnianej konstrukcji więźby dachowej oraz wymianą pokrycia dachowego na nową dachówkę, wymieniono instalację elektryczną, instalację sanitarną i c.o. Wyremontowano również pomieszczenia wewnętrzne.

Park znajduje się w dostatecznym stanie.

Kaszczor

- kościół par. p.w. św. Wojciecha, nr rej.: 402 z 30.10.1953 r., nowy nr rej.: 166/Wlkp./A z 19.04.2004 r., stan własnościowy: kościelny, dobry stan zachowania, w 1982 roku gruntowny remont wież – nowa konstrukcja drewniana oraz pokrycie miedzianą blachą, konserwacja okien

- kościół poewangelicki wraz z terenem dz. 1123 przy ul. Cysterskiej, nr rej.:188/Wlkp./A z 25.06.2004 r., stan własnościowy: samorządowy, aktualnie obiekt nie jest użytkowany, stan zachowania dostateczny.

- figura św. Jana Nepomucena (przed kościołem), 1745r., nr rej.: 618 z 25.02 1957 r., stan własnościowy: kościelny, zły stan zachowania, wymaga konserwacji piaskowca i kamienia z którego jest wykonana.

- wiatrak koźlak, 1859 r., nr rej.: 885 z 19.02.1970 r., stan własnościowy: prywatny, wiatrak koźlak, 1859 r., nr rej.: 971/A z 26.05.1983 r. – jeden wiatrak dwie decyzje, stan własnościowy: prywatny, obiekt w dobrym stanie technicznym, użytkowany na cele lotniskowe.

- wiatrak koźlak, 1761 r., nr rej.. 1019/A z 29.06.1983 r., stan własnościowy: prywatny, zachowany w dobrym stanie technicznym, użytkowany na cele lotniskowe.

Mochy

- dom- ul. 3 Maja 50 (d. nr 152), szach., 1809 r., nr rej.: 1131/A z 15.12.1988r ., stan własnościowy: prywatny, dostateczny stan zachowania.

Popowo Stare

- zespół pałacowy, XVIII w.: nowy nr rej.: 405/1-2/Wlkp./A (16.08.2006 r.

- pałac, nr rej.: 359 z 31.01.1952 r., stan własnościowy: prywatny, wzorowy stan techniczny,

od 1994 właściciel przeprowadzał w nim generalne prace remontowe, wewnątrz zostało zrekonstruowane, w związku z czym obiekt utrzymany jest w bardzo dobrym stanie.

- park, nr rej.: 1162/90 z 12.02.1990 r., stan własnościowy: prywatny, dobry stan zachowania, przeprowadzone zostały prace porządkowe i sanitarne.

- gorzelnia folwarczna, 1901, nr rej.: 1394/A z 03.04.1993 r., stan własnościowy: prywatny, zachowana jest w dobrym stanie technicznym, czynna, nadal odbywa się w niej produkcja spirytusu.

Przemęt

- dawne założenie urbanistyczne i zespół budowlany, XIII-XIX w., nr rej.: 1329/A z 3 1.07.1992 r., stan własnościowy: prywatny.

- kościół p.w. św. Piotra i Pawła, poł. XVII w., XVIII w., nr rej.: 198 z 29.12.1932 r. nowy nr rej.: 167/Wlkp./A (19.04.2004 r.), stan własnościowy: kościelny, utrzymany jest w dobrym stanie technicznym. W latach 2000-2002 przeprowadzono remont konstrukcji i pokrycia bazy wieży, wprowadzono nowe rynny i opierzenia, wykonano kompleksowe odnowienie wnętrza i wyposażenia.

- kościół cmentarny p.w. św. Andrzeja, pocz. XIX w., 1894, nr rej.: 887 z 19.02.1970 r., nowy nr rej.: 168/Wlkp./A (19.04.2004 r.), stan własnościowy: kościelny. Obiekt jest utrzymany w zadawalającym stanie technicznym. W ostatnim czasie wykonano prace remontowe przy dachu, rynnach i opierzeniach.

- zespół klasztorny cystersów, XVII-XIX w.: nowy nr rej.: 169/Wlkp./A (19.04.2004 r.), stan:

- kościół p.w. św. Jana Chrzyciela, nr rej.: 197 z 22.11.1932 r.,

- klasztor, nr rej.: 417 z 28.11.1968 r., stan własnościowy: kościelny, obiekty są w zadawalającym stanie, poddawane na bieżąco naprawom i remontom. W ostatnich latach w kościele na dużą skalę wykonanych zostało szereg znaczących prac konserwatorskich wnętrza.

- budynek folwarczny, 3 ćw. XIX w., nr rej.: 1556/A z 31.08.1995 r. (d. Zaborowo), stan własnościowy: prywatny, obiekt w złym stanie technicznym.

Radomierz

- wiatrak koźlak, 1703 r., 1830 r., nr rej.: 892 z 20.02.1970 r., stan własnościowy: prywatny bardzo zły stan techniczny obiektu – szczątkowe formy, grozi zawaleniem.

Sączkowo

- wiatrak koźlak, 1 poł. XIX w., nr rej.: 1107/A z 28.03.1988 r., stan własnościowy: prywatny, bardzo zły stan zachowania, grozi zawaleniem.

Siekowo

- zespół pałacowy, 2 poł. XIX w., nr rej.: 1395 z 24.02.1973 r.:

pałac

- park

stan własnościowy: prywatny

Pałac znajduje się w dobrym stanie technicznym, gruntownie remontowany w 1970 r. W 2003 roku częściowo wymieniony został dach. Od 1950 roku mieści się w budynku oddział szpitala neuropsychiatrycznego.

Park utrzymany jest w dobrym stanie jedynie w otoczeniu pałacu, pozostała część wymaga przeprowadzenia prac rewaloryzacyjnych.

- spichlerz dworski, 1845 r., nr rej.: 1199 z 29.07.1970 r., stan własnościowy: prywatny, obiekt nie jest obecnie użytkowany, jego stan techniczny jest zły, wymaga podjęcia pilnych prac remontowo - zabezpieczających

- wiatrak koźlak (przy drodze do Śniat), 1777 r., nr rej.: 1118/A z 28.03.1988 r., stan własnościowy: prywatny, dostateczny stan zachowania, w ostatnich latach nastąpiła wymiana dachu i remont skrzydeł.

Siekówko

- wiatrak koźlak (przy drodze do Przemętu), 1771 r., nr rej.: 1119/A z 28.03.1988 r., stan własnościowy: prywatny, zachowany w złym stanie.

Sokołowice

- zespół dworski, 1 poł. XIX w., nr rej.: 1200/A z 29.07.1970 r.

- dwór, stan własnościowy: ANR, stan zachowania dobry, obiekt obecnie nie jest zamieszkały i użytkowany.

- 2 budynki folwarczne, stan własnościowy: ANR, zły stan techniczny.

- spichlerz, stan własnościowy: ANR, obecnie nie użytkowany, stan zachowania dostateczny.

- park, nr rej.: 1598/A z 10.01.1996 r., stan własnościowy – ANR, dostateczny stan zachowania, wymaga prac rewaloryzacyjnych.

- 2 stodoły folwarczne (w pn. i płd. cz. wsi), szach., poł. XIX w., nr rej.: 1028/A z 30.10.1987 r., stan własnościowy: ANR, zły stan zachowania.

Brak remontów przy obiektach folwarcznych powoduje ich niszczenie i dewastacje.

Solec

- dom - ul. Szkolna 5 (d. nr 27), drewn., XIX w., nr rej.: 1136/A z 29.12.1988 r., stan własnościowy: prywatny, bardzo zły stan zachowania, brak jakichkolwiek remontów, konstrukcja drewniana ścian jest zaatakowana przez drewnojady, uszkodzona przez korozję biologiczną.

- dom - ul. Wolsztyńska 39 (d. nr 41), szach., poł. XIX w., nr rej.: 1135/A z 23.12.1988 r., stan własnościowy: prywatny, stan zachowania dostateczny.

- dom - ul. Wolsztyńska 37(d. nr 42), szach., poł. XIX w., nr rej.: 1134/A z 23.12.1988 r., stan własnościowy: prywatny, budynek obecnie jest remontowany; wymiana dachu i odnowa elewacji zewnętrznej w związku z czym jego stan zachowania jest dobry.

- dom - ul. Wolsztyńska 33/35 (d. nr 43/44), szach., poł. XIX w., nr rej.: 1133/A z 24.12.1988 r., stan własnościowy: prywatny, stan zachowania dostateczny.

Wieleń

- kościół par. p.w. Nawiedzenia NMP, XVIII w., nr rej.: 252 z 22.11.1932 r., nowy nr rej.: 170/Wlkp./A (19.04.2004 r.), stan własnościowy: kościelny. Obiekt utrzymany w dobrym stanie technicznym, na bieżąco prowadzone są prace remontowe i konserwatorskie.

- figura św. Jana Nepomucena, drewn., XVIII w., nr rej.: 617 z 25.02.1957 r., stan własnościowy: kościelny.

- zespół dworski, 4 ćw. XIX w., nr rej.: 1279/A z 29.04.1992 r.:

- dworek,
- park,

stan własnościowy: samorządowy, dworek zachowany w zadawalającym stanie, wymagane przeprowadzenie prac remontowych przy elewacji zewnętrznej. Układ kompozycyjny parku jest niekształcony i wymaga prac rewaloryzacyjnych.

3.2. OBIEKTY ZABYTKOWE NIERUCHOME Z TERENU GMINY UJĘTE W EWIDENCJI ZABYTKÓW

Wykaz obiektów z ewidencji WWKZ stanowi podstawę do opracowania, po uprzedniej weryfikacji, gminnej ewidencji zabytków.

Barchlin

1. Zespół Dworsko - folwarczny:

- a) dwór, mur., 1893, cz. przebudowane wewnątrz po 1945 r.,
- b) park krajobrazowy, k. XIX,
- c) stajnia, ob. cielętnik, mur., 1917,
- d) obora, mur., pocz. XX,
- e) chlewnia, mur., pocz. XX,
- f) stodoła, mur., 1918,
- g) spichlerz, mur., k. XIX,
- h) sześciorek, ob. dom., mur., k. XIX,
- i) trojak, ob. dom, mur., k. XIX.

ul. Główna

2. Dom nr 8 (d. 12), mur., k. XIX w.
3. Dom nr 21 (d. 27), mur., 1916r.
4. Dom nr 22 (d. 30), szach., 2 poł. XIX w.
5. Dom nr 31 (d. 32), mur., 1936 r.

ul. Śmigielska

6. Dom nr 1 (d. 13), mur., 2 poł. XIX w.
7. Wiatrak koźlak, drewn., 1824 r., remont. 1913 r. – szczytkowe pozostałości

Biskupice

8. Kapliczka, mur., 1913 r.
9. Kapliczka z rzeźbą św. Wawrzyńca, mur., pocz. XX w.
10. Zagroda nr 45:
 - a) dom, szach., 1880 r,
 - b) obora, szach., 4 ćw. XIX w.,
 - c) stodoła, szach., 4 ćw. XIX w.,- nie istnieje

11. Zagroda nr 47,:

- a) dom, szach., 1882 r,
12. Dom nr 4, szach., 1888 r.
13. Dom nr 8, glin.-szach., 2 poł. XIX, remont. ok. 1950-1955 r., 1965 r. i 1970 r.
14. Dom nr 23, glin.-szach., 4 ćw. XIX w., remont. ok. 1960 r.- 15.05 2008 r. uzyskano decyzję pozwalającą na rozbiórkę.
15. Dom nr 28, szach., 1874r, cz. przebud. 1975 r.

Błotnica

ul. Słoneczna

16. Poczta z mieszkaniem, ob. dom nr 2, mur., 1 ćw. XX w.
17. Dom nr 15/17 (d. nr 56), mur., XIX/XX w. ul. Szkolna
18. Dom nr 8 (d. nr 12), mur., pocz. XX w.
19. Dom nr 2(d. nr 101) z ogrodzeniem, , mur., 3 ćw. XIX w., rozbud. 1912 r. część bud. na ul. Wiejskiej 2 i część na ul. Szkolnej 1.
20. Kolejowa wodociągowa wieża ciśnień, mur., ok. 1909 r.
21. Wiatrak koźlak, drewn., 1802 r.

Bucz

22. Zespół Kościoła par p.w. św. Barbary:

- a) kościół, drewn., 1782 r., remont. 1958 r. i 1969 r.,
- b) dzwonnica, drewn., k. XVIII w.

23.) Zespół pałacowo-folwarczny:

- a) pałac, ob. szkoła podstawowa, mur., 4 ćw. XIX w.,
- b) brama wjazdowa, mur., 4 ćw. XIX w.,
- c) park krajobrazowy ze stawem, k. XIX, wł. folwark:
- d) stodoła, mur., k. XIX,
- e) stodoła, ze spichlerzem, mur., k. XIX,
- f) spichlerz, mur 1881 r.,
- g) dwojak, ob. dom, ul. Kasztanowa nr 9 (d. 10), mur., k. XIX w.,
- h) czworak, ob. dom, ul. Kasztanowa nr 11 (d. 9), mur., pocz. XX w.,
- i) czworak, ob. dom, ul. Kasztanowa nr 5 (d. 12), mur., pocz. XX w.

ul. Kasztanowa

24. Dom kultury, ob. biblioteka, bud. nr 15, mur., pocz. XX w.
25. Dom nr 56 (d. 35), szach., 1820 r.
26. Dom nr 72 (d. 41), mur., pocz. XX w.
27. Dom nr 78 (d. 44), szach.-glin., k. XVIII w., przebud. 1873 r.
28. Dom nr 82 (d. 46), szach.-mur., k. XIX w.
29. Dom nr 84 (d. 47), szach., k. XIX w.
30. Dom nr 110 (d. 50), mur., k. XIX w. ul. Kościelna
31. Dom z częścią gospodarczą nr 3 (d. 4), mur., XIX/XX w.
32. Zagroda nr 4 (d. 1):
 - a) dom, mur., k. XIX w.,
 - b) stodoła z częścią inwentarską, mur., pocz. XX w.
33. Kuźnia przy domu nr 61, mur., pocz. XX w.
34. cmentarz przykościelny, zał. 2 poł. XVIII w.

35. cmentarz ewangelicki, zał. XIX w. – tzw. HOLM
(między Biskupicami a Sikorzynem)

Bucz Nowy

36. Dom nr 14, szach., ok. poł. XIX w.

37. Kaszczor

38. Zespół Kościoła par p.w. św. Wojciecha:

a) kościół, mur., 1764-1775 r.,

b) figura św. Jana Nepomucena, kam., 1745 r.

39. Kościół poewangelicki, mur., 4 ćw. XIX w.

40. Kaplica cmentarna, mur., 4 ćw. XIX w.

41. Zespół folwarczny:

a) rządcówka, mur., 2 poł. XIX w.,

b) obora ze stodołą, mur., 2 poł. XIX w.,

c) czworak, ob. dom, ul. Cysterska nr 10 (d. nr 182), mur., 2 poł. XIX w.

ul. Cysterska

42. Dom nr 15 (d. nr 178), mur., k. XIX w.

ul. Wiatrakowa

43. Zagroda nr 9 (d. nr 43):

a) dom, mur., k. XIX w.,

b) stodoła z częścią gospodarczą glin., k. XIX w.

ul. Poprzeczna

44. Dom nr 1 (d. nr 173), szach., 2 poł. XIX w. ul.

Powstańców Wielkopolskich

45. Dom nr 12 (d. nr 69), mur., 1904 r.

46. Dom nr 14 (d. nr 72), mur., pocz. XX w.

47. Dom nr 16 (d. nr 2), mur., pocz. XX w.

48. Dom nr 19 (d. nr 9), mur., pocz. XX w.

49. Dom nr 37 (d. nr 33), mur., 1 ćw. XX w.

50. Dom nr 56 (d. nr 12), mur., 1 ćw. XX w.

51. Dom nr 58 (d. nr 22), mur., 1 ćw. XX w.

ul. Sportowa

52. Przedszkole bud. nr 1, mur., k. XIX w.

53. Budynek gospodarczy przy ul. Sportowej nr 1 (d. 192), mur., pocz. XX w.

54. Zagroda nr 13:

a) dom, mur., 1905 r.,

b) budynek inwentarsko-gospodarczy, mur., pocz. XX w.

ul. Zachodnia

55. Dom nr 22 (d. 113) mur., 1900 r.

ul. Krótka

56. Stodoła przy ul. Krótka nr 2, mur., k. XIX w.

57. Wiatrak koźlak, drewn., 1859 r.

58. Wiatrak koźlak, drewn., 1761 r.

59. cmentarz przykościelny, zał. pocz. XIX w.

60. cmentarz parafialny, zał. ok. poł. XIX w.

61. cmentarz ewangelicki, zał. 2 poł. XIX w.

Kluczewo

62. Zespół dworsko-folwarczny:

a) dwór, mur., 2 poł. XIX w.

b) pozostałości parku, XIX/XX w.

c) obora, mur., 3 ćw. XIX w.

d) spichlerz, mur., XIX/XX w.

e) ośmiorak, ob. dom przy ul. Akacyjowej nr 12, mur., 3 ćw. XIX w.

f) dwanaściorak, ob. dom przy ul. Akacyjowej nr

14,16, 18, mur., 3 ćw. XIX w.

ul. Prosta

63. Stodoła w zagrodzie nr 2, szach., k. XIX w.

ul. Przemęcka

64. Dom nr 12 (d. nr 56), mur., 1 ćw. XX w.

65. Zagroda nr 26 (d. nr 119):

a) dom, szach., 2 poł. XIX w.,

ul. Słoneczna

66. Dom nr 26 (d. nr 44), mur., 1929 r.

ul. Szkolna

67. Szkoła, ob. podstawowa, bud. nr 19, mur., pocz. XX w.

Mochy

68. Zespół folwarczny (rozparcelowany 1905 r.):

a) czworak, ob. dom, ul. Lipowa nr 1 (d. nr 49), mur., k. XIX w.

b) dwojak, ob. dom, ul. Lipowa nr 2, mur., ocz. XX w.

c) obora przy ul. Lipowej nr 2, mur., 1891 r.,

d) dwojak, ob. dom, ul. Podgórna nr 3 (d. 44), mur., k. XIX w.,

e) dwojak, ob. dom, ul. Szkolna nr 19, mur., 1 ćw. XX w.,

f) dwojak, ob. dom, ul. Szkolna nr 23, mur., 1 ćw. XX w.,

g) dwojak, ob. dom, ul. Szkolna nr 25, mur., 1 ćw. XX w.,

h) dom, ul. Szkolna nr 12, mur., 1 ćw. XX w.,

i) dom, ul. Szkolna nr 21, mur., pocz. XX w.,

j) dom folwarczny, ul. Szkolna nr 13, mur., pocz. XX w.

ul. Szkolna

69. Szkoła, ob. dom mieszkalny nr 9 (d. nr 61), mur., l. 20 XX w.

ul. 3 Maja

70. Dom nr 4 (d. nr 170), mur., pocz. XX w.

71. Dom nr 16 (d. nr 164), mur., 1 ćw. XX w.

72. Dom nr 50 (d. nr 152), szach., 1809 r.

73. Zagroda nr 52 (d. nr 151):

a) dom, szach. ok. 1850 r.,

b) stodoła, szach. k. XIX w.

74. Dom nr 55 (d. nr 114), szach., 2 poł. XIX w. ul.

Powstańców Wielkopolskich

75. Dom nr 1 (d. nr 202), mur., 2 poł. XIX w.

76. Dom nr 3 (d. nr 203), mur., 2 poł. XIX w.

77. Dom nr 10 (d. nr 39), mur., pocz. XX w.

78. Dom nr 18 (d. nr 19), mur., k. XIX w.

79. Dom nr 27 (d. nr 251), drewn.-mur., 4 ćw. XIX w.

80. Dom nr 37 (d. nr 254), szach., k. XIX w. ul. Wol-

sztyńska

81. Mleczarnia bud. nr 14, mur., 1900.

82. cmentarz parafialny, d. ewangelicki, zał. kon. XIX w.

83. cmentarz przykościelny, zał. XVIII w.

Nowa Wieś

84. Kapliczka, mur., 1908 r.

ul. Dworcowa

85. Dom nr 3 (d. nr 62), mur., pocz. XX w.
ul. Przemęcka
86. Dom nr 1 (d. nr 73), mur., pocz. XX w.
87. Dom nr 7 (d. nr 76), szach., 2 poł. XIX w.

Olejnica

- ul. Słoneczna
88. Leśniczówka i. dom mieszkalny, bud. nr 4,
mur., 1909 r.
89. Kapliczka, mur., 1 ćw. XX w.
90. Kapliczka z figurą Matki Boskiej z Dzieciątkiem,
mur., pocz. XX w.

Ostolin

91. Zespół folwarczny (rozparcelowany
4 ćw. XIX w.):
a) rządówka, mur., 4 ćw. XIX w., ob. dom przy-
ul. Parkowej nr 12 i nr 14
b) budynek gospodarczy, mur., pocz. XX w.,
c) stodoła, mur. szach., 3 ćw. XIX w.
ul. Parkowa
92. Dom nr 5 (d. nr 26), szach., 1891.
93. Dom nr 7 (d. nr 28), szach.-mur., 4 ćw. XIX.

Perkowo

94. Kapliczka obok domu nr 12 przy
ul. Konwaliowej, (d. nr 55), mur., pocz. XX w.
ul. Konwaliowa
95. Dom nr 6 (d. 58), szach., 4 ćw. XIX w.
ul. Powstańców Wielkopolskich
96. Szkoła ob. podstawowa, bud. nr 22, mur., 1
ćw. XX w.
97. Dom nr 26 (d. nr 4), szach.-drewn., k. XIX w.
98. Dom nr 34 (d. nr 1), mur., I ćw. XX w.
ul. Wolsztyńska
99. Dom nr 4 (d. nr 94), szach., 4 ćw. XIX w.
100. Dom nr 11 (d. nr 62), mur., k. XIX w.

Popowo Stare

101. Zespół dworsko-folwarczny:
a) dwór, mur., ok. 1775–1785, arch. Ignacy
Grajremont. 1826 r., 1908 r. i 1918, adaptacja
salonu na kaplicę publiczną I. 60 XX w.,
b) park krajobrazowy, k. XIX w.,
c) kaplica, mur., 2 poł. XIX w., folwark:
d) stajnia ogierów, ob. dom mieszkalny, mur.,
1859 r., adaptowana na mieszkania 1936 r.,
e) owczarnia, mur., k. XIX 1911 r., (planowana
adaptacja na chlewnie).
f) stodoła, mur., k. XIX w.,
g) gorzelnia, mur., 1901 r.
ul. Szkolna
102. Szkoła bud. nr 17, ob. tzw. „zerówka”
i część mieszkalna, mur., 1897–1898 r.
103. Dom nr 7 (d. nr 5), mur., 1873 r.
ul. Lipowa
104. Dom nr 39 (d. nr 27), mur., pocz. XX w.
105. Dom nr 59 (d. nr 37), szach., 2 poł. XIX w.
106. Dom nr 40 (d. nr 46), 1 poł. XIX w.
107. Dom nr 32 (d. nr 49), szach.-mur.,

2 poł. XIX w.

ul. Leśna

108. Dom nr 2 (d. nr 32), mur., k. XIX w.
109. cmentarz ewangelicki, zał. XIX w. – ob. rzym-
skokatolicki

Poświętno

110. Kapliczka mur., 1881r.
111. Szkoła, ob. bud. mieszkalny nr 2, mur., k. XIX w.
112. Świątlica wiejska, bud. nr 3, mur., pocz. XX w.
113. Dom nr 11, mur., 4 ćw. XIX w., przebud.
114. Dom nr 13, szach., 1870 r., przebud. 1912 r.
115. Dom nr 23, szach., 1888 r.
116. Dom nr 39, szach., 4 ćw. XIX w., podwyższe-
nie dachu i powiększenie okien 1932 r.
117. Stodoła w zagrodzie nr 37, mur., pocz. XX w.
118. Stodoła w zagrodzie nr 39, mur., pocz. XX w.
119. Stodoła w zagrodzie nr 45, glin.-mur., pocz.
XX w. trakcie uzyskiwania pozwolenia na rozbiórkę.

Przemęt

Układ urbanistyczny, XIII w., od 1797 ruralistycz-
ny. 120. Zespół Kościoła par p.w. św. Andrzeja Apo-
stoła.:

- a) kościół, ob. cmentarny, mur., pocz. XIX, re-
mont. 1859 r., rozbud. 1894 r.,
b) ogrodzenie z bramą, mur., 2 poł. XIX w.
121. Kościół p.w. śś. Piotra i Pawła, ob. fil.,
mur.-kam., 1650 r. (z wykorzystaniem fun-
damentów gotyckiego kościoła), wzmocnie-
nie ścian prezbiterium 2 poł. XVII, remont.
wnętrze 1772 r., nowe wyposażenie wnętrza
1775 r., gruntownie remont. w latach 1763-
1779 r., remont. 1954 r.
122. Zespół klasztorny Cystersów, od 1836 r.
kościół par. p.w. św. Jana Chrzciciela:
a) kościół, mur., 1651-1690 r., arch. Jerzy i Jan
Catenazzi, helmy wież 1725 r., zniszczony
pożarem w 1742 r. odbud. z dobud. kruch-
ty między wieżowej 1758-1 759 r., gruntow-
nie restaur. 1805 r., remont. 1956-1957 r.,
od 2004 roku systematycznie restaurowane
wnętrze.
b) krużganek z kaplicą, mur., pocz. lub poł. XVII w.,
c) pld. skrzydło klasztoru, ob. plebania,
mur., 1604 r., zniszczony pożarem 1742
r., odbud. 1767 r. i XIX w., cz. rozebrany 1914 r.,
d) pozostałości wirydarza i ogród klasztorny,
123. Kapliczka z rzeźbą św. Jana Nepomucena,
pocz. XX w.
ul. Opacka
124. Dom nr 8 (d. nr 22), mur., XIX/XX w.
125. Dom nr 12 (d. nr 20), mur., pocz. XX w.
126. Budynek gospodarczy w zagrodzie, ul. Opacka
nr 2 (d. 25), mur., k. XIX w.
Rynek
127. Dom nr 13 (d. 58), mur., pocz. XX w.
128. Dom nr 17 (d. nr 33), mur., pocz. XX w.
ul. Zaborowska
129. Zespół folwarczny:

- a) rządcówka, ob. bud. mieszkalny nr 3, mur., 2 poł. XIX w.
b) obora ze stajnią i spichlerzem, mur., 2 poł. XIX w.
c) gorzelnia, ob. bud. Mieszkalny nr 7, mur., k. XIX w.
d) park krajobrazowy, k. XIX w.
e) czworak, ob. dom mieszkalny nr 5, mur., 1902 r.
130. Dom nr 15 (d. nr 8/9), szach., k. XIX w.
131. Dom nr 17, szach., k. XIX w.
- ul. Jagiellońska
132. Zespół młyna:
a) młyn, mur., 1 dek. XX w., rozbud.,
b) dom właściciela, ob. mieszkalny nr 21, mur., 1 ćw. XX w., przebud.
133. cmentarz przykościelny, przy kościele św. Andrzeja, zał. poł. XIX w.
134. cmentarz przykościelny, przy kościele p.w. św. Piotra i Pawła, zał. poł. XVII w.
- Radomierz
- ul. Słoneczna
135. Czworak, ob. dom nr 41 i 43 (d. nr. 46/48), mur., 1901 r.
136. Kapliczka z figurą Matki Boskiej z Dzieciątkiem, mur., 1915 r.
137. Wiatrak koźlak, drewn., 1800 r.- nie istnieje
- Sączkowo
138. Szkoła ob. dom mieszkalny nr 31, mur., pocz. XX w.
139. Zagroda nr 64:
a) dom, mur., k. XIX w.
b) stodoła, szach., k. XIX w.
140. Dom nr 12, mur., 1882 r.
141. Dom nr 14, mur., k. XIX w.
142. Dom nr 19, mur., 4 ćw. XIX w.
143. Dom nr 58, mur., 1911r.
144. Dom nr 59, mur., 1911r.
145. Dom nr 60, mur., pocz. XX w.
146. Wiatrak koźlak, drewn., 1 poł. XIX w.
- Siekowo
147. Kościół par. p.w. Niepokalanego Poczęcia NMP, mur., pocz. XX w. rozbud. 1954 r.
148. Szkoła, ob. szkoła podstawowa i przedszkole, mur., pocz. XX w.
149. Zespół pałacowo-folwarczny
a) pałac, mur., 1878-1879 r. arch. Zygmunt Gogolewski, restaur. 1914 r., gruntownie remont. 1970 r.
b) park regularny (część płd.), k. XVIII w., rozszerzony o krajobrazowy ok. 1870-1880 r.
c) oficyna, wł. mur., 2 poł. XIX w.
d) kancelaria, ob. dom mieszkalny nr 3, mur., k. XIX w.
e) stajnia koni wyjazdowych, mur., 3 ćw. XIX w.
f) obora, mur., ok. 1896 - 1906 r.
g) chlewnia, mur., 1867 r., częściowo rozebrana i zaadaptowana na budynek mieszkalny
- h) stodoła, mur., k. XIX w.
i) spichlerz, mur., 1846,
j) wozownia, mur., 3 ćw. XIX w.
k) fontanna, mur., k. XIX w.
l) ogrodzenie, mur., pocz. XX w.
m) ośmiorak, ob. dom nr 26, mur., 3 ćw. XIX w.
n) ośmiorak, ob. dom nr 27, mur., 2 poł. XIX w.
150. Dom nr 18, mur., 1918 r.
151. Dom nr 19, mur., 1901 r.
152. Dom nr 68, mur., 1904 r.
153. Dom nr 74, mur., k. XIX w.
154. Dom nr 79, mur., 4 ćw. XIX w.
155. Wiatrak koźlak, drewn., 1777 r.
156. Budynek inwentarski w zagrodzie nr 30, mur., pocz. XX w.
157. Stodoła w zagrodzie nr 11, szach.-mur., XIX/XX w.
158. Stodoła w zagrodzie nr 83, szach., 4 ćw. XIX w.
159. cmentarz parafialny, zał. XX w.
- Siekówko
160. Kapliczka z figurą Matki Boskiej w zagrodzie nr 62, mur., 1920 r.
161. Kapliczka z figurą św. Jana Nepomucena, mur., 1 ćw. XX w.
162. Szkoła, ob. Podstawowa, mur., pocz. XX w.
163. Wiatrak koźlak, drewn., 1771 r.
- Sokołowice (d. Sokołowo)
164. Zespół dworsko-folwarczny:
a) dwór, mur., 1806—1810, dobud. skrzydła 1857, gruntownie remont. 1969r.,
b) park krajobrazowy, pocz. XX w., folwark:
c) rządcówka, ob. dom nr 2, mur., 3 ćw. XIX w., dobud. część wsch. 1905,
d) stajnia, mur., ok. poł. XIX w.
e) 2 obory, mur., pocz. XX w. (w jednym budynku)
f) obora, mur., 3 ćw. XIX w.
g) stodoła, szach., ok. poł. XIX w.
h) spichlerz, szach., 1 poł. XIX w.
i) kuźnia z częścią mieszkalną, mur., pocz. XX w.
j) dwojak, ob. świetlica wiejska, mur., XIX/XX w.
k) czworak, ob. dom nr 5, mur., 1911,
l) czworak, ob. dom nr 6, mur., k. XIX w.
m) czworak, ob. dom nr 7, mur., pocz. XX, w.
n) czworak, ob. dom nr 9, mur., 1 dek. XX w. remont. 1970 r.
o) czworak, ob. dom nr 10/11, mur.(kam.), 1893-1896 r.
p) dom, ob. nr 15, mur., 1848 r., folwark, tzw. Mały, na tzw. „Górcze”:
r) wolarnia, mur.(kam.), ok. poł. XIX w.
s) stodoła, szach. ok. poł. XIX w.
t) dwojak, ob. dom nr 3, mur., ok. poł. XIX w. przebud.

Solec

ul. Wolsztyńska

- 165. Kapliczka obok domu nr 39, mur., pocz. XX w.
 - 166. Dom nr 39 nr (d. nr 41), szach., ok. poł. XIX.
 - 167. Dom nr 37 nr (d. nr 42), szach., ok. poł. XIX.
 - 168. Dom nr 33/35 (d. nr 43/44), szach., ok. poł. XIX w.
 - 169. Zajazd, ob. dom nr 30 ze świetlicą, mur., 1910 r.
- ##### ul. Szkolna
- 170. Dom nr 5 (d. nr 27), drewn., ok. poł. XIX w.
 - 171. Dom nr 18(d. nr 7), mur., XIX/XX w.
 - 172. Dom nr 27 (d. nr 17), szach., ok. poł. XIX w.
 - 173. cmentarz ewangelicki, zał. XIX w.

Solec Nowy

- 174. Zespół Kościoła par. p.w. MB Częstochowskiej
 - a) kościół, mur., pocz. XX, w.
- 175. Dom nr 6, mur.-szach., XIX w.
- 176. Dom nr 28, szach.-drewn., 2 poł. XIX w.
- 177. Dom nr 29, szach.-drewn., ok. poł. XIX w.
- 178. Dom nr 43, szach.-drewn., k. XIX w.
- 179. cmentarz parafialny, d. ewangelicki, zał. ok. 1900 r.

Starkowo

- 180. Kapliczka, mur., 2 poł. XIX w.
- 181. Kapliczka obok domu nr 12, mur., 1 ćw. XX w.
- 182. Wiatrak koźlak, drewn., pocz. XVIII w.

Wieleń

- 183. Kościół fil. p.w. Nawiedzenia NMP, mur., 1731-1735 r.
- 184. Figura św. Jana Nepomucena na słupie drewn., XVIII w.
- 185. Kapliczka z figurą św. Antoniego z Dzieciątkiem, mur., pocz. XX w.
- 186. Zespół dworski:
 - a) dwór, mur., 4 ćw. XIX w.,
 - b) pozostałości parku krajobrazowego, 2 poł. XIX w.
- 187. Gorzelnia, mur., ok. 1920-1930.
- 188. cmentarz przykościelny, zał. I poł. XVIII w.

3.3. OBIEKTY ZABYTKOWE RUCHOME Z TERENU GMINY PRZEMĘT

Podobnie jak w innych gminach powiatu wolsztyńskiego zabytki ruchome wpisane do rejestru zabytków to głównie wystrój i wyposażenie kościołów. Wyjątkiem są zabytkowe elementy wyposażenia (m.in. stolarka drzwiowa) oraz wystroju przede wszystkim sztukaterie sali balowej pałacu w Popowie Starym wpisane do rejestru zabytków pod numerem 253/B decyzją z 10 kwietnia 1974 roku. Pałac po przeprowadzonym w latach 90. remoncie i wykonanej w latach 2001-2002 konserwacji sztukaterii sali balowej jest dziś w bardzo dobrym stanie i nie wymaga żadnej interwencji konserwatorskiej, a jedynie bieżących przeglądów. Spośród kościołów położonych w gminie Przemęt głównym jest daw-

ny pocysterski, opacki, obecnie parafialny kościół świętego Jana Chrzciciela w Przemęcie. W świątyni będącej jednym z największych kościołów wielkopolski niezwykle bogate wyposażenie i wystrój wpisano do rejestru pod numerami 157/B decyzją z 8 lutego 1985 roku, a następnie uzupełniono decyzją nr 239/B z 9 września 1997. Łącznie w tych decyzjach ujęto 109 obiektów, na które składają się m.in. wieloelementowe ołtarze, stalle czy konfesjonały a więc w rzeczywistości jest zabytkowych obrazów rzeźb i wytworów rzemiosła ponad dwa razy więcej, co odzwierciedla ilość kart ewidencyjnych - 235. Stan wyposażenia kościoła w Przemęcie w ostatnich latach zdecydowanie uległ poprawie. Wykonanych zostało szereg znaczących prac konserwatorskich. Nastąpiła w 2004 roku wymiana okien witrażowych w prezbiterium i transepcie (tzw. nawa poprzeczna), renowacja polichromii sklepień prezbiterium i nawy poprzecznej wraz z zejściami, odnowienie kaplicy Matki Boskiej Częstochowskiej. W 2006 roku przeprowadzono konserwację i renowację barokowego ołtarza głównego i ambony. Zdjęte zostały dekoracje rzeźbiarskie i figury drewniane, które zabrano do pracowni do Torunia i tam poddano konserwacji, polegającej na nasyceniu żywic i wzmocnieniu struktury drewna oraz zatruciu i odtworzeniu polichromii złocień. Dzięki tym pracom możemy obecnie podziwiać przepiękny ponad 300-letni ołtarz główny. W następnym roku kolejnym remontem przeprowadzonym na dużą skalę było odrestaurowanie wszystkich 7 bocznych ołtarzy i ołtarza w krużganku. Prace finansowano przy udziale i ze wskazaniem Wojewódzkiego Wielkopolskiego Konserwatora Zabytków, Urzędu Marszałkowskiego, parafian a także Urzędu Gminy Przemęt. W 2008 roku przemalowano korpus, czyli nawę główną, odnowiono: sztukaterię, konfesjonały i drogę krzyżową. W tym samym roku rozpoczęto również prace konserwatorskie prospektu organowego, chóru oraz organów. Ogrom zadań do wykonania z perspektywy zwiedzającego świątynię wydaje się niedostrzegalny, ponieważ wizualnie można podziwiać jedynie szafę instrumentu, odrestaurowaną przez pracownię konserwatorską. Przemęcie organy składają się z około 1500 piszczałek różnej wielkości. Podczas prac organmistrzowskich zdemontowano piszczałki, wiatrownice, przewieziono poszczególne części do warsztatu i tam podjęto odpowiednie działania. W trakcie inwentaryzacji elementów drewnianych okazało się, że wiele z nich wymaga rekonstrukcji, ponieważ stopień zniszczenia przez szkodniki drewna był tak wysoki, że nie nadawały się do dalszego użytkowania. Remont trwał do wiosny br. i aktualnie można podziwiać brzmienie organów i cieszyć się z zakończenia ich renowacji. Dzięki dokonanym remontom na tak dużą skalę i planowanym w najbliższym czasie do realizacji kościół p.w. św. Jana Chrzciciela odzyskuje swój blask i staje się prawdziwym skarbem ziemi przemęckiej. W 2006 roku na uroczystościach z okazji św. Piotra i Pawła,

wójt Gminy Przemęt p. Dorota Gorzelniak wraz z Przewodniczącym Rady Gminy Przemęt p. Zenonem Klechą, wręczyli ks. Proboszczowi Edmundowi Magdziarz Złotą Odznakę Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego „Za opiekę nad zabytkami”.

Kolejnym kościołem położonym w Przemęcie jest kościół p.w. św. Piotra i Pawła o jednorodnym rokokowym wyposażeniu wnętrza poddanych pracom konserwatorskim w roku 2001 i uwieńczonych pełnym sukcesem. Całe wyposażenie wnętrza jest wpisane do rejestru zabytków pod numerem 165/B decyzją z 19 października 1986. Również związany z działalnością cystersów jest kościół parafialny p.w. św. Wojciecha w Kaszczorze dysponujący stosunkowo skromnym wyposażeniem, wpisanym do rejestru zabytków pod numerem 236/B decyzją z 3 kwietnia 1997 (łącznie 25 obiektów) nie wymagającym szczególnych interwencji z wyjątkiem wystawionych na działania czynników atmosferycznych kamiennych nagrobków na cmentarzu przykościelnym oraz kamiennej rzeźbie świętego Jana Nepomucena przy bramie wjazdowej.

Do parafii w Kaszczorze należy filialny kościół p.w. Nawiedzenia NMP w Wieleniu znane sanktuarium maryjne. Zabytki ruchome (58 obiektów) składające się na jego wyposażenie i wystrój wpisano do rejestru zabytków pod numerem 203/B decyzją z 20 kwietnia 1990. Od roku 1989 systematycznie, kolejno prowadzone są prace konserwatorskie przy elementach wyposażenia, głównie ołtarzach bocznych, które sukcesywnie zakonserwowano. Z poważniejszych pozostałych do wykonania działań pozostaje jedynie konserwacja ambony.

Ostatnim z kościołów posiadających wyposażenie zabytkowe wpisane do rejestru zabytków jest niewielki, drewniany kościół parafialny p.w. św. Barbary w Buczu. Łącznie wpisano tam 31 pozycji pod numerem 279/B decyzją z 11 czerwca 1973. Stan obiektów jest raczej niezadowolający, wymagający prac konserwatorskich, spośród których najważniejszym winno być odstonięcie spod wielu przemałowań historycznej polichromii zdobiącej ściany kościoła. Należy również uzupełnić decyzję o wpisie do rejestru obiektów, które w roku 1973 nie zostały zakwalifikowane jako zabytkowe a ewidentnie posiadają takie cechy. W tym celu w roku 2002 wykonano ewidencję uzupełniającą.

Ponadto na terenie gminy Przemęt do rejestru pod numerem 21 I/B wpisano przydrożną figurę św. Jana Nepomucena z XVIII wieku ustawioną w miejscowości Wieleni.

Obiekty wpisane do księgi „B” rejestru zabytków ruchomych:

Bucz

- wyposażenie kościoła parafialnego p.w. św. Barbary, 39 pozycji, nr rej.: 279 B z dnia 11.06.1973 r.

Przemęt

- wyposażenie kościoła p.w. śś. Piotra i Pawła, 9 pozycji, nr rej.: 165 B z dnia 19.11.1986 r.

- wyposażenie kościoła p.w. św. Jana Chrzciciela, nr rej.: 157/B z dnia 08.02.1985 r., nowy nr rej.: 61/Wlkp/B

- dekoracje sztukatorskie w kościele p.w. św. Jana Chrzciciela, nr rej.: 293/B z dnia 09.09.1997 r.

Wieleni

- Wyposażenie kościoła par. p.w. Narodzenia NMP, 54 pozycji, nr rej.: 203 B z dnia 20.04.1990 r.

Ewidencja zabytków ruchomych:

1. Bucz

Wyposażenie kościoła par. p.w. św. Barbary – 63 karty

2. Kaszczor

Wyposażenie kościoła par. p.w. św. Wojciecha – 41 kart

3. Popowo Stare

Wyposażenie pałacu – 14 kart

4. Przemęt

Wyposażenie kościoła klasztorne p.w. św. Jana Chrzciciela – 236 kart

Wyposażenie kościoła par. p.w. św. Piotra i Pawła – 52 karty

Wyposażenie kościoła cmentarne p.w. św. Andrzeja – 3 karty

5. Wieleni

Wyposażenie kościoła par. p.w. Narodzenia NMP – 125 kart

3.4. KRAJOBRAZ KULTUROWY

Przemęcki Park Krajobrazowy - został utworzony 25 listopada 1991 roku. Celem jego powołania jest zachowanie jednego z najciekawszych fragmentów krajobrazu polodowcowego w Wielkopolsce oraz związanych z tym krajobrazem zespołów leśno-łąkowo-jeziornych.

Przemęcki Park Krajobrazowy położony jest w południowo-zachodniej części województwa wielkopolskiego na obszarze gmin: Przemęt, Włoszakowice, Wijewo, Wschowa i Śmigiel. Według regionalizacji fizyczno-geograficznej leży on na Pojezierzu Sławskim, a niewielki skrawek w obrębie Pojezierza Krzywińskiego. Powierzchnia Parku wynosi 21.450 ha (lasy to 8.330 ha, użytki rolne – 11.640 ha, wody – 1.480), z czego 9.100 ha leży na terenie gminy Przemęt. Na pozostałe gminy przypada powierzchnia: Włoszakowice- 7.350 ha, Wijewo – 3.000, Wschowa - 200 ha. Krajobraz parku i jego urozmaicona rzeźba są efektem jego ostatniego zlodowacenia zwanego bałtyckim, które miało miejsce ok. 15 tys. lat temu. Wody lodowca żłobiły pod jego czaszą głębokie i szerokie rowy. Pokrywa lodowca uległszy całkowitemu stopnieniu ukazała olbrzymie rynny wypełnione wodą. Tak powstały jeziora, któ-

rych na terenie parku jest 24. Są one bardzo ważne ze względu na wartości przyrodnicze, krajobrazowe i turystyczne. Jeziora połączone są ze sobą licznymi ciekami, tworząc w ten sposób naturalne wytyczone i malownicze szlaki kajakowe.

Na terenie parku znajdują się dwa duże kompleksy leśne. Pierwszy położony jest na południowy – zachód od Włoszakowic, a drugi na zachód od rynn jezior przemęckich. Niewielki obszar leśny to Wieleńskie Góry. Lasy zajmują 39% powierzchni parku. Największy udział mają siedliska boru świeżego i boru mieszanego. W borze świeżym dominuje sosna. Runo to przede wszystkim: borówka czarna, trzcinnik leśny, rokit pospolity, borówka brusznica i wrzos. W borze mieszanym obok sosny występują dęby, w runie: konwalia majowa, konwalijka dwulistna i szczawik zajęczy.

Bogatsze typy lasów znajdują się w okolicach Jezior: Wielkiego, Małego i Trzebidzkiego. W Przemęckim Parku Krajobrazowym na podstawie prowadzonych badań stwierdzono występowanie ok. 700 roślin naczyniowych; w tym 30 podlega ochronie całkowitej (m.in. buławik czerwony, lilia złotogłów, rosiczki, grążel żółty). Licznie reprezentowane są mięczaki, owady, ryby, płazy, gady oraz ssaki. Spośród owadów na uwagę zasługuje nasz największy chrząszcz- jelonek rogacz. Wśród gadów i płazów stwierdzono występowanie takich gatunków jak: żaba zielona, żaba trawna, ropucha zwyczajna, padalec, jaszczurka zwinka i zaskroniec. Najlepiej rozpoznana jest awifauna. Dotychczas stwierdzono na tym obszarze 182 gatunki ptaków. Wśród ptaków lęgowych występuje 7 gatunków rzadkich i zagrożonych w Polsce wyginieciem: bąk, kania ruda, błotniak zbożowy, bielik, kropiatka, rudogłówka i wąsatka.

Wartości przyrodnicze parku podnoszą rezerваты przyrody: rezerваты ścisłe - „Torfowisko nad Jeziozem Świątym”, „Jezioro Trzebidzkie” i „Wyspa Konwaliowa”. Na obszarze parku znajdują się także pomniki przyrody. Na uwagę zasługują zabytki architektury sakralnej, dworki, pałacyki i nieliczne już wiatraki. Wyznaczone są także szlaki turystyczne piesze, rowerowe, konne i wodne. Przemęcki Park Krajobrazowy spełnia funkcje ochronne, dydaktyczne, wychowawcze, turystyczne, rekreacyjne oraz naukowo- badawcze. Park jest częścią Wieloprzestżennego Systemu Obszarów Chronionych w Polsce.

Na terenie gminy znajduje się sześć parków wpisanych do rejestru zabytków. Są to parki w miejscowościach:

- Barchlin – park dworski, zał. XIX/XX w.. nr rej.: 1567/A z 9.11.1995 r.
- Bucz – park dworski, zał. XX w., nr rej.: 1539/A z 8.01.1996 r.
- Popowo Stare – park pałacowy, zał. kon. XIX w., nr rej.: 1162/90 z 12.02.1990 r., nowy nr rej.: 405/1-2/Wlkp/A z 16.08.2006 r.

- Siekowo – park pałacowy, zał. 2 poł. XIX w., nr rej.: 1395 z 24.02.1973 r.

- Sokołowice – park dworski, zał. kon. XIX w., nr rej.: 1598/A z 10.01.1996 r.

- Wieleń – park pałacowy, zał. XIX w., nr rej.: 1279/A z 29.04.1992 r.

Generalnie stan parków na terenie gminy jest dostateczny. Wszystkie założenia parkowe wymagają prac porządkowych, sanitarnych i pielęgnacyjnych.

Na obszarze gminy Przemęt znajduje się 14 zewidencjonowanych cmentarzy:

Bucz

1. cmentarz przykościelny, zał. 2 poł. XVIII w.
2. cmentarz ewangelicki, zał. XIX w. – tzw. HOLM (między Biskupicami, a Sikorzynem)

Kaszczor

3. cmentarz przykościelny, zał. pocz. XIX w.
4. cmentarz parafialny, zał. ok. poł. XIX w.
5. cmentarz ewangelicki, zał. 2 poł. XIX w.

Mochy

6. cmentarz parafialny, d. ewangelicki, zał. kon. XIX w.
7. cmentarz przykościelny, zał. XVIII w.

Popowo Stare

8. cmentarz ewangelicki, zał. XIX w. – ob. rzymskokatolicki

Przemęt

9. cmentarz przykościelny, przy kościele św. Andrzeja, zał. poł. XIX w.
10. cmentarz przykościelny, przy kościele p.w. św. Piotra i Pawła, zał. poł. XVII w.

Siekowo

11. cmentarz parafialny, zał. XX w.

Solec

12. cmentarz ewangelicki, zał. XIX w.

Solec Nowy

13. cmentarz parafialny, d. ewangelicki, zał ok. 1900 r.

Wieleń

14. cmentarz przykościelny, zał. I poł. XVIII w.

Żaden z wymienionych powyżej cmentarzy nie jest własnością gminną. Cmentarze ewangelickie w Buczu tzw HOLM, Kaszczorze i Solcu umiejscowione w lasach są w szcążkowej formie, podlegają dewastacji. Głównym problemem jest tu brak środków finansowych na ich utrzymanie i rewaloryzację. Pozostałe cmentarze są własnością kościelną i utrzymane są w dobrym stanie.

Obecnie na terenie gminy znajduje się osiem wiatraków wpisanych do rejestru zabytków:

- Barchlin
- wiatrak koźlak, 1824, nr rej.: 1087/A z 28.03.1988 r.
- Błotnica
- wiatrak koźlak, przy drodze do Przemętu, 1802 r., nr rej.: 1126/A z 30.03.1988 r.
- Kaszczor
- wiatrak koźlak, 1859 r., nr rej.: 885 z 19.02.1970 r.
- wiatrak koźlak, 1859 r., nr rej.: 971/A z 26.05.1983 r. – jeden wiatrak dwie decyzje
- wiatrak koźlak, 1761 r., nr rej.: 1019/A z 29.06.1983 r.
- Radomierz
- wiatrak koźlak, 1703 r., 1830 r., nr rej.: 892 z 20.02.1970 r.
- Sączkowo
- wiatrak koźlak, 1 poł. XIX w., nr rej.: 1107/A z 28.03.1988 r.
- Siekowo
- wiatrak koźlak (przy drodze do Śniatek), 1777 r., nr rej.: 1118/A z 28.03.1988 r.
- Siekówko
- wiatrak koźlak (przy drodze do Przemętu), 1771 r., nr rej.: 1119/A z 28.03.1988 r.

Wszystkie wiatraki są własnością prywatną. W dobrym stanie zachowane są dwa wiatraki w Kaszczorze, które są użytkowane na cele lotniskowe. W dostatecznym stanie zachowania jest wiatrak w Siekowie. Pozostałe wiatraki są zachowane w bardzo złym stanie technicznym (zwłaszcza w m. Barchlin – śladowe pozostałości), w szczątkowej formie i grożą katastrofą budowlaną.

Na terenie gminy Przemęt istnieje dziesięć obiektów pamięci narodowej upamiętniających ofiary I i II wojny światowej. Są to:

- dwie tablice w miejscowościach:
- Starkowo - Przy głównym skrzyżowaniu, obok przystanku PKS stoi kaplica św. Wawrzyńca z 1848 r. Wewnątrz kaplicy znajduje się rzeźba św. Wawrzyńca, a w niszy wieży rzeźba św. Anny. Przy niej 1 IX 2000 roku odsłonięto pomnik w formie tablicy wykonanej z czarnego granitu, upamiętniający 19 ofiar z lat 1914-1920 i 27 ofiar z lat 1939-1945.
- Kaszczor - Na murze kościoła p.w. św. Wojciecha na ścianie zachodniej znajduje się od zewnątrz tablica ku czci ofiar II wojny światowej, w tym zamęczonego w Gusen tutejszego wikariusza ks. Roberta Marcinowskiego (1904-1940)
- osiem pomników w miejscowościach:
- Błotnica - „Pomnik Serca Jezusowego” - Na skrzyżowaniu dróg ul. Wiejskiej z ul. Jezioną w centrum wsi przy figurze Serca Jezusowego ustawiono małą dzwonnice, w 1991 roku odsłonięto dwie tablice ku czci ofiar I i II wojny światowej oraz powstania wielkopolskiego z nazwiskami 20 mieszkańców wsi poległych w latach 1914-1919 i 13

ofiar z lat 1939-1945.

- Mochy - „Pomnik Obrońców Ojczyzny” - Na skrzyżowaniu ul. Dębowej z ul. Powstańców Wlkp. znajduje się pomnik w formie niskiego obelisku zwieńczonego orłem z rozpostartymi skrzydłami upamiętniający 4 powstańców wielkopolskich. Na górnej tablicy znajduje się napis: „Za wolność 1918-1919”, na dolnej: „Ojczyźnie życie swe oddali: Ludwik Pawlicki 1901-1920, Józef Waszkowski 1899-1920, Józef Tomys 1893-1940, Józef Pochanke 1888-1942”. Do budowy wykorzystano kamienie z poprzedniego pomnika postawionego w 1928 roku, zburzonego przez okupanta w 1939 roku.

- Perkowo - „Pomnik Serca Jezusowego” - Na przeciwko szkoły podstawowej znajduje się pomnik Serca Jezusowego. Na pomniku umieszczono dwie tablice. Na górnej tablicy znajdują się napisy: „Ku czci i pamięci poległym z gminy Przemęckiej” oraz „Najświętsze Serce Jezusa bądź naszą miłością”. Na dolnej tablicy umieszczono napis: „Polegli wojacy z Perkowa”, pod którą zostały wymienione nazwiska osób, które zginęły za ojczyznę. W latach 1955 i 2005 zostały przeprowadzone prace renowacyjne.

- Przemęt - „Kapliczka Matki Boskiej” - Na ul. Powstańców Wlkp. 36 (przy drodze do Śmigła) wzniesiono w okresie międzywojennym pomnik z figurą Matki Boskiej ku czci mieszkańców poległych na frontach pierwszej wojny światowej i w powstaniu wielkopolskim. Pomnik zniszczony przez hitlerowców, został odbudowany po drugiej wojnie światowej. Na pomniku umieszczono 3 tablice. Na głównej tablicy znajduje się napis: „Polegli na Polu Chwały 1914-1918 (nazwiska 18 osób), powstaniec wielkopolski 1918-1919 Jęsień Walenty, 1939-1945 (nazwiska 16 osób). Cześć ich pamięci”. Na bocznych dwóch tablicach nazwiska zaginionych w II wojnie światowej - 8 osób.

- Przemęt - Na cmentarzu przy kościele p.w. św. Piotra i Pawła stoi figura - rzeźba przedstawiająca Matkę Bożą płaczącą nad zmarłym synem tzw. Pietę. Rzeźba ta została postawiona na kamiennym postumencie w 1850 roku. Pod figurą znajdują się tablice o następujących treściach: „Pamięci poległych parafian 1914 - 1921” oraz „W 50 rocznicę wybuchu II wojny światowej poległym rodakom cześć oddaje społeczeństwo ziemi przemęckiej”.

- Sączkowo - „Pomnik Serca Jezusowego” - Na prywatnej posesji stoi figura Serca Jezusowego z tablicą na cokole, upamiętniająca 21 ofiar I wojny światowej i trzy ofiary II wojny światowej, w tym Edwarda Tomińskiego, kierownika tutejszej szkoły w latach 1931-1939, który zginął w 1940 roku w Katyniu.

- Siekówko - „Kapliczka św. Jana Nepomucena”
- W środku wsi przy skrzyżowaniu dróg znajduje się kapliczka z figurą św. Jana Nepomucena. W 1987 r. wmurowano w dolnej części kapliczki tablice z napisem: „W hołdzie poległym bohaterom w I i II wojnie światowej wdzięczni mieszkańcy Siekówka. Polegli w I wojnie światowej – nazwiska 9 osób, polegli w II wojnie światowej – nazwiska 3 osób, zginęli w obozach – nazwiska 7 osób”. W czasie okupacji niemieckiej figura stojąca na środku wioski została rozebrana. Po zakończeniu działań wojennych postanowiono odbudować figurę tak jak było pierwotnie. Po długich staraniach udało się odbudować figurę w 1946 roku. Statua św. Jana przechowywana była w kościele parafialnym w Przemęcie. W roku 2008 zakończono gruntowny remont obiektu.

- Siekowo - Przy drodze do Przemętu znajduje się założony 1974 roku cmentarz, a na nim pomnik wykonany z kamienia składający się z dwóch tablic, upamiętniający 18 ofiar I wojny światowej i 21 ofiar II wojny światowej oraz ks. Stanisława Kałka – budowniczego tutejszego kościoła.

3.5 ZABYTKI ARCHEOLOGICZNE Z TERENU GMINY PRZEMĘT

Obok walorów przyrodniczych i krajobrazowych obszar gminy Przemęt skupia przebogate informacje obrazujące intensywne procesy osadnicze, zachodzące tu od pradziejów po okres średniowieczny, a zarejestrowane przez archeologów w postaci punktów osadniczych stanowiących archeologiczne dobra kultury. Są to wszelkie stanowiska archeologiczne z zalegającymi w ich obrębie warstwami kulturowymi, z widocznymi w krajobrazie relikdami grodzisk oraz niewidocznymi w rzeźbie terenowej śladami osad i cmentarzysk. Z „Raportu o stanie zabytków w Gminie Przemęt” sporządzonym w 2004 roku przez Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Poznaniu wynika, iż na terenie gminy Przemęt znajdują się 3 grodziska, 586 osad i 12 cmentarzysk, z czego 30 stanowisk archeologicznych wpisanych jest do rejestru zabytków - 1 grodzisko, 5 cmentarzysk i 24 osady.

Zestawienie liczbowe stanowisk archeologicznych ma terenie gminy, zewidencjonowanych i wpisanych do rejestru zabytków, łącznie z ich funkcją

Stanowiska archeologiczne	Liczba ogółem	Liczba stanowisk wpisanych do rejestru zabytków
Grodziska	3	1
Stanowiska osadowe	586	24
Cmentarzyska	12	5
Łącznie	601	30

W skład podanych powyżej stanowisk archeologicznych wchodzi punkty osadnicze sięgające epoki kamienia i wczesnego okresu brązu, po przez kulturę łużycką, przeworską, po okres wczesnego średniowiecza i okres średniowiecza. Najczęściej rejestrowanymi śladami egzystencji człowieka prehistorycznego były: fragmenty naczyń glinianych, narzędzia i półwytwory z krzemienia oraz drobne przedmioty codziennego użytku.

Wykaz stanowisk archeologicznych wpisanych do rejestru zabytków

Barchlin

1. st. 1 (dz. nr 20), cmentarzysko, kultura łużycka, młodsza epoka brązu, 1000-650 r. p.n.e., nr rej.: 1323/A z dnia 6.12.1971 r.

Bucz

2. st. 1 (dz. nr 154), cmentarzysko, kultura łużycka, młodsza epoka brązu, 1000-800 r. p.n.e., nr rej.: 1321/A z dnia 4.12.1971 r.

Górsko

3. st. 3 (dz. nr 47), osada, kultura łużycka, wczesne średniowiecze, nr rej.:1272/A z dnia 2.04.1992 r.

4. st. 4 (dz. nr 48, 49, 50), osada, wczesne średniowiecze, nr rej.: 1273/A z dnia 2.04.1992 r.

5. st. 5 (dz. nr 26, 27, 51), osada, kultura łużycka, wczesne średniowiecze, nr rej:1285/A z dnia 21.04.1992 r.

6. st. 6 (dz. nr 27), osada, kultura łużycka, kultura przeworska, wczesne średniowiecze, nr rej.: 1284/A z dnia 21.04.1992 r.

7. st. 13 (dz. nr 246,295), obozowisko, epoka kamienia, nr rej.: 1276/A z dnia 2.04.1992 r.

8. st. 14 (dz. nr 299, 296, 297), obozowisko, epoka kamienia, osada, wczesne średniowiecze, nr rej.: 1277/A z dnia 3.04.1992 r.

9. st. 17 (dz. nr 153, 304/1), obozowisko, okres mezolitu, nr rej.: 1275/A z dnia 2.04.1992 r.

10. st. 19 (dz. nr 332, 333), obozowisko, epoka kamienia, nr rej.: 1274/A z dnia 2.04.1992 r.

11. st.23 (dz. nr 17, 18) obozowisko, epoka kamienia, osada, kultura łużycka z epoki brązu, osada, wczesne średniowiecze, nr rej.: 1298/A z dnia 6.05.1992 r.

12. st. 24 (dz. nr 18, 19, 20, 21), obozowisko, epoka kamienia, mezolit, osada, kultura łużycka, nr rej.: 1299/A z dnia 6.05.1992 r.

13. st. 28 (dz. nr 11, 17), osada, kultura łużycka, kultura Przeworska, nr rej.: 1283/A z dnia 4.04.1992 r.

14. st. 29 (dz. nr 13), osada, kultura łużycka, nr rej.: 1271/A z dnia 2.04.1992 r.

15. st. 31 (dz. nr 14), osada, kultura łużycka, nr rej.: 1267/A z dnia 31.03.1992 r.

16. st. 37 (dz. nr 41, 42), osada, wczesne średniowiecze, nr rej.: 1281/A z dnia 4.04.1992 r.

17. st. 38 (dz. nr 42), osada, kultura łużycka, wczesne średniowiecze, nr rej.: 1268/A z dnia 31.03.1992 r.

18. st. 39 (dz. nr 47, 46, 45) osada, wczesne średniowiecze, nr rej.: 1282/A z dnia 4.04.1992r.

19. st. 41 (dz. nr 41), osada, kultura łużycka, nr rej.: 1278/A z dnia 4.04.1992 r.

Kluczewo

20. st. 1 (dz. 1084), cmentarzysko, kultura łużycka, koniec epoki brązu, nr rej.: 1292/A z dnia 29.11.1971 r.

Ostłonin

21. st. 1 (dz. nr 246L), obozowisko, mezolit, nr rej.: 1322/A z dnia 6.07.1992 r.

22. st. 2 (dz. nr 66/2, 66/3, 116), obozowisko, mezolit, osada, wczesne średniowiecze, nr rej.: 1324/A z dnia 6.07.1992 r.

23. st. 3 (dz. nr 68, 70/5, 67/1, 67/2, 67/3), osada, kultura łużycka, nr rej.: 1319/A z dnia 8.06.1992 r.

24. st. 8 (dz. nr 328), osada, kultura łużycka, nr rej.: 1317/A z dnia 8.06.1992 r.

25. st. 9 (dz. nr 333), osada, wczesne średniowiecze (XI-XII w.), nr rej.: 1318/A z dnia 8.06.1992 r.

26. st. 19 (dz. nr 246L), obozowisko, epoka kamienia, nr rej.: 1323/A z dnia 6.07.1992 r.

27. st. 20 (dz. nr 246L), obozowisko, epoka kamienia, nr rej.: 1321/A z dnia 6.07.1992 r.

Perkowo

28. st. 1, cmentarzysko IV, V okres brązu, nr rej.: 37, wpisane na mocy orzeczenia konserwatorskiego KS.Z.II-1/27/49 z dnia 3.10.1949 r.

Popowo Stare

29. st. 1 (dz. nr 301), cmentarzysko, epoka brązu, kultura łużycka, nr rej.: 1301/A z dnia 30.11.1971 r.

30. st. 2 (dz. nr 257), grodzisko, wczesne średniowiecze, nr rej.: 1306/A z dnia 1.12.1971 r.

Na terenie gminy Przemęt wyróżnia się 3 strefy ochrony stanowisk archeologicznych. Jedną z nich występuje w zachodniej części gminy i rozciąga się od miejscowości Solec do miejscowości Kasz-

czor, wzdłuż cieków wodnych: Rzeka Solecka, Kanał Mochyński, Struga Kaszczorska a następnie wzdłuż Jeziora Wieleńskiego, Osłonińskiego i Górskiego obejmując miejscowości: Wieleń, Osłonin i Olejnica. W strefie tej występują głównie stanowiska z okresu młodszej epoki kamienia. Drugą strefę ochrony stanowisk archeologicznych tworzą skupiska stanowisk zlokalizowanych pomiędzy Jeziorem Osłonińskim i Wieleńskim a Jeziorem Dominickim. W strefie tej znajduje się miejscowość Górsko. Trzecia strefa ochrony stanowisk archeologicznych - największa obszarowo, obejmuje część centralną i wschodnią gminy. W jej skład wchodzi 19 miejscowości: Nowa Wieś, Perkowo, Przemęt, Błotnica, Radomierz, Sączkowo, Siekówko, Siekowo, Kluczewo, Borek, Bucz, Bucz Nowy, Barchlin, Popowo Stare, Poświętno, Biskupice i Sokołowice.

Czynnikiem wyróżniającym się w klasyfikacji wartości osadniczej środowiska naturalnego gminy Przemęt jest dobrze rozwinięta sieć hydrograficzna, dostęp do wydajnych źródeł wody był podstawowym i niezmiennym w czasie warunkiem lokalizacji siedzib ludzkich. Sieć cieków miała w pradziejach decydujący wpływ przy podziale obszaru na ekumenę i strefę pustki osadniczej – anekumenę. Widoczna jest tu koncentracja stanowisk archeologicznych zarówno na niezalesionych obecnie i niezabagnionych terasach jeziornych jak i wzdłuż pradolin drobnych cieków wolno płynących lub znajdujących ujście w rynnach jeziornych. Wyraźną pustkę osadniczą stanowią tereny wysoczyznowe, wododziałowe pozbawione owych „życiodajnych” źródeł. Początki wyraźnej uchwytnej penetracji osadniczej grup ludzkich na terenie obecnej gminy Przemęt wiążą się z epoką kamienia, a ściślej z jej środkowym okresem – mezolitem. Ludność mezolityczna preferowała typ gospodarki przyswajalnej, eksploatującej środowisko bez wyraźnego naruszenia jego geoekosystemu, a opartej na zbieractwie, łowiectwie. Ludność ta prowadziła przeważnie na wpół osiadły tryb życia penetrując środowisko leśne wczesnego holocenu. Skupiska punktów osadniczych z tego okresu występują w północnej i wschodniej części gminy. Duże skupiska występują m.in. u podnóża Góry Karpaty. Interesującym znaleziskiem jest fragment czaszki renifera z okolic Sączkowa. Prawdziwą eksplozją osadniczą w porównaniu do poprzednich okresów, stanowiło osadnictwo ludności kulturowej łużyckiej. Śladom stałych osad towarzyszą rozproszone obozowiska sezonowe oraz cmentarzyska świadczące m.in. o długości zasiedlenia ówczesnych mikroregionów a tym samym stosowania takich technik eksploatacji środowiska, które go nadmiernie nie niszczyły. Struktura gospodarki kultury łużyckiej miała charakter kompleksowy i wielostronny, a poszczególne jej gałęzie jak: uprawa ziemi z techniką żarową i systemem odłogowoleśnym, uprawa ogrodowa,

hodowla zwierząt, zbieractwo i myśliwstwo uzupełniały się wzajemnie. Lokalizacja mikroregionów osadniczych dowodzi natomiast wykorzystywania różnych miejsc siedliskowych i zróżnicowanych gleb. Ślady osad i obozowisk z tego okresu występują na obszarze całej gminy. Większe skupiska osad kultury łużyckiej zarejestrowano w okolicach Nowej Wsi, w kompleksie jezior Boszkowskiego, Trzebidzkiego i Buckiego. Osady rozlokowane są również u podnóża i na stokach wyniesienia Góra Karpaty. Kolejne bardzo intensywne skupisko osadnicze znajduje się w kompleksie jezior Oslonińskiego i Miałkiego. Kolejną jednostką kulturową poświadczoną zabytkowym materiałem archeologicznym na terenie gminy Przemęt jest kultura Przeworska. Widoczny jest wyraźny regres osadniczy ujawniający się znacznie mniejszą ilością i w postaci bardzo rozproszonych punktów osadniczych. Miejsce dużych mikroregionów osadniczych kultury łużyckiej zajmują niekiedy znacznie od siebie oddalone skupiska dwóch, trzech, rzadko czterech większych stanowisk, na obrzeżach których występują zwykle ślady obozowisk sezonowych. Osadnictwo to skupia się głównie na krawędziach lub niskich terasach małych dolinek oraz na terasach jeziornych, z rzadka wkraczając na tereny wysoczyznowe. Najwięcej „Przeworskich punktów osadniczych na terenie gminy rysuje się w paśmie środkowym i północno – wschodnim. Kolejny etap osadnictwa na obszarze gminy Przemęt związany jest z okresem wczesnego średniowiecza. Okres ten poprzedzony został wielkim regresem osadniczym i ludnościowym związanym z okresem wielkiej wędrówki ludów. W VI w. n. e. zaczęły formować się nowe układy osadnicze (uchwytne dopiero w wiekach następnych) na bazie zupełnie nowego systemu gospodarki żywnościowej. Zaznaczył się wówczas w agrotechnice wyraźny postęp polegający na wystąpieniu całego kompleksu innowacji zarówno w sposobach uprawy ziemi, jak i w zakresie narzędzi. Upowszechnił się ekstensywny system przemienno-ugorowy uprawy zbóż ozimych i jarych. W hodowli zwierząt domowych wzrósł udział świń. Negatywnym skutkiem rewolucji agrarnej wczesnego średniowiecza była zapoczątkowana wówczas na większą skalę dewastacja eksploatowanego jednostronnie środowiska przyrodniczego. Ślady osadnictwa wczesnośredniowiecznego na terenie gminy rysują się w postaci mniej lub bardziej zwartych skupisk. Występują one zarówno na równiach zalewowych jak i na wyższych terasach. Widoczna jest również penetracja osadnicza partii wysoczyznowych. Pierwsze wyraźne skupisko widoczne jest wzdłuż rynny jezior przemęckich (J. Przemęcie, J. Błotnickie, J. Radomierskie). Drugie skupisko rysuje się na obrzeżach jezior Boszkowskiego, Buckiego i Trzebidzkiego. Kolejne zagęszczenie śladów osadnictwa widoczne jest w kompleksie jezior Oslonińskiego i Górskiego. Wieki pełnego średniowiecza zamazują nieco wyraźna przez cały okres

pradziejów preferencją tych samych mikroregionów osadniczych. Trudno jest tu wyróżnić granice skupisk osadniczych. Osadnictwo średniowieczne rysuje się w większości

w miejscach wcześniej związanych z osadnictwem wczesnośredniowiecznym.

Z terenu gminy Przemęt zachowało się wiele grodzisk pierścieniowych, datowanych od końca VI do XII wieku oraz grodzisk stożkowych – dawnych siedzib rycerskich z XIII-XV wieku. Ponadto zarejestrowano szereg stanowisk archeologicznych – od najstarszych obozowisk kultury hamburskiej po późnośredniowieczne. Pogłębione studia nad dobrami kultury oraz przygotowanie jej szczegółowej dokumentacji umożliwi lepsze rozpoznanie zasobu dziedzictwa archeologicznego gminie. Służyć to będzie podejmowaniu właściwych decyzji poprzez stosowanie kroków prawnych dotyczących użytkowania terenu i planowania przestrzennego.

4. UWARUNKOWANIA WEWNĘTRZNE OCHRONY ZASOBÓW DZIEDZICTWA I KRAJOBRAZU KULTUROWEGO.

4.1. STAN ZACHOWANIA ZABYTKÓW I ZAGROŻENIA DLA ZABYTKÓW

4.1.1. STAN ZACHOWANIA I ZAGROŻENIA DLA ZABYTKÓW NIERUCHOMYCH

CHARAKTERYSTYKA ZASOBÓW KULTUROWYCH GMINY PRZEMĘT:

Gmina Przemęt zajmuje południową część powiatu, o terenach rolniczych, podzielonych kanałami obrzańskimi, na której terenie znajduje się wiele cennych zabytków. Miejscowość Przemęt, siedziba Urzędu Gminy, posiada zachowany czytelny układ urbanistyczny z prostokątnym Rynkiem wraz zabudową małomiasteczkową. Układ nie jest zniekształcony późniejszymi zmianami. Jego powstanie jest ściśle związane z istnieniem opactwa cystersów. Zabudowa wsi, objęta ochroną przez wpis do rejestru zabytków, składa się głównie z kamienic o wielkości i formach typowych dla architektury XIX i pierwszej połowy XX wieku. Większość budynków o parterowych bryłach nakrytych dwuspadowymi dachami. Układ ten powinien być uwzględniony i chroniony przy planowaniu przestrzennym, a nowe działania inwestycyjne należy prowadzić w ten sposób, aby nie wpłynęły one ujemnie na ich zabytkowe walory. W Przemęcie znajdują się cenne zabytki architektury sakralnej. Najważniejszym jest zespół dawnych zabudowań klasztoru cystersów, w skład, którego wchodzi kościół p.w. św. Jana Chrzciciela oraz dawny klasztor. Obiekty zostały zbudowane w latach 1651 - 1767, przy których uczestniczyli architekci Jan i Jerzy Catenazzi. Obiekty są w dobrym stanie, poddawane na bieżąco konserwacjom i remontom. Kościół p.w. św. Piotra i Pawła na tzw. Przedmieściu został wybudowany

wany w XVII-XVIII w. i jest utrzymany w dobrym stanie technicznym. W latach 2000-2002 przeprowadzono remont konstrukcji i pokrycia na wieży, wprowadzono nowe rynny i opierzenia, wykonano kompleksowe odnowienie wnętrza i wyposażenia. Kościół filialny p.w. św. Andrzeja został zbudowany w pocz. XIX wieku. W ostatnich latach wykonano prace remontowe przy dachu, rynnach i opierzeniach. Obiekt jest utrzymany w zadowalającym stanie technicznym. Na terenie gminy znajdują się także cenne barokowe kościoły: p.w. św. Wojciecha w Kaszczorze i p.w. Narodzenia NMP w Wieleniu. Obiekty zbudowane w XVIII w., elewacjach utrzymanych w nieotynkowanej cegle, utrzymane są w dobrym stanie technicznym, na bieżąco prowadzone są prace remontowe i konserwatorskie. W miejscowości Bucz znajduje się szachulcowy kościół z XVIII w. p.w. św. Barbary oraz drewniana dzwonnica. Kościół przeszedł impregnację elewacji. W najbliższym czasie przewiduje się wykonanie nowej instalacji elektrycznej oraz przeprowadzenie znaczących prac remontowo-renowacyjnych. Polegać one będą m. in. na wzmocnieniu i izolacji ław fundamentowych, remoncie ścian ryglowo-słupkowych konstrukcji ciesielskiej, częściowej wymianie belek stopowych, demontażu i montażu nowego pokrycia dachowego wraz z remontem więźby dachowej. Zaplanowano również remont posadzki i tynków wewnętrznych. Również drewniana dzwonnica poddana zostanie pracom remontowym: wykonanie opaski drenarskiej, wzmocnienie i izolacja ław fundamentowych, remont ścian ryglowych i elementów więźby dachowej, wymiana pokrycia dachu i remont posadzki. Ciekawym przykładem XIX wiecznego budownictwa ludowego jest murowana kapliczka w Biskupicach. Budynek jest w złym stanie technicznym, cegła na elewacjach jest silnie zmurzała i zawilgocona. Obiekt wymaga podjęcia prac remontowych.

Na terenie gminy znajduje się sześć obiektów dworsko i pałacowo parkowych wpisanych do rejestru zabytków. Wszystkie obiekty są utrzymane w zadowalającym stanie technicznym. Do najcenniejszych obiektów należy barokowy dwór w Popowie Starym z ciekawym wystrojem sztukatorskim sali balowej, który w ostatnich latach został zrekonstruowany. Obiekt został przez prywatnego właściciela wyremontowany i jest utrzymany we wzorowym stanie technicznym.

Do rejestru zabytków są wpisane także pojedyncze obiekty budownictwa folwarcznego: budynek folwarczny w Przemęcie (d. Zaborowo), spichlerz w Siekowie, gorzelnia w Popowie Starym oraz zespół zabudowań folwarcznych w Sokołowicach. W złym stanie technicznym jest spichlerz w Siekowie, który nie jest użytkowany. Najlepszym ratunkiem dla tego obiektu jest znalezienie mu nowej funkcji i użytkownika, który przeprowadzi remont. W złym stanie jest też część zabudowań folwarcznych w Sokołowicach.

Podobny problem występuje w przypadku zabytkowych wiatraków, których stan techniczny w większości jest bardzo zły. Obecnie na terenie gminy jest osiem wiatraków. W dobrym stanie zachowane są dwa wiatraki w Kaszczorze, które są użytkowane na cele letniskowe. W dostatecznym stanie znajduje się wiatrak w miejscowości Siekowo. Pozostałe wiatraki zachowane są w złym stanie technicznym, w szczątkowej formie i wiele z nich grozi katastrofą budowlaną.

Na terenie gminy znajduje się sześć parków wpisanych do rejestru zabytków. Są to parki w miejscowościach: Barchlin, Bucz, Popowo Stare, Siekowo, Sokołowice, Wielen. Park w Sokołowicach jest własnością A N R. Własnością gminną jest park w Buczu i Wieleniu. Park w Barchlinie jest własnością Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej, natomiast park w Siekowie jak również w Popowie Starym jest własnością prywatną. Generalnie stan parków

na terenie gminy jest dostateczny. Wszystkie założenia parkowe wymagają prac porządkowych, sanitarnych i pielęgnacyjnych. Wszelkie prace w parkach należy prowadzić po uzgodnieniach z W U O Z.

Na terenie gminy nie ma cmentarzy wpisanych do rejestru zabytków.

Z obiektów wpisanych do rejestru zabytków gminną własnością są obiekty:

- w Kaszczorze - kościół poewangelicki wraz z terenem dz. 1123 przy ul. Cysterskiej, nr rej.:188/Wlkp./A z 25.06.2004 r. Zbudowany w latach 1906-07 w stylu modernistycznym, z kwadratową wieżą, pozbawioną po 1945 roku stożkowego hełmu. Obiekt jest w dostatecznym stanie technicznym, aktualnie nie jest użytkowany. W ostatnim czasie uzyskano pozwolenie na rozbiórkę wtórnego stropu, który w okresie użytkowania kościoła jako magazynu wydzieliał przestrzeń magazynową oraz na uszczelnienie pokrycia dachu w celu zabezpieczenia obiektu przed opadami atmosferycznymi i wiatrem. Opracowany został już projekt przebudowy budynku i adaptacji na salę koncertową, który realizowany ma być ze środków Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

- w Buczu - zespół pałacowo - parkowy, XIX/XX w., nr rej.: 1539/A z 08.01.1996 r.:

- pałac,
- park,

Pałac zbudowany został przez rodzinę Petzel pod koniec XIX w., rozbudowany po 1911 roku. Jest budową eklektyczną nawiązującą do form klasycystycznych, z dwukondygnacyjną starszą częścią środkową, bocznymi skrzydłami na planie zbliżonym do kwadratu i trzecią kondygnacją w formie wież nakrytych ostrosłupowymi dachami. Pałac jest zachowany w dobrym stanie, w ostatnich latach przeprowadzono remont generalny dachu wraz z

naprawą drewnianej konstrukcji więźby dachowej oraz wymianą pokrycia dachowego na nową dachówkę, wymieniono instalację elektryczną, instalację sanitarną i c.o., Wnętrze zaadaptowane jest na sale lekcyjne i obecnie w budynku znajduje się szkoła podstawowa.

Wokół pałacu rozciąga się park, założony zapewne na przełomie XVII i XVIII w., który obecny kształt krajobrazowy uzyskał w końcu XIX w., a w latach trzydziestych XX w. został powiększony o część płd. Pośrodku znajduje się rozległa olana i niewielki owalny staw z wysepką.

- w Wieleniu - zespół dworski, 4 ćw. XIX w., nr rej.: 1279/A z 29.04.1992 r.:

- dworek,
- park,

Dworek położony niedaleko jeziora o formach neorenesansowych, z drewnianą werandą zachowany w zadawalającym stanie. Aktualnie obiekt jest wydzierżawiony organizacji pożytku publicznego, która ma nim recepcję i siedzibę swojego zarządu. Wymagane jest przeprowadzenie prac remontowych przy elewacji zewnętrznej budynku. Układ kompozycyjny parku jest mocno zniekształcony i wymaga prac rewitalizacyjnych.

W przypadku konieczności przeprowadzania jakichkolwiek prac remontowych przy w/w obiektach, będą one realizowane w miarę posiadanych środków finansowych po uzyskaniu odpowiednich pozwoleń.

STAN ZACHOWANIA ZABYTKÓW:

DOBRY STAN ZACHOWANIA

W dobrym stanie są obiekty:

- Barchlin - dwór
- Bucz - pałac- przeprowadzono remont generalny dachu wraz z naprawą drewnianej konstrukcji więźby dachowej oraz wymianą pokrycia dachowego na nową dachówkę, wymieniono instalację elektryczną, instalację sanitarną i c.o.
- Kaszchor - kościół parafialny p.w. Św. Wojciecha
- 2 wiatraki – użytkowane na cele letniskowe
- Popowo Stare - dwór – w 2002 roku zakończono prace przy rekonstrukcji wystroju sztukatorskiego w sali balowej na piętrze budynku
- Przemęt - kościół p.w. Św. Jana Chrzyciela z klasztorem
- Kościół parafialny p.w. Św. Piotra i Pawła
- Siekowo - pałac
- Wieleń - kościół parafialny p.w. Narodzenia NMP

ZŁY STAN ZACHOWANIA

prezentują następujące obiekty wymagające pilnego wykonania prac remontowych:

Bucz - dzwonnica - naprawy i wymiany wymaga zewnętrzne oszalowanie dzwonnicy oraz pokrycie dachu z gontu, a konstrukcja impregnacji

środkami owadobójczymi. Kościół parafialny p.w. św. Barbary - docelowo należy przewidzieć remont konstrukcji stropów zgodnie z opracowaną ekspertyzą, które wykazują silne ugięcie. W trakcie remontu wnętrza należy także odsłonić zamalowane polichromie w prezbiterium.

Sokołowice - obiekty w zespole dworsko - folwarcznym

Siekowo - spichlerz - obiekt nie jest obecnie użytkowany. Wymagane jest podjęcie pilnych prac remontowo - zabezpieczających.

Solec - drewniana chałupa przy ul. Szkolnej 5 - konstrukcja drewniana ścian jest zaatakowana przez drewnojady, uszkodzona przez korozję biologiczną. Właściciel w obecnej chwili jest w złej sytuacji materialnej i nie stać go na przeprowadzenie remontu generalnego.

Wiatraki w miejscowościach: Barchlin, Błotnica, Radomierz, Sączkowo i Siekówko wymagają podjęcia pilnych prac zabezpieczających, wszystkie mają konstrukcję silnie uszkodzoną, braki w oszalowaniu oraz pokryciu dachowym.

ZAGROŻENIA DLA ZABYTKÓW NIERUCHOMOŚCI:

Współczesny rozwój gospodarczo – cywilizacyjny niesie za sobą zagrożenia dla istniejących zabytków:

- trasy komunikacyjne - skala współczesnej infrastruktury drogowej w znacznym stopniu przekracza skalę dawno ukształtowanej przestrzeni, a natężenie ruchu kołowego, głównie ciężarowego, stwarza realną groźbę powstania nieodwracalnych zniszczeń dawnej tkanki mieszkaniowej,
- złożonym problemem wymagającym szerszych działań, także w skali ponad powiatowej, jest budownictwo drewniane w szczególności zabytkowych wiatraków. Są to obiekty w najgorszym stanie technicznym wynikającym z racji użycia nietrwałego materiału, jakim jest drewno, braku prowadzenia bieżących napraw i remontów, wtórnych przebudów i przekształceń z użyciem niewłaściwych materiałów, a także nieprzystosowaniem do obecnych wymogów cywilizacyjnych. Dotyczy to także zabytkowych wiatraków z terenu gminy Przemęt,
- obszarami zagrożonymi są tereny dawnych cmentarzy ewangelickich – cmentarze w Kaszchorze, Solcu i w Buczu tzw. Holm podlegają dewastacji. Głównym problemem jest tu brak środków finansowych na rewitalizację i utrzymanie oraz brak oznaczeń i tablic informacyjnych,
- niedostatek środków publicznych na rewitalizację,
- brak powszechnej świadomości realnej i potencjalnej wartości zasobów kulturowych,
- degradacja spowodowana wymogami współczesności i w związku z tym prowadzonymi adaptacjami i remontami obiektów zabytkowych. Likwidacja oryginalnych elementów dekoracji ar-

chitektonicznej, zdobionej stolarki okiennej drzwiowej, klatek schodowych, dawnych witryn sklepowych,, wprowadzanie współczesnych materiałów budowlanych typu blacha dachówkopodobna, w miejsce ceramicznych pokryć dachowych, okien z PVC oraz ocieplanie płytami styropianowymi - prowadzi do degradacji pojedynczych obiektów a także całych obszarów starej zabudowy, pozbawiając je charakterystycznego klimatu a co za tym idzie wartości turystycznych.

- wprowadzanie elementów obcych stylowi – wpływ na taki stan rzeczy mają przekształcenia własnościowe obiektów nieruchomości przez właścicieli prywatnych często wykonujących prace przy zabytku, bez wymaganego pozwolenia konserwatorskiego w sposób niezgodny z zasadami sztuki i techniki konserwatorskiej

- niewielka możliwość wykorzystania starych budynków folwarcznych do nowoczesnej produkcji, niszczenie kompozycji podwórza folwarcznego oraz charakteru zachowanej zabudowy. Budynki te wymagają przeróbek i adaptacji, a w wielu przypadkach również znalezienia nowej funkcji. Z tych powodów w złym stanie jest wiele obiektów folwarcznych na terenie gminy.

4.1.2. TAN ZACHOWANIA ZABYTKÓW RUCHOMYCH WPISANYCH DO REJESTRU

Podobnie jak w innych gminach powiatu wolsztyńskiego zabytki ruchome wpisane do rejestru zabytków to głównie wystrój i wyposażenie kościołów. Wyjątkiem są zabytkowe elementy wyposażenia oraz wystroju przede wszystkim sztukaterie sali balowej pałacu w Popowie Starym. Z „Raportu o stanie zabytków Gminy Przemęt” wynika, że najlepszy stan, zarówno pod względem technicznym jak i zachowania substancji zabytkowej, wykazują obiekty stanowiące własność kościołów. W kościele parafialnym św. Jana Chrzciciela w Przemęcie przeprowadzane są na wielką skalę generalne prace konserwatorskie, które bardzo znacząco poprawiają stan wyposażenia obiektu. Kolejnym kościołem położonym w Przemęcie jest kościół p.w. św. Piotra i Pawła poddany pracom konserwatorskim wyposażenia w roku 2001 i uwieczonych pełnym sukcesem. Od roku 1989 w filialnym kościele p.w. Nawiedzenia NMP w Wieleniu kolejno są prowadzone prace konserwatorskie przy elementach wyposażenia, głównie ołtarzach bocznych, które sukcesywnie zakonserwowano. Ostatnim z kościołów posiadających zabytkowe wyposażenie jest kościół św. Barbary w Buczu. Stan obiektów jest raczej niezadowolający, wymagający licznych prac konserwatorskich.

4.1.3. STAN ZACHOWANIA ZABYTKÓW ARCHEOLOGICZNYCH, ISTOTNE ZAGROŻENIA, OB SZARY NAJWIĘKSZEGO ZAGROŻENIA DLA ZABYTKÓW ARCHEOLOGICZNYCH.

Stanowiska archeologiczne podlegają stałym zagrożeniom. Z każdym rokiem, wraz z rozwojem techniki, intensyfikacją działalności przemysłowej, gospodarczej, rolniczej rośnie stopień ich zagrożenia oraz pojawiają się nowe. W myśl art. 6 pkt 3 Ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U. Nr 162, poz. 1568) wszystkie zabytki archeologiczne – bez względu na stan zachowania podlegają ochronie i opiece. Należy przy tym pamiętać, że zasięg stanowisk archeologicznych został wyznaczony na mapach na podstawie badań powierzchniowych. Jednak nie może on odpowiadać dokładnie zasięgowi występowania pozostałości osadnictwa pradziejowego pod ziemią. Dlatego należy traktować go zawsze orientacyjnie, może bowiem okazać się, że obiekty archeologiczne zalegają także w sąsiedztwie wyznaczonego na podstawie obserwacji powierzchniowej, zasięgu stanowiska. Najlepiej zachowane są stanowiska archeologiczne położone na nieużytkach, terenach niezabudowanych oraz terenach zalesionych. Należy tutaj przypomnieć, że ustawa o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami nakłada na każdego, kto zamierza realizować nowe zalesienia lub zmianę charakteru dotychczasowej działalności leśnej na terenie, na którym znajdują się zabytki archeologiczne, obowiązek pokrycia kosztów badań archeologicznych oraz ich dokumentacji.

Dużym zagrożeniem dla stanowisk archeologicznych są natomiast inwestycje budowlane i przemysłowe (zwłaszcza rozwój budownictwa mieszkalnego i przemysłowego oraz budowa dróg), nielegalna eksploatacja piasek i żwirowni. Istotnym zagrożeniem jest również działalność rolnicza, zwłaszcza intensywne orka. Dlatego dla ochrony archeologicznego dziedzictwa kulturowego, na obszarach występowania stanowisk archeologicznych oraz w strefie ich ochrony, podczas inwestycji związanych z robotami ziemnymi, inwestorowi stawia się wymóg prowadzenia prac archeologicznych, uzgodnionych z Wielkopolskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków w Poznaniu - Delegatura w Lesznie. Również przebudowa układów urbanistycznych, ruralistycznych i założeń pałacowo-parkowych prowadzi często do naruszenia średniowiecznych i nowożytnych nawarstwień kulturowych. W związku z tym wszystkie prace ziemne wymagają jednoczesnego prowadzenia badań archeologicznych. Wyniki badań często stanowią jedyną dokumentację następujących po sobie faktów osadniczych na tym terenie. Pozwalają one skorygować, uszczegółwić i potwierdzić informacje uzyskane ze źródeł pisanych. Pozyskany w trakcie badań materiał ruchomy umożliwia uzupełnienie danych o kulturze materialnej mieszkańców.

Wśród potencjalnych zagrożeń dla dziedzictwa archeologicznego wymienić należy inwestycje planowane do zrealizowania w najbliższych latach związane z:

- budową kanalizacji sanitarnej w miejscowości: Mochy,
- budową kanalizacji sanitarnej w miejscowości Nowa Wieś,
- budową kanalizacji sanitarnej w miejscowości Perkowo,
- budową kanalizacji sanitarnej w miejscowości Starkowo,
- budową kanalizacji sanitarnej w miejscowości Radomierz,
- budową kanalizacji sanitarnej w miejscowości Starkowo,
- budową kanalizacji sanitarnej w miejscowości Olejnica,
- budową kanalizacji sanitarnej w miejscowości Górsko,
- budową sieci wodociągowej dla miejscowości: Osłonin-Wieleń-Kaszczor,
- budową ścieżki pieszo-rowerowej z Przemętu do Bucza,
- budową ścieżki pieszo-rowerowej z Moch do Nowej Wsi,
- przebudową Południowego Kanału Obry.

W celu ochrony stanowisk archeologicznych oraz pradziejowych, średniowiecznych i nowożytnych nawarstwień kulturowych niezbędne jest uzgadnianie oraz wypełnianie przez inwestorów wymogów konserwatorskich określonych przez Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

Aby zapewnić prawidłową ochronę archeologicznego dziedzictwa kulturowego w stosunku do stref występowania stanowisk archeologicznych oraz obszarów chronionych, należy:

- respektowanie wyznaczonych stref ochrony stanowisk archeologicznych na załącznikach graficznych przy sporządzaniu dokumentów planistycznych

- wprowadzenie zapisu zapewniającego prawidłową ochronę archeologicznego dziedzictwa kulturowego w stosunku do stref występowania stanowisk archeologicznych oraz obszarów chronionych tj. historycznej zabudowy, układów ruralistycznych, założeń pałacowo parkowych, zabytkowych cmentarzy, obiektów wpisanych do rejestru zabytków i ujętych w ewidencji zabytków:

„Prace inwestycyjne, w tym ziemne związane z budownictwem i zagospodarowaniem terenu, w obrębie obszarów chronionych i stref występowania stanowisk archeologicznych, wymagają uzgodnienia z WUOZ, który określi warunki realizacji inwestycji”

4.2. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY PRZEMĘT

W dniu 11.01.2000 roku Uchwałą Rady Gminy Przemęt Nr XXII / 110/ 2000 uchwalone zostało „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Przemęt”. Do projektu Studium zostały zgłoszone uwagi Wojewódzkiego Oddziału Służby Ochrony Zabytków w Poznaniu, które uwzględniono w tekście i opracowaniach graficznych studium. Studium jest dokumentem koordynującym, określającym politykę w zakresie gospodarki i rozwoju przestrzennego. Jest dokumentem o charakterze strategicznym, określającym uwarunkowania (przyrodnicze, kulturowe, społeczne i ekonomiczne) oraz generalne kierunki rozwoju gminy Przemęt.

W części I Studium w rozdziale 2 „Uwarunkowania zewnętrzne” w pkt. 2.2.5 opisano zasoby środowiska kulturowego. Rejestr zabytków nieruchomych zawiera szereg pozycji obejmujących ewidencję obiektów architektonicznych, parków, cmentarzy, wiatraków, folwarków, stanowisk archeologicznych. Zachowały się układy urbanistyczne pochodzące z okresu średniowiecza. Można spotkać tu układy lokacyjne uwzględniające specyfikę terenu lub też nawiązujące do innych układów. Dominuje tu krajobraz rolniczy, który kształtuje zabudowa mieszkaniowa i cenne zespoły kościelno – cmentarne, niekiedy sąsiadujące z zespołami pałacowo-parkowymi i folwarcznymi. Większość tych zespołów pochodzi z XIX wieku i są to siedziby ziemiańskie. Charakterystycznym elementem krajobrazu są wiatraki, kapliczki i słupy. Poza tym zachowało się wiele grodzisk pierścieniowych datowanych od końca VI do XII wieku. Ponadto zarejestrowano szereg stanowisk archeologicznych – od najstarszych obozowisk kultury hamburskiej po późnośredniowieczne.

W części I Studium w rozdziale III „Uwarunkowania wewnętrzne” w p. 3.2.5. pt. „Ochrona środowiska kulturowego” wskazano zasoby środowiska kulturowego gminy z wykazem wszystkich obiektów kultury materialnej objętych ochroną Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, poprzez wpis do rejestru zabytków oraz umieszczenie w ewidencji konserwatorskiej. Wykaz zabytków architektury i budownictwa stanowi załącznik nr 1.

Załącznik nr 1 - Wyciąg ze „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Przemęt” - Wykaz zabytków architektury i budownictwa.

W II części Studium – „Kierunki, cele i polityka przestrzenna” w rozdziale 3 pt. „Kierunki zagospodarowania przestrzennego Gminy Przemęt w świetle obowiązujących przepisów prawnych” w pkt. 3.2.2 – „Obszary i obiekty środowiska kulturowego objęte ochroną prawną” poruszono kwestię obszarów i obiektów środowiska kulturowego (wymienionych w dziale uwarunkowań, rozdz. 3, pkt 3.2.5). Zgodnie z obowiązującymi przepisami bezwzględna ochroną należy objąć:

- zabytkowe parki podworskie,
- zabytki budownictwa i architektury w postaci obiektów uznanych za szczególne cenne wartości dziedzictwa kulturowego wskazane na mapie uwarunkowań kulturowych,
- zabytkowe założenia urbanistyczne, zgodnie z wytycznymi konserwatorskimi,
- krajobraz kulturowy w formie ustanowionych stref ochrony konserwatorskiej.

Strefą ścisłej ochrony konserwatorskiej objęto zespoły wykazane w załączniku nr 2.

Załącznik nr 2 – Wyciąg ze „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Przemęt” – Strefy ścisłej ochrony konserwatorskiej (typu A)

Wszelkie prace przy obiektach ujętych w wykazie zabytków muszą być uzgadniane z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków. W studium proponuje się opracowanie i przyjęcie programu rewaloryzacji i renowacji budynków i obiektów o szczególnie wysokich walorach architektonicznych, bądź występujących jako element zespołów urbanistycznych o szczególnym znaczeniu. Program taki powinien uwzględniać zarówno wartość architektoniczną obiektów, jak

również ich lokalizację oraz docelową funkcję
Strefa

Załącznik graficzny nr 5 - część graficzna – „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Przemęt – uwarunkowania kulturowe” w której zaznaczono m. in. dworki, wiatraki, stanowiska archeologiczne, zabytkowe kościoły, cmentarze.

4.3. UWARUNKOWANIA WYNIKASJĄCE Z MIEJSCOWYCH PLANÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

Gmina Przemęt nie posiada aktualnego planu zagospodarowania przestrzennego obejmującego terenu całej gminy. Miejscowy plan ogólny zagospodarowania przestrzennego gminy Przemęt – (uchwała nr XXII /110/2000 z dnia 11.01.2000 roku uchwalona przez Radę Gminy Przemęt) przestał obowiązywać 1.01.2004 roku. Od tego czasu dokumentem planistycznym obejmującym obszar gminy w całości jest studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.

Obowiązują natomiast miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego sporządzone dla niżej wymienionych obszarów:

TABELA1. ZESTAWIENIE MIEJSCOWYCH PLANÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

Lp.	Nazwa planu	Uchwała Rady Gminy i ogłoszenie w Dz.U. Woj.
1.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego osiedla mieszkalnego w Kaszczorze, gmina Przemęt	Uchwała Nr XI/75/95 Rady Gminy Przemęt z dnia 29 czerwca 1995 r. ogłoszona w Dz.U. Woj. Leszczyńskiego Nr 15, poz.92 oraz załącznik do uchwały nr XI/75/95 Rady Gminy Przemęt z dnia 29 czerwca 1995 r. ogłoszony w Dz.U. Woj. Leszczyńskiego z dnia 30 grudnia 1995 r.
2	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego zespołu zabudowy lotniskowej w Wieleniu gm. Przemęt (teren GS Wschowa)	Uchwała nr XX/125/96 Rady Gminy Przemęt z dnia 22 marca 1996 r. ogłoszona w Dz.U. Nr 15 Woj. Leszczyńskiego z dnia 26 kwietnia 1996 r.
3	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego osiedla rekreacyjnego we wsi Wieleń	Uchwała nr XII/142/96 Rady Gminy Przemęt z dnia 4 czerwca 1996 r. ogłoszona w Dz.U. Woj. Leszczyńskiego Nr 30 z dnia 26 sierpnia 1996 r.
4	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego ścieżki spacerowej (deptaka) w miejscowości Ostonin - Wieleń	Uchwała Nr XXII/143/96 Rady Gminy Przemęt z dnia 4 czerwca 1996r. ogłoszona w Dz.U. Woj. Leszczyńskiego Nr 30 z dnia 26 sierpnia 1996 r.
5	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego zespołu zabudowy Wieleń-Południe	Uchwała z XXIII/145/96 Rady Gminy Przemęt z dnia 26 czerwca 1996 r. ogłoszona w Dz.U. Woj. Leszczyńskiego Nr 39 z dnia 20 września 1996 r.
6	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego osiedla rekreacyjnego osiedla we wsi Kaszczor	Uchwała nr XXIII/146/96 Rady Gminy Przemęt z dnia 26 czerwca 1996 r. ogłoszona w Dz.U. Woj. Leszczyńskiego Nr 39 z dnia 20 września 1996 r.

7	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obejmującego dotychczasowy obszar ośrodka wypoczynkowego Świdnickiej Fabryki Urządzeń Przemysłowych i przyległych terenów komunikacyjnych w Wieleniu	Uchwała nr XXXIX/258/98 Rady Gminy Przemęt z dnia 26 marca 1998 r. ogłoszona w Dz.U. Woj. Leszczyńskiego Nr 16 z dnia 11 maja 1998 r.
8	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego osiedla letniskowego Ostonin – Wieleń.	Uchwała nr XI/59/99 Rady Gminy Przemęt z dnia 14 kwietnia 1999 r. ogłoszona w Dz.U. Woj. Wielkopolskiego Nr 46 poz. 982 z dnia 1 lipca 1999 r.
9	Zatwierdzenie zmiany Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Przemęt w obrębie terenów eksploatacji powierzchniowej kruszywa	Uchwała nr XLIV/276/2001 Rady Gminy Przemęt z dnia 28 grudnia 2002 r. ogłoszona w Dz.U. Woj. Wielkopolskiego Nr 61 z dnia 9 maja 2003 r.
10	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Przemęt we wsi Górsko z przeznaczeniem na wydobycie kopalin pospolitych	Uchwała nr XLVIII/293/2002 Rady Gminy Przemęt z dnia 23 kwietnia 2002 r. ogłoszona w Dz.U. Woj. Wielkopolskiego Nr 82 z dnia 12 czerwca 2002 r.
11	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Przemęt dotycząca terenu położonego we wsi Mochy	Uchwała nr LI/308/2002 Rady Gminy Przemęt z dnia 27 sierpnia 2002 r. ogłoszona w Dz.U. Woj. Wielkopolskiego Nr 118 z dnia 27 września 2002 r.
12	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu zabudowy mieszkaniowej (Bucz)	Uchwała nr VI/50/2003 Rady Gminy Przemęt z dnia 26 marca 2003 ogłoszona w Dz.U. Woj. Wielkopolskiego Nr 70 poz. 1345 z 6 maja 2003 roku
13	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego strefy aktywizacji gospodarczej w Mochach	Uchwała nr XIII/112/2003 Rady Gminy Przemęt z dnia 29 października 2003 r. ogłoszona w Dz.U. Nr 192 poz. 3573 z dnia 12 grudnia 2003 roku
14	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego „OSŁONIN 15,7 ha”	Uchwała nr XXXVI/328/2005 Rady Gminy Przemęt z dnia 18 listopada 2005 roku ogłoszona Dz.U. Woj. Wielkopolskiego Nr 19 poz. 499 z dnia 6 lutego 2006 roku.

Obszar planu zagospodarowania przestrzennego osiedla letniskowego Ostonin - Wieleń oraz miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obejmującego dotychczasowy obszar ośrodka wypoczynkowego Świdnickiej Fabryki Urządzeń Przemysłowych i przyległych terenów komunikacyjnych w Wieleniu obejmuje strefę „W” ochrony archeologicznej. Przedmiotem ochrony Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków są na w/w terenie potencjalne stanowiska archeologiczne. W przypadku stwierdzenia obiektów archeologicznych, podczas robót ziemnych, należy zawiadomić odpowiednie służby konserwatorskie. Koszty ratowniczych badań wykopaliskowych i nadzorów archeologicznych ponosi inwestor.

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego osiedla letniskowego Ostonin – Wieleń – załącznik graficzny nr 6.

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obejmującego dotychczasowy obszar ośrodka wypoczynkowego Świdnickiej Fabryki Urządzeń Przemysłowych i przyległych terenów komunikacyjnych w Wieleń. – załącznik graficzny nr 7.

Podobnie obszar objęty planem Wieleń – Południe znajduje się w zasięgu strefy „W” ochrony archeologicznej. Działalność inwestycyjna w tej strefie wymaga uzgodnienia z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków, który określi szczegółowe warunki dopuszczające do realizacji inwestycji. Na działkach geodezyjnych o numerach 25/14, 25/16, 25/17, 25/18, 25/20 i 29 występuje stanowisko archeologiczne nr 5 oraz na działkach numer 23 i 24 występuje stanowisko archeologiczne nr 8, których obszar zaznaczono na rysunku planu symbolem AR. Możliwości inwestowania na tych

obszarach dopuszcza się dopiero po przeprowadzeniu badań wykopaliskowych.

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego zespołu zabudowy Wieleń-Południe – załącznik graficzny nr 8.

W uchwale nr XIII/112/2003 Rady Gminy Przemęt w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego strefy aktywizacji gospodarczej w Mochach w §13 zawarto zasady ochrony środowiska kulturowego. Z racji, że obszar objęty planem położony jest w strefie ochrony archeologicznej w razie przypadkowego odkrycia obiektów archeologicznych przez ekipę budowlaną należy zgodnie z art. 22, 24 Ustawy o Ochronie Dóbr Kultury, zabezpieczyć znalezisko i zgłosić ten fakt do Konserwatora Zabytków Archeologicznych w Poznaniu.

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego strefy aktywizacji gospodarczej w Mochach – załącznik graficzny nr 9.

Również w planie miejscowym „Osłonin 15,7 ha” ujęte zostały zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków. Plan ustala obowiązek sprawowania opieki nad zabytkami nieruchomymi zlokalizowanymi w granicach planu w oznaczonych miejscach wskazanych na rysunku planu. Są to wymienione niżej zabytki architektury i budownictwa wiejskiego, wpisane do wojewódzkiej ewidencji zabytków:

- 1) budynek mieszkalny przy ulicy parkowej 5 - o konstrukcji szachulcowej wzniesiony w 1981r.
- 2) budynek mieszkalny przy ulicy Parkowej 7 - o konstrukcji szachulcowej wzniesiony w 4 ćwierćwieczu XIX w (oznaczony na rysunku planu numerem 2)
- 3) obiekty dawnego zespołu folwarcznego:
 - budynek mieszkalny (dawna rządówka – murowany, wzniesiony w początkach XIX w (oznaczony na rysunku planu numerem 3) zlokalizowany przy ul. Parkowej 12 i 14.
 - stodoła – murowana, szachulcowa – wzniesiona w 3 ćwierćwieczu XIX w (oznaczona na rysunku planu numerem 4), adres: ul. Parkowa 14.
 - budynek gospodarczy – murowany, wzniesiony w początkach XX w (oznaczony na rysunku planu numerem 5), adres: ul. Parkowa 14.

Ustala się obowiązek sprawowania opieki nad zabytkami archeologicznymi znajdującymi się w granicach planu wpisanym do wojewódzkiej ewidencji zabytków pod nr 62-21/12. Stanowisko to i jego najbliższe otoczenie objęte jest ochroną konserwatorską. Przedmiotem ochrony są pozostałości terenowe historycznego osadnictwa odkryte w miejscu oznaczonym na rysunku planu, w której ustala się zakaz zabudowy oraz dodatkowe ograniczenia:

- działalność inwestycyjna w szczególności roboty ziemne wymagają wcześniejszego przeprowadzenia

prac konserwatorskich dokumentacyjno – zabezpieczających w porozumieniu z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków.

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego „OSŁONIN 15,7 ha” – załącznik graficzny nr 10.

Obszar objęty w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego terenu zabudowy mieszkaniowej – Bucz, położony jest w zwykłej strefie ochrony archeologicznej. W razie przypadkowego odkrycia obiektów archeologicznych przez ekipę budowlaną należy zgodnie z art. 22, 24 Ustawy o ochronie Dóbr Kultury, zabezpieczyć znalezisko i zgłosić ten fakt do Konserwatora Zabytków Archeologicznych w Poznaniu.

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu zabudowy mieszkaniowej (Bucz) – załącznik graficzny nr 11.

4.4. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z OCHRONY PRZYRODY I RÓWNOWAGI EKOLOGICZNEJ

Na obszarze gminy w zakresie obszarów chronionych (na podstawie przepisów szczególnych- tj. ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody Dz.U. Nr 92, poz. 880 art. 6.1) znajdują się następujące formy przyrody podlegających ochronie:

Przemęcki Park Krajobrazowy - ma powierzchnię 21 450 ha. Został utworzony dla ochrony i zachowania jednego z najciekawszych fragmentów krajobrazu polodowcowego w Wielkopolsce i obejmuje najbardziej malowniczy fragment Pojezierza Sławskiego. Stanowi on teren mozaikowo rozmieszczonych wielkich obszarów łąkowych, powierzchni leśnych, jezior i pól uprawnych. Na terenie parku znajdują się 24 jeziora o łącznej powierzchni 1400 ha. Wszystkie są typowymi jeziorami rynnowymi. Największe jest Jezioro Dominickie (344 ha) i Jezioro Wieleńskie (220 ha). Lasy zajmują na terenie parku ponad 40% powierzchni i charakteryzują się zdecydowaną przewagą siedlisk borowych z dominującymi typami boru mieszanego świeżego z przewagą sosny. W okolicach jezior Wielkiego i Małego Trzebidzkiego występują ponadto drzewostany olcho-we, brzożowe, bukowe i świerkowe. Wartości przyrodnicze podkreślają rezerваты przyrody. Na terenie gminy znajdują się trzy rezerваты przyrody:

a) Wyspa Konwaliowa – położona jest na Jeziorze Radomierskim, zajmuje obszar 24,15 ha. Wyspę porasta ponad stuletni drzewostan: dęby, klony, jesiony, klony, jesiony, olchy, lipy. Poszycie tego „magicznego” skrawka lasu tworzą m.in. szakłak i dereń. Runo natomiast stanowią: marzanna wonna, żonkil zwyczajny, żywiec cebulkowy, czosnek niedźwiedzi, szczawnik zajęczy, majownik dwulistny. Do szczególnych osobliwości wyspy należy masowe występowanie konwalii majowej o delikatnym różowym żyłkowaniu i o różnych nasadach pręcików. Kwiaty te stanowią dużą atrakcję w okresie kwitnienia. Na wyspie gnieździ się wiele rzadkich gatunków ptaków: kania czarna i kania rdza-

wa, czapla siwa, kilka gatunków dzięciołów, szpaków i gołąb siniak. Wyspa Konwaliowa jest ścisłym rezerwatem przyrody i nie ma na nią wstępu.

b) Torfowisko nad Jeziorem Świętym – rezerwat ten zajmuje obszar 7,59 ha. Jako jeden z nielicznych dobrze zachowanych torfowisk w Wielkopolsce od 1959 roku objęty jest ochroną. Zachowało się tu torfowisko przejściowe z typową dla niego roślinnością. Jezioro otoczone jest wałami piaszczystymi, porośniętymi drzewostanami sosnowymi. Część północna jeziora jest w fazie daleko posuniętego procesu zarastania. Torfowce otoczone są kępami wełnianki pochwowatej i drobno-listnej. Poza tym występują tu m.in: turzyca pospolita, turzyca zaostrzona, żurawina błotna, boberek trójlistny, bagnica torfowa.

c) Jezioro Trzebidzkie - rezerwat ten utworzono w roku 2000. Położony jest we wschodniej części gminy, pomiędzy miejscowościami Trzebidza, Charbielin i Bucz. Obejmuje powierzchnię 90,71 ha. Podział powierzchni przedstawia się następująco: grunty leśne- 8,88 ha, wody- 30 ha, łąki – 0,65 ha, nieużytki (trzciniowisko)- 54,18 ha. W skład rezerwatu wchodzi zbiornik wodny z przylegającym trzciniowiskiem, fragmenty malowniczego drzewostanu mieszanego z dorodnymi bukami i starymi sosnami. Porasta on zbocze wału morenowego. W krajobrazie Wielkopolski, charakteryzującym się znacznym obniżeniem poziomu wód gruntowych i wysokim stopniem stepowienia, ochrona zbiorników wodnych posiada aspekt faunistyczny, florystyczny a także ogólnokrajobrazowy. Cechy te posiada płytkie i silnie zarastające Jezioro Trzebidzkie, będące szczególnie cennym środowiskiem dla awifauny. Stwierdzono na tym terenie bardzo dużą liczbę gatunków ptaków lęgowych, co wyróżnia teren rezerwatu wśród ważnych miejsc rozrodu ptaków w skali Wielkopolski. Wśród traw kryją się gęsi gęgawy, żurawie, błotniaki zbożowe, wąsatki, kaczki, perkozy, łyski i bąki. Trudnodostępne położenie jeziora powoduje, że występuje tutaj również rzadkie gatunki ssaków: wydry i bobry.

Pomniki przyrody znajdujące się w rejestrze Wojewódzkiego Konserwatora Przyrody to:

- Lipa drobnolistna -3 szt.
- Dąb szypułkowy -13 szt.
- Sosna pospolita -7 szt.
- Klon jawor -1 szt.
- Daglezja zielona – 12s szt.
- Buk pospolity – 1 szt.
- Głaz narzutowy – 1 szt.
- Jesion wyniosły – 1 szt.
- Cis pospolity – 1 szt.

Lokalizacja rezerwatów i pomników przyrody - część graficzna – „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Przemęt – uwarunkowania przyrodnicze” - załącznik graficzny nr 12.

Lasy ochronne - (ustawa o lasach z dnia 28 września 1991 r. Dz.U. Nr 101, poz. 444 oraz Rozporządzenie Ministra Ochrony Środowiska ZNiL z dnia 25.08.1992 roku w sprawie szczegółowych zasad i trybu uznawania lasów za ochronne); obejmują one część lasów Nadleśnictwa Kościan, znajdujących się w obrębach

poniżej wymienionych wsi: Kaszczor, Mochy, Osłonin, Perkowo, Nowa Wieś, Radomierz, Solec Nowy, Solec oraz Wieleń o łącznej powierzchni 2080,33 ha.

Obszary Natura 2000 -zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministra Środowiska z dnia 5 września 2007 roku, zmieniające rozporządzenie w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 wyznacza się następujące obszary specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 pod nazwą:

- 1) Wielki Łęg Obrzański (kod obszaru PLB 300004) obejmujący obszar na terenie Gminy Przemęt 5.166,9 ha
- 2) Pojezierze Sławskie (kod obszaru PLB 300007)obejmujący obszar na terenie Gminy Przemęt 8.546,5 ha. Obszar Chronionego Krajobrazu – Obszar I – Przemęcko-Wschowski i kompleks leśny Włoszakowice o powierzchni 412,25 km2 wyznaczony Rozporządzeniem nr 82.92 Wojewody Leszczyńskiego z dnia 1 sierpnia 1992 roku – obejmujący po za jednym sołectwem całą gminę Przemęt.

5. CELE GMINNEGO PROGRAMU OPIEKI NAD ZABYTKAMI.

Opracowanie Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami gminy Przemęt ma na celu poprawę stanu zachowania lokalnego dziedzictwa kulturowego w oparciu o istniejące instrumenty prawne i działania ochronne.

Poniższe cele wynikają z art. 87 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami:

- włączenie problemów ochrony zabytków do systemu zadań strategicznych, wynikających z koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju i gminy,
- uwzględnienie uwarunkowań ochrony zabytków, w tym krajobrazu kulturowego i dziedzictwa archeologicznego, łącznie z uwarunkowaniami ochrony przyrody i równowagi ekologicznej,
- zahamowanie procesów degradacji zabytków i doprowadzenie do poprawy stanu ich zachowania,
- wyeksponowanie poszczególnych zabytków oraz walorów krajobrazu kulturowego,
- podejmowanie działań zwiększających atrakcyjność zabytków dla potrzeb społecznych, turystycznych i edukacyjnych oraz wspieranie inicjatyw sprzyjających wzrostowi środków finansowych na opiekę nad zabytkami,
- określenie warunków współpracy z właścicielami zabytków, eliminując sytuacje konfliktowe związane z wykorzystaniem zabytków,
- podejmowanie przedsięwzięć umożliwiających tworzenie miejsc pracy związanych z opieką nad zabytkami.
- wspieranie aktywności lokalnej promującej dziedzictwo kulturalne.

6. KIERUNKI DZIAŁAŃ DLA REALIZACJI GMINNEGO PROGRAMU OPIEKI NAD ZABYTKAMI.

6.1. Gminna ewidencja zabytków

6.1.1. Sporządzenie gminnej ewidencji zabytków nieruchomości

- Wykonanie (zgodnie z opracowanym wzorem) gmin-

nej ewidencji zabytków w formie zbioru kart zabytków nieruchomych,

- Systematyczna weryfikacja gminnej ewidencji zabytków – przeprowadzanie przeglądów w terenie oraz uzupełnianie kart obiektów o uzyskane dane i dokumentację fotograficzną, wprowadzanie zmian dot. rozbiórek, modernizacji, remontów oraz zmian dotyczących stosunków własnościowych,

- Przekazanie radnym i sołtysom w każdym sołectwie 1 egzemplarza kart obiektów z terenów im podległych,

- Wpis zabytków nieruchomych do gminnej ewidencji sam w sobie nie stanowi formy ich ochrony, jednak stanowi podstawę do objęcia tych zabytków ochroną w formie zapisu w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego.

6.1.2. Sporządzenie gminnej ewidencji zabytków archeologicznych

- wykonanie gminnej ewidencji zabytków archeologicznych w formie kart zespołu stanowisk archeologicznych,

- uzupełnianie i weryfikowanie gminnej ewidencji zabytków poprzez włączanie informacji uzyskiwanych od Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków o wszystkich sukcesywnie odkrywanych reliktach przeszłości, niezależnie od charakteru badań.

6.2. Inwentaryzacja obiektów tzw. małej architektury sakralnej (krzyże przydrożne, kapliczki):

- wykonanie inwentaryzacji fotograficznej obiektów,
- ustalenie szczegółowej lokalizacji obiektów (określenie działek gruntowych oraz ich właścicieli),

- opracowanie kart ewidencyjnych,
- przygotowanie wniosków o wpisanie najcenniejszych obiektów do rejestru zabytków,

6.3. Udostępnianie i promocja zabytków:

- popularyzacja poszczególnych zabytków poprzez ich wyeksponowanie - rozwój turystyki kulturowej,

- włączenie się do już istniejących sieci rowerowych, pieszych, konnych, samochodowych szlaków turystycznych, co ma na celu zwiększenie atrakcyjności turystycznej regionu poprzez renowacje i udostępnianie zabytków,
- współpraca z właścicielami zabytków dla zapewnienia im należytej opieki, wskazywanie potencjalnych źródeł finansowania,

- ustalenie z właścicielami obiektów zabytkowych zasad udostępniania obiektów w celach turystycznych i edukacyjnych,

- oznakowanie obiektów, udostępnianych w celach turystycznych, stanowiących własność gminną, prywatną, diecezjalną lub Skarbu Państwa,

- opracowanie tablic informacyjnych zawierających podstawowe dane o obiekcie,

- opracowanie elektronicznej mapy turystycznej z naniesionymi i opracowanymi obiektami zabytkowymi,

- wydanie mapki z zaznaczonymi obiektami zabytkowymi na terenie gminy,

- sporządzenie aktualnej dokumentacji i oznakowanie Miejsc Pamięci Narodowej i miejsc upamiętniających wydarzenia historyczne.

6.4. Popularyzacja i edukacja

- popularyzacja tematyki poprzez publikację materia-

łów dotyczących ochrony zabytków i opieki nad zabytkami w prasie lokalnej i na stronie internetowej gminy, współpraca z lokalną prasą i ukazywanie obiektów po przeprowadzeniu prac konserwatorskich,

- tworzenie stron internetowych na temat zabytków i tradycji,

- wspieranie działań sprzyjających szerszemu zaangażowaniu się sektora prywatnego w ochronę dziedzictwa kulturowego,

- wspieranie działalności organizacji społecznych, poza rządowych i środowisk zajmujących się ochroną i opieką nad zabytkami,

- ustalenie stanu zasobów zabytkowych oraz ich znaczenia dla kultury regionu i kraju – zebraniu informacji o aktualnym stanie zachowania zabytków, w tym obiektów chronionych, inwentaryzacji terenowej obiektów o cechach zabytkowych, waloryzacji zabytków i określeniu ich znaczenia dla dziedzictwa regionu.

6.5. Aktywizacja społeczności lokalnych na rzecz opieki nad zabytkami

- w celu poprawy stanu zasobów dziedzictwa kulturowego regionu należy podjąć działania w zakresie stałego podnoszenia świadomości społecznej poprzez zwiększanie atrakcyjności zabytków dla potrzeb społecznych, turystycznych i edukacyjnych,

- rozwój tożsamości regionalnej poprzez inwentaryzację zabytków regionu, infrastruktury zapewniającej jego bezpieczeństwo, propagowanie go wśród mieszkańców,

- zachowanie i wyeksponowanie unikalnych wartości historycznych i artystycznych zabytków o dużym znaczeniu dla społeczności lokalnej.

6.6. Określenie zasobów dziedzictwa archeologicznego, które można wykorzystać dla tworzenia np. tras turystycznych, ścieżek dydaktycznych, organizacji festynów (głównie dotyczy to stanowisk o własnej formie krajobrazowej-grodzisk).

Spośród rejestrowanych w obrębie gminy Przemęt stanowisk archeologicznych, uwagę zwraca obiekt o własnej formie terenowej – grodzisko wczesnośredniowieczne znajdujące się w okolicach wsi Siekówko, stan. 9 (AZP 60-21/21). Należy wykorzystać jego walory historyczno-kulturowe i uwzględnić w działaniach planistycznych, dotyczących koncepcji szlaków turystyki pieszej i rowerowej.

7. OKREŚLENIE SPOSOBU REALIZACJI POSZCZEGÓLNYCH CELÓW GMINNEGO PROGRAMU OPIEKI NAD ZABYTKAMI.

Gmina ewidencja zabytków:

1. Wykonanie Gminnej Ewidencji zabytków zostało przewidziane na 2009 rok.

2. W następnym etapie planuje się:

a) systematyczne uzupełnianie kart adresowych w oparciu o uzyskane dane, dokumentację fotograficzną,

b) sporządzenie kopii kart adresowych obiektów (po 1 egzemplarzu) i przekazanie sołtysom oraz radnym w każdym sołectwie 1 egz. kart

adresowych z terenów im podległych, w celu systematycznego monitorowania obiektów zabytkowych.

b) Inwentaryzacja obiektów tzw. małej architektury sakralnej (krzyże przydrożne, kapliczki):

1. Opracowanie kart ewidencyjnych obiektów małej architektury sakralnej.

Udostępnienie i promocja zabytków;

1. Gmina planuje współpracę z instytucjami wprowadzającymi dodatkowe oznakowania na drogach gminnych, powiatowych i wojewódzkich w celu ułatwienia dojazdu do obiektów zabytkowych z terenu gminy Przemęt.

2. Planuje się dalszą współpracę z innymi gminami regionu w celu włączenia zabytków z gminy Przemęt do już istniejących szlaków.

3. Wykorzystanie istniejącej sieci 4 szlaków rowerowych do promocji zabytków z terenu gminy: „Szlak Kaszczorski”, „Szlak Konwalii”, „Szlak Słoneczny” i „Szlak Górski”.

4. Podobnie wykorzystane do promocji zabytków gminy będą istniejące 4 szlaki konne tj.: „Szlak Pałacowy”, „Szlak Trzebidzki”, „Szlak Białogórski”, „Szlak Konwaliowy” i 2 kajakowe: „Konwaliowy Szlak Kajakowy” i „Kajakowa Pętla Cysterska”.

5. Ustalenie z właścicielami niektórych obiektów zabytkowych możliwości i zasad ich udostępniania.

6. Systematyczne zbieranie materiałów archiwalnych (zdjęcia, mapy, pocztówki i inne teksty znaczenia historycznym) dotyczących zabytków gminy Przemęt – (zadanie to może być powierzone np. bibliotece gminnej).

7. Wspieranie działań sprzyjających szerszemu zaangażowaniu się sektora prywatnego w ochronę dziedzictwa kulturowego.

d) Popularyzacja i edukacja;

1. Publikacje folderów z informacjami o najważniejszych zabytkach gminy Przemęt.

2. Wykorzystanie istniejących i utworzenie nowych ścieżek turystyczno-edukacyjnych łączącej najważniejsze obiekty zabytkowe na terenie gminy (zespoły dworsko-parkowe, zespoły obiektów sakralnych) do promocji znajdujących się na nich obiektów zabytkowych wraz z odpowiednim oznakowaniem i tablicami informacyjnymi. Przewiduje się wykonanie tablic informacyjnych, które zostaną umieszczone przy poszczególnych obiektach.

e) Aktywizacja społeczności lokalnych na rzecz opieki nad zabytkami:

1. Wspieranie poczynań właścicieli obiektów zabytkowych przy działaniach związanych z właściwym utrzymaniem i użytkowaniem obiektów poprzez:

a) informowanie właścicieli obiektów zabytkowych o możliwościach pozyskania środków na odnowę zabytków, poprzez organizacje spotkań lub szkoleń,

b) merytoryczna pomoc właścicielom zabytków w tworzeniu wniosków aplikacyjnych o środki na odnowę zabytków

8. INSTRUMENTARIUM REALIZACJI GMINNEGO PROGRAMU OPIEKI NAD ZABYTKAMI OKREŚLONE PRZEZ GMINĘ

Gmina w odniesieniu do obiektów wpisanych do rejestru może korzystać z ustawy o podatkach i opłatach lokalnych (Ustawa z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłacie lokalnej, tekst jednolity Dz.U. z 2006 r. Nr 121 poz. 844), zwalniającej z opodatkowania obiekty użytkowane i remontowane w sposób właściwy, zgodnie ze wskazaniem konserwatorskimi - art. 7 ust. 1 pkt 6.

Koordynacje prac związanych z realizacją poszczególnych zadań wynikających z ustaleń „Gminnego programu opieki nad zabytkami” w ramach organizacyjnych Urzędu Gminy Przemęt, powierzono Panu Tomaszowi Koniecznemu, pracownikowi Referatu Rolnictwa, Ochrony Środowiska, Nieruchomości i Planowania Przestrzennego.

9. MONITORING DZIAŁANIA GMINNEGO PROGRAMU OPIEKI NAD ZABYTKAMI – FORMA ORGANIZACYJNO-INSTYTUCJONALNA OKREŚLONA PRZEZ GMINĘ

Proces osiągania celów Programu opieki nad zabytkami będzie monitorowany przez wyznaczoną osobę odpowiedzialną za koordynacje prac. Monitoring prowadzony będzie poprzez analizę stopnia ich realizacji. Analiza ta będzie dokonywana każdorazowo po upływie 2 lat funkcjonowania i zakończona raportem przedkładanym Radzie Gminy. W miarę rozwoju systemu monitorowania przewiduje się weryfikację sposobu tejże oceny. W roku 2010 rozpoczęte zostaną przygotowania do opracowania i przyjęcia w roku 2011 Gminnego Programu Opieki nad zabytkami na lata 2012-2015.

10. NIEKTÓRE ZEWNĘTRZNE ŹRÓDŁA FINANSOWANIA GMINNEGO PROGRAMU OPIEKI NAD ZABYTKAMI OKREŚLONE PRZEZ GMINĘ

Rada Gminy Przemęt corocznie w uchwale budżetowej określi wysokość środków przeznaczonych na:

- oznakowania obiektów zabytkowych,
- promocje zabytków,
- dotacje na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy obiektach wpisanych do rejestru zabytków.

W ramach pozyskiwania środków zewnętrznych na prowadzenie prac konserwatorskich, restauratorskich i rewitalizujących zabytków, gmina na bieżąco monitorować będzie:

- stronę internetową Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego: www.mk.gov.pl,
- ogłaszane Programy Pomocowe z funduszy rządowych i pozarządowych oraz Projekty Unijne pomocne w uzyskaniu dotacji celowych. Unia Europejska finansuje sferę kultury, w tym ochronę zabytków w ramach celowych programów wspólnotowych (adresowany

bezpośrednio do sektora kultury był np. Program Kultura 2000) oraz poprzez fundusze strukturalne (FS) utworzone w celu wyrównywania poziomu rozwoju regionów,

- programy operacyjne wspierające zadania związane z ochroną dziedzictwa kulturowego:

- Rozwój inicjatyw lokalnych
- Dziedzictwo Kulturowe.

Przewiduję się pomoc właścicielom zabytków w pozyskiwaniu środków zewnętrznych (strukturalnych, z budżetu państwa, z fundacji) oraz przygotowanie właścicieli i dysponentów obiektów zabytkowych do absorpcji programowych funduszy Wspólnoty Europejskiej poprzez dysponowanie aktualnymi informacjami o możliwościach starania się o środki pozabudżetowe na dofinansowanie prac konserwatorskich przy obiektach zabytkowych posiadających indywidualny wpis do rejestru zabytków.

Istnieje możliwość udzielenia dotacji z budżetu gminy na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane dla obiektów zabytkowych wpisanych do rejestru zabytków niestanowiących własność gminną (Uchwała nr XXXI/277/2005 Rady Gminy Przemęt z dnia 18.05.2005 roku).

11. Załączniki

11.1. Wyciągi ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Przemęt – Wykaz zabytków architektury i budownictwa - załącznik nr 1

ZARZĄD GMINY PRZEMĘT
STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY PRZEMĘT
CZĘŚĆ I
UWARUNKOWANIA
WROCŁAW - PRZEMĘT
WRZESIEŃ 1999 ROK

DESBAU – PROJECT
DESIGNING AND IMPLEMENTATION FIRM
III. UPAIN* 10. 53-023 WBOCIAW. POUNO. PHONE!!!) 628-824. 628-827

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY PRZEMĘT
CZĘŚĆ I - UWARUNKOWANIA
ZLECENIODAWCA:
URZĄD GMINY W PRZEMĘCIE
WYKONAWCA:
„BAU-PROJECT”
BUDOWNICTWO, ARCHITEKTURA, URBANISTYKA.
STUDIA, PROJEKTY, REALIZACJE
DR INŻ. ARCH. ROMUALD PUSTELNIK
GŁÓWNY PROJEKTANT:
DR INŻ. ARCH. ROMUALD PUSTELNIK NR UPR. URB. 1467/94

WSPÓŁPRACA:
DR EWA PUSTELNIK
MAGDALENA SZUKALSKA
KRZYSZTOF ŚLIWA

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Przemęt

Spis treści:

1. UWAGI OGÓLNE

- 1.1. Podstawy prawne opracowania
- 1.2. Materiały wejściowe do opracowania
- 1.3. Założenia metodologiczne
2. UWARUNKOWANIA ZEWNĘTRZNE
 - 2.1. Uwarunkowania zewnętrzne-przestrzeń przyrodnicza
 - 2.1.1. Położenie geograficzne
 - 2.1.2. Budowa geologiczna i rzeźba terenu
 - 2.1.3. Warunki klimatyczne
 - 2.1.4. Wody powierzchniowe
 - 2.1.5. Gleba
 - 2.1.6. Szata roślinna
 - 2.1.7. Świat zwierzęcy
 - 2.1.8. Zasoby naturalne
 - 2.1.9. Ochrona środowiska naturalnego
 - 2.2. Uwarunkowania zewnętrzne-przestrzeń kulturowa
 - 2.2.1. Sieć osadnicza
 - 2.2.2. Wiodące funkcje
 - 2.2.3. Sieć komunikacyjna
 - 2.2.4. Infrastruktura techniczna:
 - 2.2.5. Ochrona środowiska kulturowego
 - 2.3. Uwarunkowania zewnętrzne-sfera społeczno-gospodarcza
 - 2.4. Analiza uwarunkowań zewnętrznych (walory, predyspozycje, bariery, konflikty)
 - 2.4.1. Przestrzeń przyrodnicza
 - 2.4.2. Przestrzeń kulturowa
 - 2.4.3. Sfera społeczno-gospodarcza

Uwarunkowania przestrzenne
Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Przemęt

3. UWARUNKOWANIA WEWNĘTRZNE

- 3.1. Uwarunkowania wewnętrzne - przestrzeń przyrodnicza
 - 3.1.1. Położenie geograficzne
 - 3.1.2. Budowa geologiczna
 - 3.1.3. Rzeźba terenu
 - 3.1.4. Warunki klimatyczne
 - 3.1.5. Wody powierzchniowe
 - 3.1.6. Gleby
 - 3.1.7. Szata roślinna
 - 3.1.8. Świat zwierzęcy
 - 3.1.9. Zasoby naturalne
 - 3.1.10. Ochrona środowiska przyrodniczego
- 3.2. Uwarunkowania wewnętrzne - przestrzeń kulturowa
 - 3.2.1. Sieć osadnicza
 - 3.2.2. Wiodące funkcje
 - 3.2.3. Komunikacja

- 3.2.4. Infrastruktura techniczna:
- 3.2.5. Ochrona środowiska kulturowego
- 3.3. Uwarunkowania wewnętrzne-sfera społeczno-gospodarcza
 - 3.3.1. Demografia, struktura wieku, struktura zatrudnienia
- 3.4. W liczbach bezwzględnych
 - 3.4.2. Jakość życia mieszkańców
 - 3.4.3. Rynek pracy i bezrobocie
 - 3.4.4. Potencjał intelektualny
 - 3.4.5. Potencjał gospodarczy
 - 3.4.6. Prawa własności gruntów

Uwarunkowania przestrzenne

4. CZĘŚĆ GRAFICZNA

4.1. Mapa w skali 1: 25.000 Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Przemęt. Uwarunkowania przyrodnicze

4.2. Mapa w skali 1: 25.000 Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Przemęt. Uwarunkowania kulturowe

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Przemęt

2.2.5. Ochrona środowiska kulturowego

Rejestr zabytków nieruchomych zawiera szereg pozycji obejmujących ewidencję obiektów architektonicznych, parków, cmentarzy, wiatraków, folwarków, stanowisk archeologicznych. Zachowały się układy urbanistyczne pochodzące z okresu średniowiecza. Można spotkać tu układy lokacyjne uwzględniające specyfikę terenu lub też nawiązujące do innych układów. Dominuje tu krajobraz rolniczy, który kształtuje zabudowa mieszkaniowa i cenne zespoły kościelne - cmentarne, niekiedy sąsiadujące z zespołami pałacowo-parkowymi i folwarcznymi. Większość tych zespołów pochodzi z XIX wieku i są to siedziby ziemiańskie. Charakterystycznym elementem krajobrazu są wiatraki, kapliczki i słupy. Poza tym zachowało się wiele grodzisk pierścieniowych datowanych od końca VI do XII wieku oraz grodzisk stożkowych - dawnych siedzib rycerskich

z XIII - XV wieku. Ponadto zarejestrowano szereg stanowisk archeologicznych - od najstarszych obozowisk kultury hamburskiej po późnośredniowieczne.

2.3. Uwarunkowania zewnętrzne - sfera społeczno-gospodarcza

Obszar charakteryzuje się nieco wyższą dynamiką wzrostu demograficznego niż w kraju, chociaż saldo migracji stałej jest ujemne. Jak w całym kraju w strukturze płciowej występuje przewaga kobiet. Gęstość zaludnienia na 1 km² stale wzrasta. Poza tym można zaobserwować odmładzanie się ludności - jest to tendencja ogólnokrajowa. Stopa bezrobocia jest tu niższa niż średnia w kraju.

Wyposażenie w urządzenia infrastruktury społecznej jest stosunkowo dobre. Obserwuje się w ostatnich latach spadek liczby szkół podstawowych, co związane jest z likwidacją małych szkół wiejskich. Liczba uczniów utrzymuje się prawie na stałym poziomie. Następuje wzrost liczby szkół ogólnokształcących kosztem szkół zawodowych. Poza tym w ostatnich latach zmniejszyła się liczba przedszkoli. W zakresie ochrony zdrowia sytuacja jest zróżnicowana. W zakresie usług medycznych zwiększa się dostępność ale dotyczy to tylko sektora prywatnego. Szpitale i ośrodki zdrowia to przeważnie obiekty stare i wymagające remontów. Jedynym nowym obiektem jest szpital w Lesznie.

Uwarunkowania przestrzenne

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania a przestrzennego gminy Przemęt

3.2.4.4. Infrastruktura telekomunikacyjna

W gminie Przemęt jest ponad 3000 abonentów telefonicznych.

3.2.4.5. Gospodarka odpadami

Odpady komunalne w gminie są składowane na terenie wysypiska w Kaszczorze. Wysypisko było wyeksploatowane ale zostało zrehabilitowane. Władze gminy podejmują starania w celu budowy nowego, w pełni bezpiecznego dla środowiska składowiska odpadów w miejscowości Siekówko. Wysypisko o planowanej powierzchni około 1,0 ha jest w fazie opracowywania dokumentacji z przewidywaną realizacją do końca 1999 roku.

3,2,5, OCHRONA ŚRODOWISKA KULTUROWEGO WYKAZ ZABYTKÓW ARCHITEKTURY I BUDOWNICTWA

Miejscowość	Obiekt	Adres	Numer rejestru	Rok	Uwagi
Barchlin	Dwór i park	RSP Barchlin	1567/A	1995	
	Wiatrak koźlak	Szczepan Gawron	1087/A	1988	
Błotnica	Wiatrak koźlak	Grzegorz Machcy	1102/A	1988	
	Wiatrak koźlak	Anna Perzanowska	1126/A	1988	
Bucz	Cmentarzysko	Skarb państwa	1321/A	1971	Archeologia
	Dzwonnica	parafia	573/A	1969	
	Kościół parafialny	Parafia p. w. Św. Barbary		1932	AKI-IIa-195
	Pałac i park	Gmina Przemęt	1539/A	1996	
Górsko	Wiatrak koźlak	Stefan Ławniczak	1034/A	1987	
	Obozowiska z epoki kamienia	Ławecki Henryk, Fliger Hieronim	1277/A	1992	Archeologia
	Obozowiska z epoki kamienia st. 24	Mrozowiak Czesław Rinke Irena	1299/A	1992	Archeologia
	Obozowisko z epoki kamienia st. 13	Krystek Gabriela Jedrychowska Aleksandra	1276/A	1992	Archeologia
	Obozowisko z epoki kamienia st. 19	Stępczak Mieczysław Murek Jadwiga	1274/A	1992	Archeologia
	Obozowisko z epoki kamienia st. 23	Wojciechowski Andrzej Wrozowiak Maria	1298/A	1992	Archeologia
	Obozowisko z mezolitu st. 17	Kominiarz Franciszek Woźniak Ewa	1275/A	1992	Archeologia
	Osada kultury łużyckiej st. 28	Wojciechowski Andrzej Mały Józef	1283/A	1992	Archeologia
	Osada kultury łużyckiej st. 29	Rinke Irena	1271/A	1992	Archeologia
	Osada kultury łużyckiej st. 31	Walkowiak Leszek	1267/A	1992	Archeologia
	Osada kultury łużyckiej st. 38	Walkowiak Henryk	1268/A	1992	Archeologia
	Osada kultury łużyckiej st. 41	Jęskowiak Wiesław	1278/A	1992	Archeologia
	Osada kultury łużyckiej t. 3	Irena Rinke Górsko 9	1272/A	1992	Archeologia
	Osada kultury łużyckiej st. 6	vrozowiak Czesław	1284/A	1992	Archeologia
	Osada ludności łużyckiej st. 5	Irena Rinke Czesław Mrozowiak	1285/A	1992	Archeologia
	Osada wczesnośredniowiecz na st. 4	siarian Sianek Marian Murek ędrychowski Józef	1273/A	1992	Archeologia
	Osada wczesnośredniowiecz na st. 37	Walkowiak Henryk Walkowiak Andrzej	1281/A	1992	Archeologia
	Osada wczesnośredniowiecz na st. 39	linkę Irena Jęskowik Wiesław	1282/A	1992	Archeologia
Kaszczor	Kościół parafialny	parafia	96/402/A	1953	
	Wiatrak	Zdzisław Smoluchowski	1019/A	1987	
	Wiatrak koźlak	Józef Paluch	971/A	1983	
Cluczewo	Cmentarzysko	Nadleśnictwo	1292/A	1971	Archeologia
	Wiatrak koźlak	Grzegorz Mania	1095/A	1988	

Mochy	Dom mieszkalny nr 257	Danuta Busko	1132/A	1988	
	Dom mieszkalny nr 152	Henryk Paulus	1131/A	1988	
	Dom mieszkalny nr 252	Gmina Przemęt	1138/A	1989	
Ostłonin	Obozowisko z epoki kamienia st. 20	Nadleśnictwo Kościan	1321/A	1992	Archeologia
	Obozowisko z epoki icamieniast. 19	Nadleśnictwo Kościan	1323/A	1992	Archeologia
	Osada kultury łużyckiej st. 3	Feliks Karkut Bronisław Płaczek	1319/A	1992	Archeologia
	Osada kultury łużyckiej ST. 8	Lewandowski Jerzy	1317/A	1992	Archeologia
	Osada wczesnośredniowiecz na st. 9	Bolesław i Maria Olech	1318/A	1992	Archeologia
	Osada z mezolitu st. 1	Nadleśnictwo Kościan	1322/A	1992	Archeologia
	Osada z mezolitu st. 2	PGR Osieczna, Wroniec Maria	1324/A	1992	Archeologia
Petkowo	Cmentarz prehistoryczny	Nadleśnictwo Mochy	37/A	1949	Archeologia
Popowo Stare	Gorzelnia	PGR Stare Bojonowo	1394/A	1993	
	Grodzisko		1306/A	1971	Archeologia
	Pałac	J. Boch	29/A	1952	
	Park	J. Boch	1162/A	1990	
	Stanowisko nr 1	Nadleśnictwo	1301/A	1971	Archeologia
Przemęt	Klasztor cystersów	Parafia		1932	AKI-IIa-195
	Kościół cmentarny Św. Andrzeja	Parafia	470/887/A	1970	
	Kościół filialny Św. Piotra i Pawła	Parafia	32/198/A	1932	
	Kościół Św. Jana Chrzciciela	parafia		1932	AKI-IIa-195
	Założenie urbanistyczne		1329/A	1992	
Sączkowie	Wiatrak koźlak	Jerzy Mehr	1107/A	1988	
Siekowo	Pałac i park	Skarb państwa	606/1395	1992	
	Wiatrak koźlak	Irena Wróbel	1118/A	1988	
Siekówko	Wiatrak koźlak	Adam Kruk	1119/A	1988	
Sokołowice	Dwie stodoły	Skarb państwa	1028/A	1987	
	Park	AWRSP	1598/A	1096	
Solec	Dom mieszkalny nr 42	Marianna Opaska	1134/A	1988	
	Dom mieszkalny nr 27	Zofia Kowalewska	1136/A	1988	
	Dom mieszkalny nr 41	Jadwiga Klabińska	1135/A	1988	
	Dom mieszkalny nr 43/44	Wiktoria Pawłowska	1133/A	1988	
Wieleń	Dwór i pozostałości parku	Skarb państwa	1279/A	1992	
	Kościół filialny	Parafia	37/252/A	1932	

SPIS PARKÓW ZABYTKOWYCH

Miejscowość	Rodzaj parku	Powierzchnia parku w ha	Wody w ha	Czas powstania	Numer rejestru	Stan zachowany	Właściciel	Użytkownik
Barchlin	Krajobrazowy	1,60	0,08	XIX/XX	1567/A	Średni	RSP Barchlin	RSP Barchlin
Bucz	Krajobrazowy	4,60	0,24	k. XVIII	1539/A	Dobry	U.G. Przemęt	Szkoła podstawowa
Popowo ST.	Krajobrazowy	3,50			1162/A		AWRSP	
Siekowo	Krajobrazowy	16,29	0,78	XVII/XVIII		Dobry	Szpital Kościan	Szpital Kościan
Sokołowice	Krajobrazowy	3,02			1598/A		AWRSP	
Wieleń	Krajobrazowy				1279/A		MZBK	MZBK
Zaborowo	Krajobrazowy	1,91					RSP	

WYKAZ ZABYTKOWYCH CMENTARZY

Miejscowość	Wyznanie	Czas powstania	Stan zachowania	Użytkowanie	Właściciel	Uwagi
Bucz	Rzym.-kat.	II poł XVIII	Dobry	Czynny	Parafia	Przykościelny
Kaszczor	Rzym.-kat.	Pocz. XIX	Dobry	Zamknięty	Parafia	Przykościelny
	Rzym.-kat.	Poł. XIX	Dobry	Czynny	Parafia	
	Ewangelicki	II poł. XIX	Zły	Zamknięty	Urząd Gminy	
Mochy	Rzym.-kat.	k. XIX	Dobry	Czynny	Urząd Gminy	Do 1983 ewangelicki
Popowo St.	Ewangelicki	XIX	Zły	Zamknięty	Urząd Gminy	
Przemęt	Rzym.-kat.	Poł. XIX	Dobry	Czynny	Parafia	Przy kościele Św. Andrzeja
	Rzym.-kat.	Poł. XVII	Dobry	Czynny	Parafia	
Solec	Ewangelicki	XIX	Zły	Zamknięty	Urząd Gminy	
Solec Nowy	Rzym.-kat.	1900	Dobry	Czynny	Urząd Gminy	Do 1979 ewangelicki

11.2. Wyciągi ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Przemęt – Strefy ścisłej ochrony konserwatorskiej (typu A) - załącznik nr 2

11.2. Wyciągi ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Przemęt – Strefy ścisłej ochrony konserwatorskiej (typu A) - załącznik nr 2

ZARZĄD GMINY PRZEMĘT
STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY PRZEMĘT
CZĘŚĆ II
KIERUNKI, CELE I POLITYKA PRZESTRZENNA
WROCŁAW - PRZEMĘT LISTOPAD 1999 ROK

DESIGNING AND I M P L E M E N T A T I O N F I R M
Ul. UPMM 10. 53-023 WDOCIĄW. POIANO. CHONCt/U
(28-824. B2 - 127
STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY PRZEMĘT
CZĘŚĆ H - KIERUNKI, CELE I POLITYKA PRZESTRZENNA

ZLECENIODAWCA:
URZĄD GMINY W PRZEMĘCIE
WYKONAWCA:
„BAU – PROJECT”
BUDOWNICTWO, ARCHITEKTURA,
URBANISTYKA.
STUDIA, PROJEKTY, REALIZACJE
DR INŻ. ARCH. ROMUALD PUSTELNIK
GŁÓWNY PROJEKTANT:
DR INŻ. ARCH. ROMUALD PUSTELNIK NR UPR. URB.
1467/94
WSPÓŁPRACA:
DR EWA PUSTELNIK MAGDALENA SZUKALSKA
KRZYSZTOF ŚLIWA

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Przemęt

Spis treści:
1. ZAŁOŻENIA METODOLOGICZNE PRZYJĘTE W OPRACOWANIU KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY PRZEMĘT

1.1. Wymogi Ustawy o zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 7 lipca 1994 roku, dotyczące „kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy” w studium

1.2. Ogólne założenia metodologiczne dotyczące kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (wg Poradnika metodycznego MGPIB z 1996 roku, z późniejszymi edycjami)

1.3. Autorskie założenia metodologiczne dotyczące kierunków zagospodarowania przestrzennego

2. KIERUNKI, CELE I POLITYKA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO W STUDIUM GMINY PRZEMĘT. (MISJA, CELE ROZWOJU STRATEGICZNE, GŁÓWNE I UZUPEŁNIAJĄCE)

2.1. „Misja” - proces przekształcenia gminy w kierunku dominacji funkcji turystycznej z uwzględnieniem rozwoju rolnictwa i nieuciążliwego przemysłu i usług

2.1.1. Misja w przestrzeni środowiska przyrodniczego

2.1.2. Misja w przestrzeni kulturowej

2.1.3. Misja w sferze społecznej

2.2. Strategiczne cele rozwoju gminy Przemęt

2.2.1. Strategiczne cele rozwoju odnoszące się do przestrzeni środowiska przyrodniczego

2.2.2. Strategiczne cele rozwoju odnoszące się do przestrzeni środowiska kulturowego

2.2.3. Strategiczne cele rozwoju odnoszące się do sfery społecznej

2.3. Główne cele rozwoju gminy Przemęt

2.3.1. Główne cele rozwoju przestrzeni przyrodniczej

2.3.2. Główne cele rozwoju przestrzeni kulturowej

2.3.3. Główne cele rozwoju w sferze społecznej

2.4. Uzupełniające cele rozwoju gminy Przemęt

3. KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY PRZEMĘT W ŚWIETLE OBOWIĄZUJĄCYCH PRZEPISÓW PRAWNYCH

3.1. Zadania służące realizacji ponadlokalnych celów publicznych

3.2. Obszary i obiekty objęte ochroną na podstawie przepisów szczególnych

3.2.1. Obszary i obiekty środowiska przyrodniczego objęte ochroną prawną

3.2.2. Obszary i obiekty środowiska kulturowego objęte ochroną prawną

3.2.3. Pozostałe obszary i obiekty objęte ochroną na podstawie przepisów szczególnych

3.3. Lokalne wartości zasobów środowiska przyrodniczego i zagrożenia środowiskowe

3.4. Obszary rolniczej przestrzeni produkcyjnej, w tym, wyłączone z zabudowy

3.5. Obszary zabudowane oraz obszary wskazane do przekształceń i rehabilitacji

3.5.1. Obszary zainwestowane zabudową

3.5.2. Obszary wskazane do przekształceń i rehabilitacji

3.6. Obszary przeznaczone pod zabudowę mieszkaniową

3.7. Obszary przewidziane do zorganizowanej działalności inwestycyjnej

3.8. Kierunki rozwoju komunikacji oraz tereny do wytyczenia ścieżek rowerowych

3.8.1. Kolej

3.8.2. Połączenia drogowe

3.8.3. Szlaki pieszo-rowerowe-konne

3.9. Kierunki rozwoju infrastruktury technicznej

3.9.1. Zaopatrzenie w wodę

3.9.2. Zaopatrzenie w energię

3.9.3. Sieć gazowa

3.9.4. Oczyszczanie ścieków

3.9.5. Gospodarka odpadami

3.10. Obszary, które mogą być przeznaczone pod zabudowę mieszkaniową, wynikającą z potrzeb mieszkaniowych wspólnoty samorządowej Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Przemęt

3.11. Obszary, dla których sporządzenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego jest obowiązkowe na podstawie przepisów szczególnych lub ze względu na istniejące uwarunkowania

3.12. Obszary przewidziane do realizacji zadań i programów wynikających z polityki przestrzennej państwa na obszarze województwa

3.13. Podział funkcjonalno - przestrzenny gminy w aspekcie kierunków zagospodarowania przestrzennego

4. CZĘŚĆ GRAFICZNA

4.1. Mapa w skali 1: 25.000 Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Przemęt. Kierunki.

4.2. Mapa w skali 1:12.500 Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Przemęt. Kierunki. Szlaki Przemęckich Jezior.

- ochronie kompleksów leśnych oraz zwiększenie lesistości, zwłaszcza w obrębie ciągów ekologicznych.

W stosunku do stanu istniejącego i obowiązującego, w studium proponuje się wprowadzenie niewielkich zmian, które polegają na korekcie granic Przemęckiego Parku Krajobrazowego i rezerwatów. Poza tym istnieje możliwość objęcia ochroną innych cennych obszarów, jak tereny podmokłe, niektóre łąki i torfowiska. W studium zwraca się uwagę również na stworzenie ciągów ekologicznych wzdłuż cieków wodnych i jezior. Ponadto grunty rolne, stanowiące enklawy i półenklawy w kompleksach leśnych, po ustaniu ich rolniczego użytkowania, powinny być zakwalifikowane jako grunty do zalesień. Jest to zgodne z założeniami polityki leśnej państwa w zakresie zwiększenia lesistości kraju. Zgodnie z tą polityką w studium proponuje się przeprowadzić szeroki program dolesień, obejmujący również nieużytki, gleby o bardzo niskiej klasie bonitacyjnej, grunty zdegradowane. W celu zachowania niepowtarzalnych walorów przyrodniczych nie powinno się również lokalizować terenów rekreacyjnych wewnątrz kompleksów leśnych i na terenach cennych pod względem przyrodniczym, krajobrazowym i kulturowym. Poza tym należy przyjąć pas ochronny, wolny od wszelkiego zagospodarowania, wokół wód powierzchniowych.

3.2.2. Obszary i obiekty środowiska kulturowego objęte ochroną prawną

Występujące na terenie gminy Przemęt obszary i obiekty środowiska kulturowego, objęte ochroną prawną, zostały opisane w dziale uwarunkowań, rozdz. 3, pkt 3.2.5. Zgodnie z obowiązującymi przepisami bezwzględna ochroną należy objąć:

- zabytkowe parki podworskie,
- zabytki budownictwa i architektury w postaci obiektów uznanych za szczególnie cenne wartości dziedzictwa kulturowego wskazane na mapie uwarunkowań kulturowych,
- zabytkowe założenia urbanistyczne, zgodnie z wytycznymi konserwatorskimi,
- krajobraz kulturowy w formie ustanowionych stref ochrony konserwatorskiej.

Wszelkie prace przy obiektach ujętych w wykazie zabytków muszą być uzgadniane z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków. W studium proponuje się opracowanie i przyjęcie programu rewaloryzacji i renowacji budynków i obiektów o szczególnie wysokich

Kierunki, cele i polityka przestrzenna 23

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Przemęt

walorach architektonicznych, bądź występujących jako element zespołów urbanistycznych o szczególnym znaczeniu. Program taki powinien uwzględniać zarówno wartość architektoniczną obiektów, jak również ich lokalizację oraz docelową funkcję.

Strefą ścisłej ochrony konserwatorskiej (typu A) objęto:

- w Barchlinie:
 - zespół dworsko - pałacowy wraz z zabudowaniami folwarcznymi,
 - wiatrak koźlak,
- w Błotnicy:
 - część północna wsi wzdłuż drogi Radomierz - Przemęt, od zakrętu do przejazdu kolejowego,
 - wiatrak - koźlak wraz z najbliższym otoczeniem,
- w Buczu:
 - zespół pałacowo-parkowy,
 - zespół kościelno-cmentarny wraz z najbliższym otoczeniem,
- w Charbielinie:
 - zespół kościelny,
- w Górsku:
 - wiatrak - koźlak wraz z najbliższym otoczeniem,
- w Kaszczorze:
 - część centralna wsi wraz z zespołem kościelno-cmentarnym,
 - cmentarz parafialny przy drodze do Wijewa,
 - wiatrak - koźlak wraz z najbliższym otoczeniem,
- w Kluczewie:
 - zespół dworski z zabudowaniami folwarcznymi,

w Popowie Starym:

- zespół dworsko-parkowy z zabudowaniami folwarcznymi,
 - aleja kasztanowa prowadząca od zespołu dworskiego do drogi Śmigiel - Przemęt,
- w Przemęcie:
- obszar miejscowości Przemęt w granicach od cmentarza parafialnego na północy, następnie w kierunku południowym, wzdłuż rowu do Kanału Przemęckiego, w kierunku północno-zachodnim Kanałem Przemęckim i na północ do cmentarza,
 - zespół parafialny wraz z najbliższym otoczeniem, w Radomierzu:
 - wiatrak - koźlak wraz z najbliższym otoczeniem, w Sączkowie:
 - wiatrak - koźlak wraz z najbliższym otoczeniem, w Siekowie:
 - zespół pałacowo-parkowy,
 - kościół,
 - wiatrak - koźlak wraz z najbliższym otoczeniem, w Siekówku:
 - wiatrak - koźlak wraz z najbliższym otoczeniem, w Sokołowicach:
 - zespół dworsko-parkowy wraz z zabudowaniami folwarcznymi,
- w Solcu:
- część cmentarna wsi wraz z zabudową szachulcową, w Solcu Nowym:
 - kościół parafialny wraz z najbliższym otoczeniem, w Starkowie:
 - wiatrak - koźlak wraz z najbliższym otoczeniem, w Wieleniu:
 - zespół kościelny,
 - willa wraz z parkiem.

3.2.3. Pozostałe obszary i obiekty objęte ochroną na podstawie przepisów szczególnych

Zgodnie z obowiązującymi przepisami, ochronie podlegają wskazane na planszy uwarunkowań przestrzennych następujące obszary i obiekty występujące na terenie gminy Przemęt:

- ujęcia wód zwykłych zgodnie z wydzielonymi strefami ochronnymi wokół ujęć,
- stanowiska archeologiczne.

12. Załączniki graficzne

12.1

Obszar Przemęckiego Parku krajobrazowego – załącznik graficzny nr 1

12.2

Usytuowanie szlaków turystycznych w gminie Przemęt – załącznik graficzny nr 2

Legenda • Legend • Zeichenerklärung

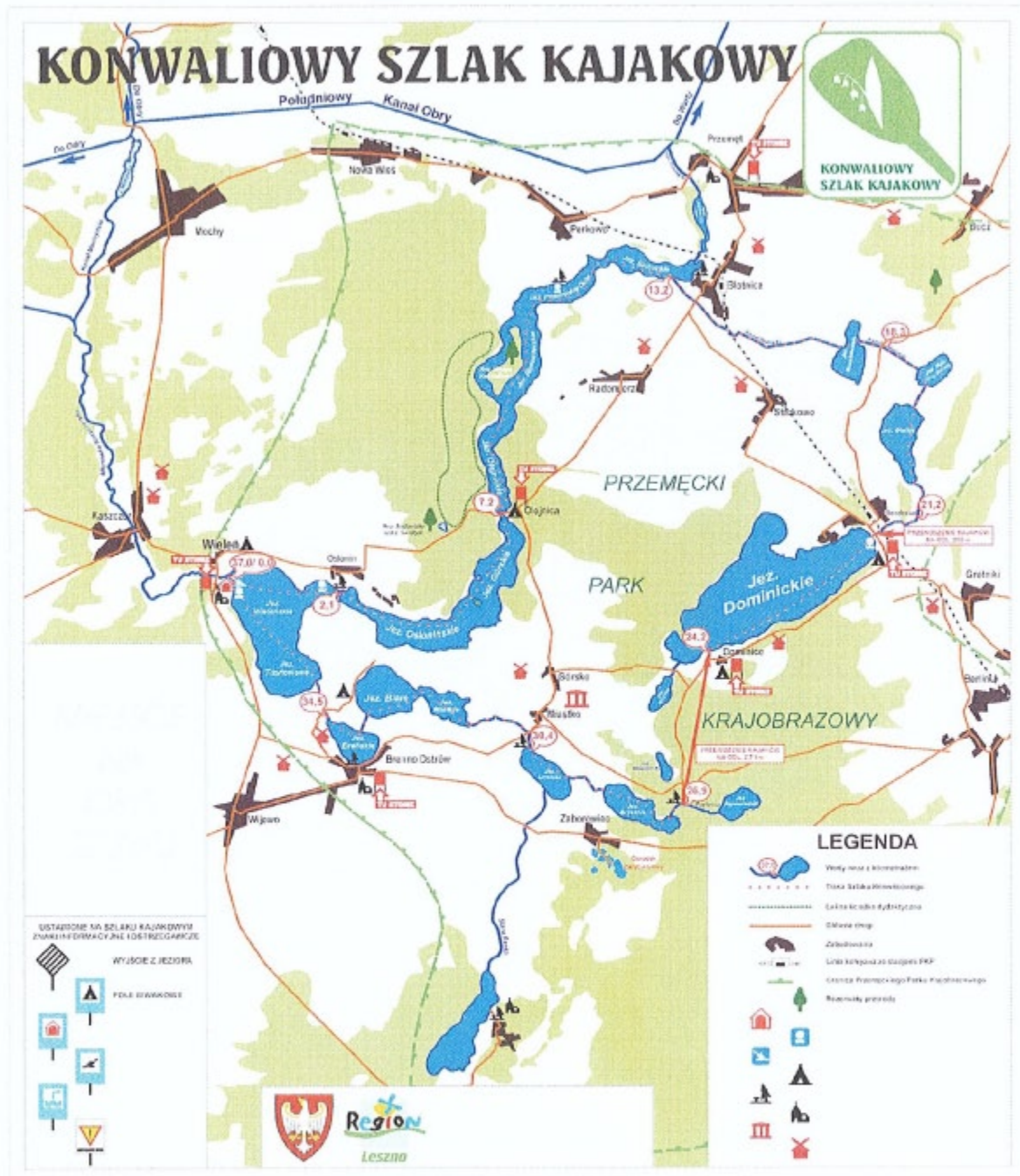
1: 55 000

<p> Droga krajowa, droga w budowie Main road, road under construction Hauptstraße, Straße in Bau</p> <p> Droga wojewódzka Secondary road Nebenstraße</p> <p> Drogi lokalne Local roads Sonstige Straßen</p> <p> Droga gruntowa, ścieżki Dirt road, footpaths Feldweg, Fußwege</p> <p> Odległość w kilometrach Distance in kilometres Entfernung in Kilometern</p> <p> Kolej ze stacją Railway with station Eisenbahn mit Bahnhof</p> <p> Kolej wąskotorowa Narrow-gauge railway Schmalspurbahn</p> <p> Granica powiatu, gminy, miasta Boundary of powiat, commune, town Kreis-, Gemeinde-, Stadtgrenze</p> <p> Granice obszarów chronionych Nature reserve boundaries Naturschutzgebietgrenzen</p> <p> Kościół, kaplica Church, chapel Kirche, Kapelle</p> <p> Pomnik, leśniczówka Monument, forester's lodge Denkmal, Forsthaus</p> <p> Krzyż, stacja meteorologiczna Cross, weather station Kreuz, Wetterstation</p> <p> Przystanek PKS, maszt RTV Bus stop, RTV tower Bushaltestelle, Funkmast</p> <p> Oczyszczalnia ścieków, lotnisko Sewage works, airfield Kläranlage, Flugplatz</p> <p> Ciekawsze pomniki przyrody Interesting monuments of nature Interessante Naturdenkmäler</p> <p> Pogotowie ratunkowe, szpital Ambulance service, hospital Retungsdienst, Krankenhaus</p> <p> Policja, straż pożarna Police, fire station Polizei, Feuerwehr</p>	<p> Poczta, tablica informacyjna Post office, informationboard Postamt, Informationsschild</p> <p> Parking, parking lesny Car park, woodland car park Parkplatz, Waldparkplatz</p> <p> Hotel, stacja benzynowa Hotel, filling station Hotel, Tankstelle</p> <p> Agroturystyka, schronisko młodzieżowe Agritourism, youth hostel Bauernhof, Jugendherberge</p> <p> Kamping, pole namiotowe Camping, camp site Campingplatz, Zeitplatz</p> <p> Ścieżka dydaktyczna, ośrodek jeździecki Educational trail, horse-riding centre Lahrpfad, Reitzentrum</p> <p> Kąpielisko, ośrodek wypoczynkowy Place for swimming, recreation centre Badplatz, Erholungszentrum</p> <p> Klub żeglarski, wody do wędkowania Sailing club, angling place Segelklub, Angelplatz</p> <p> Kościół zabytkowy, muzeum Historic church, museum Historische Kirche, Museum</p> <p> Klasztor, budynki zabytkowe Monastery, historic buildings Kloster, historische Gebäude</p> <p> Wiatrak, grodzisko Windmill, earthwork Windmühle, Ringwall</p> <p> Mogiła, budynek zabytkowy Grave, historic building Grabhugel, historische Gebäude</p> <p> Pałac lub dwór, zabytkowy park Palace or manor house, historic park Palast oder Herrenhaus, Denkmalschutzpark</p> <p> Rezerwat przyrody Nature reserves Naturschutzgebiete</p> <p> Znakowane trasy rowerowe Marked bike routes Markierte Fahrradrouten</p> <p> Szlak kajakowy, szlak konny Canoe route, horse route Paddelroute, Pfleroute</p> <p> Znakowane szlaki piesze Marked tourist trails Markierte Wanderroute</p>
--	--

© 2007 Pietruska & Mierkiewicz - Wydawnictwo i Bank Geoinformacji Sp. z o.o.
ul. Perzyska 11, 60-182 Poznań, tel. 061 868 29 00, fax 061 868 12 03
e-mail: topmapa@topmapa.pl, www.topmapa.pl

12.3

Przebieg Konwaliowego Szlaku Kajakowego – załącznik graficzny nr 3

12.4

Przebieg Szlaku Cysterskiego – załącznik graficzny nr 4

12.6.1

Rysunek planu miejscowego zagospodarowania przestrzennego osiedla letniskowego
Ostolin – Wieleń – załącznik graficzny nr 6

12.6.2

Rysunek miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obejmującego dotychczasowy obszar ośrodka wypoczynkowego Świdnickiej Fabryki Urządzeń Przemysłowych i przyległych terenów komunikacyjnych w Wieleniu. – załącznik graficzny nr 7

12.6.3

Rysunek miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego zespołu zabudowy
Wieleń-Południe – załącznik graficzny nr 8

Załącznik do uchwały
nr XXIII/145/96
Rady Gminy Przemęt

12.6.4

Rysunek miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Przemęt dotyczący terenu położonego we wsi Mochy – załącznik graficzny nr 9

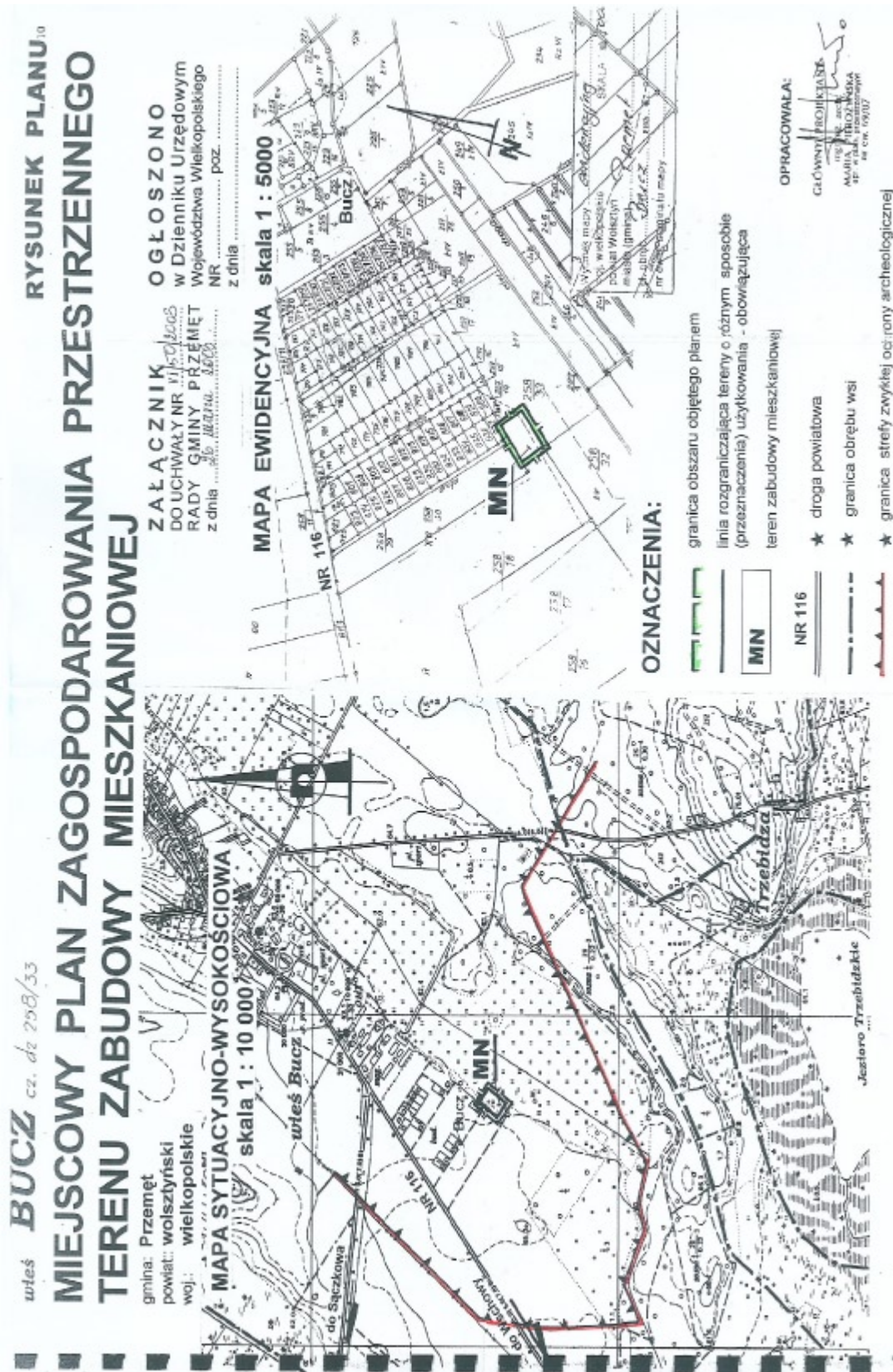
12.6.5

Rysunek miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego
„OSŁONIN 15,7 ha” – załącznik graficzny nr 10

12.6.6

Rysunek miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu zabudowy mieszkaniowej – Bucz – załącznik graficzny nr 11

12.7

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Przemęt –
uwarunkowania przyrodnicze – załącznik graficzny nr 12

